

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ : ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΜΣ : ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ – ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ – ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ»**

Απόστολος Σάββας

Επιβλέπων καθηγητής: «ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΙΛΟΣ»

Πρέβεζα, Ιούνιος, 2018

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

*“Απόστολος Σάββας”, “Ηλεκτρονικοί Διαγωνισμοί
Δημοσίου Προμηθειών – Υπηρεσιών, η χρήση του
ΕΣΗΔΗΣ”*

ELECTRONIC PUBLIC PROCUREMENT - SERVICES, THE USE OF THE “ESHDS”

Εγκρίθηκε από τριμελή εξεταστική επιτροπή

Τόπος, Ημερομηνία

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

a) Επιβλέπων καθηγητής

Ιωάννης Φίλος,
τίτλος, βαθμίδα

b) Μέλος επιτροπής

Ευάγγελος Χύτης,
τίτλος, βαθμίδα

c) Μέλος επιτροπής

Χάρης Ναζάκης,
τίτλος, βαθμίδα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

*“Απόστολος Σάββας”, “Ηλεκτρονικοί Διαγωνισμοί
Δημοσίου Προμηθειών – Υπηρεσιών, η χρήση του
ΕΣΗΔΗΣ”*

© Σάββας Απόστολος, 2018

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία είναι εκ ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Απόστολος, Σάββας

Υπογραφή

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμότατα τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Ιωάννη Φίλο, για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγησή του κατά τη διάρκεια εκπόνησης της παρούσας Μεταπτυχιακής Εργασίας.

Επιπλέον, νιώθω την ανάγκη να εκφράσω ειλικρινώς τις ευχαριστίες μου στους Καθηγητές του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του ΤΕΙ Ηπείρου στην Πρέβεζα που εργάστηκαν σκληρά για τη δημιουργία του Μεταπτυχιακού Τμήματος, δίνοντάς μας την ευκαιρία να πραγματοποιήσουμε μεταπτυχιακές σπουδές στον τόπο μας.

Ευχαριστώ τον Χρήστο, τη Βίκυ και την Γιώτα για την -τεχνικής φύσεως - βοήθειά τους και όλους τους εξάιρετους συναδέλφους που συμμετείχαν ευγενικά και καθοριστικά στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε.

....Αφιερώνεται στην Οικογένειά μου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πλαίσιο της διοικητικής μεταρρύθμισης, σύμφωνα και με την υπαγόρευση αλληπάλληλων Ευρωπαϊκών Οδηγιών, η χώρα μας σταδιακά εισάγεται στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, στη χρήση δηλαδή, των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών από κρατικούς Φορείς και άλλους οργανισμούς του δημόσιου τομέα, ώστε να παρέχουν αξιόπιστες, άμεσες και διαφανείς υπηρεσίες προς τους πολίτες, μειώνοντας το κόστος λειτουργίας και αυξάνοντας την αποδοτικότητα.

Στο πλαίσιο του γενικότερου σχεδιασμού για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ένα πολύ σημαντικό βήμα αποτέλεσε η δημιουργία και η εφαρμογή του ηλεκτρονικού συστήματος προμηθειών και δημοσίων συμβάσεων, με τρεις ηλεκτρονικές πλατφόρμες (ΚΗΜΔΗΣ, ΕΣΗΔΗΣ, ΔΙΑΥΓΕΙΑ) από τις οποίες το ΕΣΗΔΗΣ αποτελεί και το κύριο αντικείμενο της πτυχιακής.

Στόχος της πτυχιακής αυτής είναι η μελέτη του κατά πόσο οι ηλεκτρονικοί διαγωνισμοί εξυπηρετούν το Δημόσιο συμφέρον και ανταποκρίνονται στις προσδοκίες για τις οποίες δημιουργήθηκαν.

Λέξεις-κλειδιά: ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ – ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ -
ΕΣΗΔΗΣ – ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ABSTRACT

During the administrative reform in Greece, in line with successive dictates of European directives, our country is introduced into eGovernment, primarily as the use of information technologies by government agencies and various public sector organizations, in order to offer reliable, direct, and transparent services, while cutting expenses and increasing productivity.

As a part of the general design of the policies towards e-government, the creation and implementation of the current electronic system for procurements and contracts with the public sector was a step of critical importance. That is mainly supported by three platforms: the National Electronic Procurement System (ESIDIS), the Central Electronic Registry for Public Procurement (KIMDIS) and the ESIDIS which we examine in this paper.

The aim of this paper is to study whether electronic competitions serve the public interest and meet the expectations for which they were created.

Περιεχόμενα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	vi
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	vii
ABSTRACT	viii
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ.....	xi
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	xii
1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	4
1.1 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	4
1.2 ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	6
1.3 Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ Ε.Ε. ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ.....	10
1.4 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΟΦΕΛΗ	12
2. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ.....	15
2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	15
2.2 ΙΣΤΟΡΙΚΟ	17
2.3 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	23
2.4 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ.....	27
2.4.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	27
2.4.2. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ.....	29
2.4.3 ΔΙΑΥΓΕΙΑ	30
2.4.4 Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.....	31
2.4.5 Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.....	32
2.4.6 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	33
3. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.....	35
3.1 ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	35
3.2 ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	39
3.3.1 ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ.	44
3.3.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ.	45
3.3.3 ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ.	46
3.3.4 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ.	47
3.4 ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	48

4. ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ.....	52
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	73
6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΑΝΑΦΟΡΕΣ	83
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Πίνακας Ερωτηματολογίου 1.....	85
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: Πίνακας Ερωτηματολογίου 2.....	92

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΜΜΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚ	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
ΕΑΑΔΗΣΥ	Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων
ΚΗΜΔΗΣ	Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων
ΕΣΗΔΗΣ	Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων
ΤΕΔ	Tenders Electronic Daily
CPV	Common Procurement Vocabulary
ΑΕγχΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΣΔΣ	Συμφωνίες Δημοσίων Συμβάσεων
ΠΟΕ	Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου
ΕΟΟΣ	Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφοριών & Επικοινωνιών
ΔΜ	Διοικητική Μεταρρύθμιση
ΔΔ	Δέσμη Δράσεων
ΣΔ	Σχέδιο Δράσης
ΗΔ	Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση
ΓΓΠΣ	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
ΚτΠ	Κοινωνία της Πληροφορίας
ΕΚΔΔΑ	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης
ΑΑ	Αναθέτουσες Αρχές
ΟΦ	Οικονομικοί Φορείς

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με την παρούσα Μεταπτυχιακή Εργασία, διερευνάται και αξιολογείται η εφαρμογή των Ηλεκτρονικών Διαγωνισμών για τη σύναψη Δημοσίων Συμβάσεων στην Ελλάδα. Επιπρόσθετα, αναδεικνύονται προβληματισμοί και αδυναμίες της ισχύουσας πρακτικής, συνάγονται συμπεράσματα, καθώς και ενδιαφέρουσες προτάσεις βελτιστοποίησης.

Στο θεωρητικό κομμάτι γίνεται μια προσπάθεια καταγραφής του νομοθετικού πλαισίου που ορίζει τους κανόνες μέσα στους οποίους δύναται να πραγματοποιηθούν οι ηλεκτρονικές διαδικασίες. Στο νευραλγικό τομέα των δημοσίων συμβάσεων η ηλεκτρονική διαδικασία ανάθεσης έρχεται να αντικαταστήσει την προγενέστερη παραδοσιακή διαδικασία έντυπης μορφής, σε μια προσπάθεια περιορισμού των κυριότερων μειονεκτημάτων της, που σχετίζονται με την αντιμετώπιση των φαινομένων διαφθοράς, τη μείωση της γραφειοκρατίας, την επιδίωξη εξασφάλισης συνθηκών διαφάνειας, υγιούς ανταγωνισμού και ίσης μεταχείρισης, την αυτοματοποίηση των λειτουργιών, τον εξορθολογισμό των δαπανών υποβολής προσφορών και γενικότερα την εξοικονόμηση του δημοσίου χρήματος.

Η αναγκαιότητα ηλεκτρονικοποίησης των δημοσίων συμβάσεων έχει επισημανθεί τόσο από κοινοτικές οδηγίες όσο και από κυβερνητικές πρακτικές άλλων χωρών. Η πλήρης αξιοποίηση των ωφελειών που προσφέρουν οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις έχει τεθεί ήδη ως Ευρωπαϊκή προτεραιότητα και είναι ο απώτερος στόχος των κρατών - μελών της Ένωσης.

Στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών του Δημόσιου Τομέα, η υιοθέτηση των Ηλεκτρονικών Διαγωνισμών στην Ελλάδα, αποτελεί ένα εθνικής σημασίας εγχείρημα και αποτελεί γενικότερο σκοπό και πρόκληση η τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητας και της χρηστής διοίκησης, ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή της κρίσης και της δημοσιονομικής προσαρμογής. Σημαντικά ενδιαφέρον και επιπλέον στόχο της παρούσας έρευνας παρουσιάζουν οι διάφοροι προβληματισμοί και οι αδυναμίες του υφιστάμενου ηλεκτρονικού συστήματος, που συγκεντρώνονται και καταγράφονται, όπως προκύπτουν μέσα από την τρέχουσα εμπειρία υλοποίησης Ηλεκτρονικών Διαγωνισμών για την ανάθεση των συμβάσεων, που στο

στάδιο αυτό αφορούν μόνο σε προμήθειες αγαθών και σε παροχή υπηρεσιών του Δημοσίου τομέα.

Σημαντικές πηγές πληροφοριών για την εκπόνηση αυτής της εργασίας αποτέλεσαν η έρευνα στο διαδίκτυο και η βιβλιογραφική ανασκόπηση. Επιπρόσθετα, αποστάλθηκαν προς συμπλήρωση δύο κατάλληλα σχεδιασμένα Ερωτηματολόγια σε χρήστες των Αναθετουσών Αρχών και των Οικονομικών φορέων.

Από την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, αναδύονται περαιτέρω προτάσεις βελτιστοποίησης, που δύναται να καταστούν χρήσιμα εργαλεία σε όσους ασχολούνται ή πρόκειται να ασχοληθούν με τους Ηλεκτρονικούς Διαγωνισμούς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

*“Απόστολος Σάββας”, “Ηλεκτρονικοί Διαγωνισμοί
Δημοσίου Προμηθειών – Υπηρεσιών, η χρήση του
ΕΣΗΔΗΣ”*

ΚΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

*“Απόστολος Σάββας”, “Ηλεκτρονικοί Διαγωνισμοί
Δημοσίου Προμηθειών – Υπηρεσιών, η χρήση του
ΕΣΗΔΗΣ”*

ΜΕΡΟΣ Α

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΚΙΣΗ

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1.1 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι δημόσιες αρχές στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο, συνάπτουν συμβάσεις προκειμένου να διασφαλίσουν την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών. Αυτές οι συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται έναντι αμοιβής με μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, καλούνται δημόσιες συμβάσεις και αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό κομμάτι του ΑΕγχΠ της ΕΕ. Όμως, μόνο ένα μικρό ποσοστό δημοσίων συμβάσεων ανατίθεται σε αλλοδαπές επιχειρήσεις. Η εφαρμογή των αρχών της εσωτερικής αγοράς στις συμβάσεις αυτές διασφαλίζει καλύτερη κατανομή των οικονομικών πόρων και πιο ορθολογική χρήση των δημοσίων κονδυλίων. Το 2014, εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ένα νέο πακέτο για τις δημόσιες συμβάσεις, με στόχο να απλουστευτούν οι διαδικασίες και να καταστούν πιο ευέλικτες, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η πρόσβαση στις δημόσιες συμβάσεις για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και για να εξασφαλιστεί ότι θα δίνεται μεγαλύτερη προσοχή σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια. (Maciejewski, 2017)

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο περιλαμβάνει :

- α) την οδηγία 2014/24/ΕΕ της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις (κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ),
- β) την οδηγία 2014/25/ΕΕ της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ) και
- γ) την οδηγία 2014/23/ΕΕ της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης.

Στη συγκεκριμένη διπλωματική εργασία μας ενδιαφέρει η οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις Δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

Σύμφωνα λοιπόν με την οδηγία 2014/24/ΕΕ :

Ως “δημόσιες συμβάσεις” νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή

περισσότερων αναθετουσών αρχών και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών. (4412/2016)

Ως “Αναθέτουσες Αρχές” νοούνται το κράτος, οι περιφερειακές ή οι τοπικές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου. (4412/2016)

Ως “οικονομικός φορέας” νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσιος φορέας ή ομάδα αυτών των προσώπων και/ή φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών ενώσεων επιχειρήσεων, που προσφέρει την εκτέλεση εργασιών και/ή έργου, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά. (4412/2016)

Οι νέες οδηγίες καθιστούν υποχρεωτική την προοδευτική χρήση των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων και τον ορισμό ειδικών κανόνων σχετικά με τις τεχνικές και τα μέσα για την ηλεκτρονική και συγκεντρωτική δημόσια σύμβαση, όπως οι συμφωνίες-πλαίσιο, τα δυναμικά συστήματα αγορών, τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, τους ηλεκτρονικούς καταλόγους, τις κεντρικές δραστηριότητες προμηθειών, τις διασυνοριακές από κοινού δημόσιες συμβάσεις.

Όλες οι διαδικασίες πρέπει να είναι σύμφωνες με τις αρχές του κοινοτικού δικαίου, την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, την ελευθερία εγκατάστασης, την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, την αρχή του ανταγωνισμού, της εμπιστευτικότητας και της αποτελεσματικότητας, την ίση μεταχείριση, τη μη διακριτική μεταχείριση, την αμοιβαία αναγνώριση, την αναλογικότητα και τη διαφάνεια. (Maciejewski, 2017)

Στα ψηφίσματά του το Κοινοβούλιο υποστήριξε τον εκσυγχρονισμό των δημοσίων συμβάσεων, πιο ευέλικτες διαδικασίες και έκρινε ότι η φθηνότερη τιμή δεν πρέπει να αποτελεί το μοναδικό κριτήριο που λαμβάνεται υπόψη κατά την ανάθεση των συμβάσεων, αλλά μάλλον η καλύτερη σχέση τιμής, όπου θα πρέπει επίσης να συνεκτιμώνται τα κριτήρια βιωσιμότητας (όπως είναι το κόστος κύκλου ζωής, περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια).

Επίσης οι νέες οδηγίες καθιστούν υποχρεωτική την προοδευτική χρήση των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων και τον ορισμό ειδικών κανόνων σχετικά με τις τεχνικές και τα μέσα για την ηλεκτρονική και συγκεντρωτική δημόσια σύμβαση, όπως οι συμφωνίες-πλαίσιο, τα δυναμικά συστήματα αγορών, τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, τους ηλεκτρονικούς

καταλόγους, τις κεντρικές δραστηριότητες προμηθειών, τις διασυνοριακές από κοινού δημόσιες συμβάσεις.

Για την εύκολη πρόσβαση όλων των ενδιαφερομένων σε πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις στην Ευρώπη, η Ευρωπαϊκή επιτροπή δημιούργησε ένα διαδικτυακό σύστημα πληροφοριών το SIMAP. Οι ανακοινώσεις των δημοσίων διαγωνισμών από την ΕΕ δημοσιεύονται στο καθημερινό ηλεκτρονικό δελτίο υποβολής προσφορών (TED-Tenders Electronic Daily) που αποτελεί την ηλεκτρονική έκδοση του “Συμπληρώματος στην επίσημη εφημερίδα της ΕΕ” παρέχοντας ελεύθερη πρόσβαση σε όλους. Το 2002 με τον κανονισμό 2195/2002/27 καθιερώθηκε το κοινό λεξικό για τις δημόσιες συμβάσεις (Common Procurement Vocabulary-CPV) που αποτελεί ένα ενιαίο σύστημα ταξινόμησης που βελτιώνει τη διαφάνεια.

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 90 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όφειλαν μέχρι την 18/06/2016 να ενσωματώσουν την εν λόγω οδηγία. Επίσης μέχρι 18/10/2018 όφειλαν να ενσωματώσουν και τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα. Στις 26/05/2016 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε προειδοποιητικές επιστολές σε 21 κράτη – μέλη που δεν είχαν εναρμονιστεί με τις οδηγίες, οι οποίες τελικά – στην Ελλάδα- έγιναν τον Αύγουστο του 2016 με το Νόμο 4412/2016.

1.2 ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Το νέο Εθνικό θεσμικό πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων, περιλαμβάνεται, όπως έχουμε αναφέρει και στην προηγούμενη παράγραφο, στον ν. 4412/2016 (προσαρμογή στις κοινοτικές οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ).

Πεδίο εφαρμογής του Νόμου:

- Το βιβλίο I : Άρθρα 2-221 με εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας 24 για τον προγραμματισμό και τη σύναψη των Δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.
- Το βιβλίο II: άρθρα 2 και άρθρα 222-338 με εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας 25 για τον προγραμματισμό και τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών στους τομείς του ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και ταχυδρομικών υπηρεσιών.

- Το βιβλίο III: άρθρα 339-344 που αφορά στην τήρηση των διαδικασιών και υποχρεώσεων διακυβέρνησης από τις Αναθέτουσες Αρχές.
- Το βιβλίο IV : άρθρα 345-374 που αφορά την έννομη προστασία κατά τη σύναψη Δημοσίων συμβάσεων (διαφορές απο πράξεις ή παραλείψεις που εκδίδονται από 1-1-2017).
- Το βιβλίο V : άρθρα 375-379 με τελικές και μεταβατικές διατάξεις.
- Οι διατάξεις του ΒΙΒΛΙΟΥ I αφορούν τις αναθέτουσες αρχές της κεντρικής διοίκησης (π.χ. υπουργεία, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου κλπ), τους δήμους, τα δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τις κοινωφελείς δημοτικές επιχειρήσεις, τα δημοτικά λιμενικά ταμεία, τις δημοτικές ανώνυμες εταιρείες.
- Οι διατάξεις του ΒΙΒΛΙΟΥ II αφορούν, μεταξύ άλλων φορέων της κεντρικής διοίκησης, τις δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης (δ.ε.υ.α.) και τις ανώνυμες εταιρείες των δήμων, που δραστηριοποιούνται σε τομείς ύδατος, φυσικού αερίου, θερμότητας, ηλεκτρισμού, ταχυδρομικών υπηρεσιών και υπηρεσιών μεταφορών. (ΕΑΑΔΗΣΥ)
Στη συγκεκριμένη διπλωματική θα επικεντρωθούμε στο Βιβλίο I, το οποίο:
- Περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με το ποιες συμβάσεις, από ποιους τομείς δεν ανήκουν ή ανήκουν κατ' εξαίρεση στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου αυτού (πχ δεν αφορά συμβάσεις ασφάλειας και άμυνας, έρευνας κλπ) Άρθρα 7-17.
- Δίνει τους ορισμούς των εννοιών που χρησιμοποιεί ο παρών νόμος και αναφέρεται στην εχεμύθεια και στη σύγκρουση συμφερόντων. Άρθρα 2, 21,24
- Αναφέρεται στις δημόσιες συμβάσεις ανάλογα με την εκτιμώμενη αξία τους ορίζοντας το κατώτατο όριο αυτών για την εφαρμογή του παρόντος νόμου και διακρίνει στα άρθρα 5 και 235 τις συμβάσεις κάτω των ορίων για τις οποίες εφαρμόζονται αποκλειστικά τα άρθρα 116-128.
- Δίνει τη μέθοδο υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Άρθρο 6
- Ορίζει τους Γενικούς Κανόνες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που ισχύουν για όλες τις συμβάσεις άνω και κάτω των ορίων. Άρθρα 25-32
- Ορίζει ότι οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις (εκτός των όσων εξαιρούνται, όπως είπαμε) ανεξαρτήτως της αξίας τους. (ΛΑΠΠΑ, 2016)
Οι αναθέτουσες αρχές βασίζουν την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Η μεταρρύθμιση των δημοσίων

συμβάσεων εισήγαγε αυτό το νέο κριτήριο ανάθεσης με βάση την αρχή της «πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς» (το κριτήριο «ΠΣΟΑΠ»), η οποία στοχεύει να εξασφαλίσει την καλύτερη αξιοποίηση των χρημάτων, συνεκτιμά την ποιότητα, καθώς και την τιμή ή το κόστος του κύκλου ζωής του έργου, του προϊόντος ή της οικείας υπηρεσίας. Το κριτήριο αυτό δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην ποιότητα, στην καινοτομία, στο περιβάλλον καθώς και σε κοινωνικές πτυχές. (Maciejewski, 2017)

Οι διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων των βιβλίων I και II άρθρα 26, 117, 118 είναι: (ΕΑΑΔΗΣΥ Κ. Ο., 2017)

- Απευθείας ανάθεση για συμβάσεις που η εκτιμώμενη αξία χωρίς ΦΠΑ είναι ίση ή κατώτερη των 20.000€ .
- Συνοπτικός (πρόχειρος) διαγωνισμός για συμβάσεις που η εκτιμώμενη αξία χωρίς ΦΠΑ είναι ίση ή κατώτερη των 60.000€.
- Ανοικτή διαδικασία (μπορεί να υποβάλει προσφορά κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας), για τις συμβάσεις κάτω των ορίων των Βιβλίων I και II (Άρθρο 27), ο χρόνος έναρξης διαδικασίας ισχύει με την ημερομηνία δημοσιοποίησης της σχετικής προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ και προκηρύσσεται μέσω προκήρυξης σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 122. Για τις συμβάσεις ίσης ή άνω των ορίων των Βιβλίων I και II ο χρόνος έναρξης της ανοικτής διαδικασίας είναι η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. και προκηρύσσεται μέσω προκήρυξης σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 63 και 65.
- Κλειστή διαδικασία (μπορούν να υποβάλουν προσφορά μόνο προσκεκλημένοι υποψήφιοι), για τις συμβάσεις κάτω των ορίων των Βιβλίων I και II (άρθρο 28 & 121) ο χρόνος έναρξης της κλειστής διαδικασίας είναι η ημερομηνία δημοσιοποίησης της σχετικής προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ και προκηρύσσεται μέσω προκήρυξης σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 122. Για τις συμβάσεις ίσης ή άνω των ορίων των Βιβλίων I και II ο χρόνος έναρξης της κλειστής διαδικασίας είναι η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. και προκηρύσσεται μέσω προκήρυξης σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 63 και 65.
- Σύμπραξη καινοτομίας, σύμφωνα με την οποία έχει δημιουργηθεί μια νέα διαδικασία, η «εταιρική σχέση καινοτομίας», για τις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει ανάγκη για καινοτόμο λύση που δεν είναι ήδη διαθέσιμη στην αγορά. Η αναθέτουσα αρχή αποφασίζει

να δημιουργήσει τη σύμπραξη καινοτομίας με έναν ή περισσότερους εταίρους για να διενεργηθούν ξεχωριστές δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης, προκειμένου να διαπραγματευτεί νέα καινοτόμο λύση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής προσφορών.

- Διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, (άρθρο 32). Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία είτε γιατί δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής, είτε γιατί καμιά από τις υποβληθείσες δεν είναι κατάλληλη. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους είτε από προμηθευτή που παύει οριστικά τις εμπορικές του δραστηριότητες είτε από εκκαθαριστή διαδικασίας αφερεγγυότητας, δικαστικού συμβιβασμού ή ανάλογης διαδικασίας που προβλέπεται σε διατάξεις νόμου. Επίσης για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που μπορούν να παρασχεθούν μόνο από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα επειδή στόχος της σύμβασης είναι: η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης, η προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων (πχ διανοητικής ιδιοκτησίας) κλπ.
- Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή ανταγωνιστικός διάλογος εφόσον η εκτιμώμενη αξία ισούται ή υπερβαίνει τα κατώτερα όρια και μετά απο σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ, (κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει αίτηση συμμετοχής, αλλά μόνο οι υποψήφιοι καλούνται, μετά από την αξιολόγηση των παρεχομένων πληροφοριών, να υποβάλουν αρχική προσφορά που χρησιμεύει ως βάση για τις διαπραγματεύσεις που θα ακολουθήσουν, άρθρο 29 & 121) με ημερομηνία δημοσιοποίησης της σχετικής προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ και με χρόνο έναρξης της διαδικασίας η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. και προκηρύσσεται μέσω προκήρυξης σύμβασης για τις άνω των ορίων συμβάσεις σύμφωνα με το άρθρο 63.

1.3 Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ Ε.Ε. ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Οι πολιτικές για τις ευρωπαϊκές δημόσιες συμβάσεις καταρτίζονται από τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ (ΓΔ GROWTH). Οι οδηγίες της ΕΕ περί δημοσίων συμβάσεων οι οποίες έχουν ως βασικές αρχές τη διαφάνεια, τον ανοικτό διαγωνισμό και την υγιή διαδικαστική διαχείριση, καλύπτουν διαγωνισμούς των οποίων η αξία αναμένεται να ξεπερνά ένα ορισμένο ανώτατο όριο. Έχουν συνταχθεί με σκοπό την επίτευξη μιας ανταγωνιστικής, ανοικτής και αποτελεσματικά ρυθμιζόμενης αγοράς στον τομέα των συμβάσεων - κάτι το οποίο είναι θεμελιώδες για τη σωστή χρήση των δημοσίων κεφαλαίων.

Όλοι οι δημόσιοι διαγωνισμοί για συμβάσεις που υπερβαίνουν συγκεκριμένες συμβασιακές αξίες πρέπει να δημοσιεύονται στο *Συμπλήρωμα στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* (σειρά S, *Επίσημη Εφημερίδα S* ή *EE S*) και να δημοσιεύονται σε όλη την ΕΕ. (SIMAP, 2017)

Η *Επίσημη Εφημερίδα S* διατίθεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή και είναι προσβάσιμη στον δικτυακό τόπο του TED. Η πρόσβαση στο TED είναι δωρεάν.

Εκτός από τους τρέχοντες διαγωνισμούς, η βάση δεδομένων του TED επιτρέπει την πρόσβαση στα αρχεία της σειράς S σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ. Μια ενιαία διεπαφή αναζήτησης επιτρέπει στο χρήστη να επιλέξει ή να εισάγει πολλαπλά κριτήρια αναζήτησης, συμπεριλαμβανομένων γεωγραφικών δεδομένων, τύπου εγγράφου, τύπου σύμβασης, λέξεων-κλειδιών και άλλων.

Τα ελάχιστα όρια συμβατικής αξίας άνω των οποίων μια πρόσκληση υποβολής προσφορών πρέπει να δημοσιεύεται σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση ορίζονται στις κοινοτικές οδηγίες. Ο ακόλουθος πίνακας παρέχει πληροφορίες για τον τύπο της σύμβασης, τη συμβατική αξία (ελάχιστα όρια) και τις σχετικές κοινοτικές οδηγίες.

Τύπος της σύμβασης	Ελάχιστο όριο
Συμβάσεις δημοσίων έργων	5 548 000 EUR
Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών	221 000 EUR
Συμβάσεις προμηθειών	221 000 EUR
Προμήθειες και υπηρεσίες στους τομείς των υδάτων, της ενέργειας και των μεταφορών	443 000 EUR

Τύπος της σύμβασης	Ελάχιστο όριο
Συμβάσεις που καλύπτονται από τη συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων	135 000 EUR

Πίνακας 1

Οι αναθέτουσες αρχές των διαγωνισμών είναι κεντρικές κυβερνήσεις, τοπικές ή περιφερειακές αρχές, φορείς δημοσίου δικαίου ή ενώσεις που αποτελούνται από μία ή περισσότερες από τις εν λόγω αρχές ή φορείς δημοσίου δικαίου.

Κάθε χρόνο δημοσιεύονται από δημόσιες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκηρύξεις προμηθειών και δημοσίων έργων αξίας περίπου 300 000 000 000 EUR. Καθημερινά, το *Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας* δημοσιεύει περισσότερες από 1 000 προκηρύξεις που περιλαμβάνουν προσκλήσεις υποβολής προσφορών στους ακόλουθους τομείς: (SIMAP, 2017)

- Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.
- Συμβάσεις υπηρεσιών κοινής ωφελείας (για τους τομείς ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και τηλεπικοινωνιών).
- Δημόσιες συμβάσεις από θεσμικά όργανα της ΕΕ.
- Συμβάσεις εξωτερικής βοήθειας και Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης .
- Προγράμματα Phare, Tacis και άλλες συμβάσεις από τα κράτη της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης.
- Σχέδια που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ).
- Συμβάσεις από τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Νορβηγία).
- Συμβάσεις δυνάμει της συμφωνίας περί δημοσίων συμβάσεων (ΣΔΣ), που συνάφθηκε στο πλαίσιο της γενικής συμφωνίας δασμών και εμπορίου/του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), από την Ελβετία.
- Προκηρύξεις που αφορούν ευρωπαϊκούς ομίλους οικονομικού σκοπού (ΕΟΟΣ).
- Δημόσιες συμβάσεις για αεροπορικές υπηρεσίες.

1.4 ANAMENOMENA OΦEΛH

Σύμφωνα με τα ως τώρα δεδομένα και με βάση τις δημοσιεύσεις, τα σημαντικότερα από τα αναμενόμενα οφέλη είναι:

- ✓ Αποτελεσματικότερη διαχείριση των δημοσίων πόρων με μείωση των δαπανών για τις δημόσιες συμβάσεις, αύξηση ανταγωνισμού

Εισάγεται το δυναμικό σύστημα αγορών ως μια εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία μέσω της οποίας επιτρέπεται στις Αναθέτουσες Αρχές να έχουν στη διάθεσή τους ένα ιδιαίτερα ευρύ φάσμα προσφορών και συνεπώς, να εξασφαλίζουν την καλύτερη δυνατή χρησιμοποίηση των δημοσίων πόρων, αυξάνοντας τον ανταγωνισμό.

- ✓ Μείωση κόστους και χρόνου διαδικασίας

Οι προθεσμίες για την υποβολή των προσφορών συντέμνονται με σκοπό την επιτάχυνση των διαδικασιών (π.χ. η προθεσμία των 52 ημερών για την υποβολή της προσφοράς σε ανοικτό διαγωνισμό γίνεται **35 ημέρες**, με δυνατότητα σύντμησης σε 30, όταν οι προσφορές υποβάλλονται ηλεκτρονικά ή σε 15 ημέρες όταν έχει προηγηθεί προκαταρκτική προκήρυξη). Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων εφαρμογής της οδηγίας, στην ανοικτή διαδικασία, η ελάχιστη προθεσμία ανέρχεται σε **22 ημέρες** από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ ενώ στο συνοπτικό διαγωνισμό, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών ανέρχεται σε **12 ημέρες** από την ως άνω ημερομηνία.

- ✓ Διαφάνεια, Αξιοκρατία και καταπολέμηση της διαφθοράς

Οι Αναθέτουσες Αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη, εντοπισμό, επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων κατά τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Η σύγκρουση συμφερόντων αφορά κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα πρόσωπα:

α) μέλη του προσωπικού της Α.Α συμπεριλαμβανομένων των μελών των αποφαινόμενων ή/και γνωμοδοτικών οργάνων,

β) τον υπό οποιαδήποτε ιδιότητα επικεφαλής και τα μέλη των οργάνων διοίκησης της αναθέτουσας αρχής,

γ) τους συζύγους και συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού (ξαδέρφια, θείοι γονιών, προ-προ-παππούδες, τρισέγγονα) των περιπτώσεων α' και β', τα οποία:

γα) εμπλέκονται στη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης,

γβ) μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της.

Ως «συμφέροντα» νοούνται προσωπικά, οικογενειακά, οικονομικά, πολιτικά ή άλλα κοινά συμφέροντα με τους υποψηφίους ή προσφέροντες ή με τους υπεργολάβους αυτών ή με οποιοδήποτε μέλος υποψήφιας/προσφέρουσας ένωσης οικονομικών φορέων.

✓ Προστασία περιβάλλοντος και ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων

Εντάσσονται περιβαλλοντικές, κοινωνικές και εργατικές απαιτήσεις στις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου διενεργείται στα ενδεδειγμένα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης κατά την εφαρμογή των κριτηρίων που διέπουν την επιλογή των αναδόχων και κατά την εφαρμογή των κριτηρίων αποκλεισμού. Επίσης κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να τηρούν τις ισχύουσες υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου.

Παρέχεται επίσης η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα, υπό ειδικότερους όρους, το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίας σύμβασης σε: (α) Προστατευμένα Παραγωγικά Εργαστήρια (β) Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης (γ) Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης και δ) κάθε άλλο οικονομικό φορέα που έχει ως κύριο σκοπό, δυνάμει του καταστατικού του, την επαγγελματική και κοινωνική ένταξη ατόμων με αναπηρία ή μειονεκτούντων προσώπων.

- ✓ Περιορισμός των γραφειοκρατικών διαδικασιών με επακόλουθο τη μείωση κόστους συμμετοχής και των συμμετεχόντων

Μειώνεται ο διοικητικός φόρτος που απορρέει από την ανάγκη προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής, με τη χρήση του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, το οποίο αποτελείται επικαιροποιημένη υπεύθυνη δήλωση, ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη προς όφελος τόσο των αναθετουσών αρχών όσο και των οικονομικών φορέων και καθίσταται υποχρεωτική η χρήση του e- Certis, ηλεκτρονικού συστήματος σκοπός του οποίου είναι η διευκόλυνση της ανταλλαγής πιστοποιητικών και άλλων αποδεικτικών εγγράφων.

- ✓ Υποστήριξη, εφαρμογή και χρήση νέων μοντέλων και πρακτικών

Με το νέο θεσμικό πλαίσιο χρησιμοποιούνται ευρέως ηλεκτρονικά μέσα πληροφορικής και επικοινωνιών, ενισχύονται περαιτέρω οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Παράλληλα αναπτύσσεται περαιτέρω η διαλειτουργικότητα του συστήματος με άλλα ηλεκτρονικά/πληροφοριακά συστήματα με σκοπό την επιτάχυνση και απλοποίηση των διαδικασιών και τη μείωση των διοικητικών βαρών.

Επίσης απόρροια της όλης υφιστάμενης κατάστασης θα μπορούσε να είναι:

- ✓ Αρχαιοθέτηση και διαχείριση εγγράφων σε ηλεκτρονική μορφή
- ✓ Βελτίωση της επικοινωνίας των εμπλεκόμενων
- ✓ Εκσυγχρονισμός της υφιστάμενης κατάστασης
- ✓ Βελτίωση της δημοσιότητας και της ίσης μεταχείρισης των εμπλεκόμενων στις δημόσιες συμβάσεις

2. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (eGovernment) αφορά στον εκσυγχρονισμό του Κράτους και της Δημόσιας Διοίκησης, με όχημα τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), με στόχο το ριζικό μετασχηματισμό των υφιστάμενων διαδικασιών και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, σε υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, προκειμένου η Διοίκηση να καταστεί αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη, εξασφαλίζοντας την ικανοποίηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου και προάγοντας την ενεργή συμμετοχή των πολιτών. (ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, 2013)

Με τον όρο λοιπόν **ηλεκτρονική διακυβέρνηση** (*e-government*) θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι η εισαγωγή των τεχνολογιών της πληροφορικής και των υπολογιστών στη δημόσια διοίκηση και οι νέες διοικητικές πρακτικές, τις οποίες οι τεχνολογίες αυτές εισήγαγαν. Ο όρος αυτός δημιουργήθηκε με τις γενικότερες πρακτικές, σύμφωνα με τις οποίες τοποθετείται το επίθετο «ηλεκτρονικό-ή» (“e”) με σκοπό να δώσει έμφαση στον ηλεκτρονικό τρόπο παραγωγής και διανομής των υπηρεσιών (ηλεκτρονικό εμπόριο, ηλεκτρονικό επιχειρείν, ηλεκτρονική μάθηση κλπ. Το πρώην Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΥΔΜΗΔ) είναι το καθ’ ύλην αρμόδιο κυβερνητικό όργανο για την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα αξιοποίησης των ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση καθώς και στο σχεδιασμό και το συντονισμό υλοποίησης οριζόντιων έργων διοικητικής μεταρρύθμισης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο σύνολο της Δημόσιας Διοίκησης. Η Δημόσια Διοίκηση θα οδηγείται από τις παρακάτω αναφερόμενες δεσμευτικές Γενικές Αρχές κατά το σχεδιασμό, την έγκριση και την υλοποίηση των πολιτικών, των δράσεων και των επί μέρους έργων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Αντίστροφα, καμία πολιτική, δράση ή επί μέρους έργο δε θα υιοθετείται από τη Δημόσια Διοίκηση, εφόσον αντιτίθεται σε κάποια από τις αναφερόμενες Γενικές Αρχές (ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, 2013):

- **Διαλειτουργικότητα**, Όλοι οι φορείς της Δημόσιας Διοίκησης θα συνεργαστούν ώστε τα πληροφοριακά συστήματα του δημόσιου τομέα να διαλειτουργούν μεταξύ τους, ανταλλάσσοντας αυτοματοποιημένα δεδομένα και πληροφορία, βάσει συμβατών και συμπληρωματικών διαδικασιών. Ο πολίτης θα λαμβάνει το τελικό προϊόν της αιτούμενης

υπηρεσίας, δεδομένου ότι οι εμπλεκόμενοι φορείς και τα συστήματά τους θα διαλειτουργούν για την παροχή της.

- Συμμόρφωση ή αιτιολόγηση, Κάθε νέα λύση ηλεκτρονικής διακυβέρνησης θα είναι συμβατή με τις αρχές της παρούσας στρατηγικής. Τυχόν διαφοροποίηση θα πρέπει αφενός να αιτιολογείται με τεκμηριωμένη ανάλυση των λόγων μη συμμόρφωσης, βασισμένη σε πραγματικά στοιχεία και αφετέρου να παρουσιάζει τις απαιτούμενες ενέργειες και το χρονοδιάγραμμα επίτευξης συμμόρφωσης.
- Ενοποίηση, Ο εξοπλισμός και το λογισμικό ηλεκτρονικής διακυβέρνησης θα ενταχθούν σε ενιαία κέντρα δεδομένων, με κοινή διαχείριση και κανόνες, που θα επιτρέπουν ενιαία πρόσβαση.
- Εξοικονόμηση – Μη επανάληψη, Οι δράσεις Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης θα επιφέρουν εξοικονόμηση πόρων για τη Δημόσια Διοίκηση και μείωση βαρών για τον πολίτη και την επιχείρηση. Προϋπόθεση για τη χρηματοδότησή τους θα είναι η τεκμηρίωση της εξοικονόμησης πόρων (ή της μη σπατάλης πόρων) μέσω της ανάλυσης κόστους – οφέλους, συνυπολογιζομένου του χρόνου απόσβεσης της επένδυσης. Παράλληλα, χρηματοδοτικό προαπαιτούμενο κάθε δράσης θα αποτελεί η ανάδειξη της αναγκαιότητας και της μη επανάληψης (υλοποίηση μόνο άπαξ).
- Μοναδική καταχώρηση δεδομένων, Κάθε πληροφορία τηρείται από έναν μοναδικό εξουσιοδοτημένο φορέα, υπεύθυνο για την εγκυρότητα της πληροφορίας και για τη διάθεσή της στους φορείς που έχουν αρμοδιότητα και στους ιδιώτες που έχουν έννομο συμφέρον.

Η Δημόσια Διοίκηση μπορεί να ζητήσει μία πληροφορία από τον πολίτη άπαξ. Δε δικαιολογείται αναζήτηση από τον πολίτη μίας πληροφορίας που ήδη τηρείται σε ένα από τα Μητρώα και συστήματα της Δημόσιας Διοίκησης.

- Εφικτότητα - Βιωσιμότητα, Η Δημόσια Διοίκηση εγγυάται το σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης εφόσον έχει διασφαλιστεί η εφικτότητα και βιωσιμότητα των δράσεων και η επιχειρησιακή ικανότητα των φορέων υλοποίησης.
- Διαφάνεια – Ανάκτηση Εμπιστοσύνης, Η Δημόσια Διοίκηση θα ανακτήσει την εμπιστοσύνη των πολιτών σχεδιάζοντας τις πολιτικές και τις δράσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ενισχύοντας τη διαφάνεια, την ακεραιότητα, τη λογοδοσία και την αποδοτικότητα και με γνώμονα τις ανάγκες των πολιτών.

- Προσβασιμότητα (e-accessibility), Η Δημόσια Διοίκηση δεσμεύεται να εξασφαλίσει την προσβασιμότητα των δημόσιων δικτυακών τόπων για όλους τους πολίτες, χωρίς αποκλεισμούς, ειδικά για τις ευπαθείς ομάδες, τους ψηφιακά αναλφάβητους και τα άτομα με αναπηρία. Οι προδιαγραφές προσβασιμότητας που προβλέπονται από το διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο θα ελέγχονται κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση κάθε νέου συστήματος ενώ παράλληλα θα ενσωματωθούν στους υφιστάμενους δικτυακούς τόπους.
- Ασφάλεια - Ιδιωτικότητα, Η Δημόσια Διοίκηση δεσμεύεται να διαφυλάττει την ασφάλεια των τηρούμενων πληροφοριών, την ασφάλεια των συστημάτων και δικτύων, την ασφάλεια των διαδικασιών και των υποδομών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης από κάθε πιθανή αλλοίωση, παραβίαση ή αναρμόδια πρόσβαση. Η Ελληνική Δημόσια Διοίκηση εγγυάται την προστασία της ιδιωτικότητας στη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και ανταλλαγή πληροφοριών, με την έννοια της διασφάλισης των πολιτών από μη εξουσιοδοτημένη χρήση των δεδομένων ή από χρήση που δεν προβλέπεται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Συμμετοχή πολιτών, η Δημόσια Διοίκηση θα διασφαλίζει τη συμμετοχή των πολιτών κατά τη λήψη κυβερνητικών αποφάσεων και κατά το σχεδιασμό και την αξιολόγηση των υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης.

2.2 ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί ένα καθοριστικό παράγοντα στη διαμόρφωση και εξέλιξη της παγκόσμιας οικονομίας. Χαρακτηριστικό των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η ανομοιομορφία των κρατών-μελών της τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Προκειμένου να είναι σε θέση να ανταγωνιστεί επιτυχώς τις λοιπές δυνάμεις της παγκόσμιας οικονομίας, είναι επιτακτική η ανάγκη για εφαρμογή της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε όλους τους τομείς, όπως υγεία, παιδεία, επιχειρηματικότητα, κλπ. (Μανουσέλης, 2012)

Η φιλικότητα των υπηρεσιών αυτών της ψηφιοποίησης είναι ένα αποτελεσματικό συστατικό για να παραμείνει η Ευρώπη ανταγωνιστική συγκριτικά με υπερδυνάμεις, όπως η Κίνα, οι Η.Π.Α. και η Ινδία.

Τον Μάρτιο του 2000 οι ηγέτες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφώνησαν σε ένα κοινό πρόγραμμα δράσης για να καταστήσουν την Ευρώπη

άκρως ανταγωνιστική σε θέματα οικονομίας, γνώσης, βιοτικού επιπέδου των πολιτών της και εξάλειψη των κοινωνικών αντιθέσεων. (Παπαδόπουλος, 2007)

Σύμφωνα με Zissis et al, 2008 και Stamoulis, D., et al, 2001: “Βασικός στόχος της στρατηγικής αυτής είναι η αύξηση των θέσεων εργασίας και η εξάλειψη κάθε είδους κοινωνικού αποκλεισμού. Η στρατηγική της Λισσαβόνας θέτοντας μακροπρόθεσμους στόχους αποσκοπεί στην βιώσιμη ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Οικονομίας.”

Οι ευρωπαίοι ηγέτες διατύπωσαν δέκα σημαντικές αποφάσεις οι οποίες αφορούν την ανταγωνιστικότητα, εκ των οποίων μερικές αφορούν την επίτευξη της ανταγωνιστικότητας μέσω της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Οι αποφάσεις, σχετικές με την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (Commission, 2016) είναι οι ακόλουθες:

- Η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου γνώσης, όπου οι πολίτες θα έχουν την δυνατότητα της πρόσβασης σε ένα σύνολο πληροφοριών.
- Η έμφαση στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης ώστε να ανταπεξέλθουν στις νέες δοκιμασίες που θα προκύψουν στον χώρο της γνώσης.
- Σχέδια δράσης μεταρρυθμίσεων στον κοινωνικό τομέα που θα αποσκοπούν στην ελάττωση της ανισότητας των φύλλων, ισοστάθμιση των μισθών για τους εργαζόμενους, βελτίωση του τομέα της υγείας και ουσιαστικά εξάλειψη όλων εκείνων των φαινομένων που οδηγούν σε κοινωνικές διακρίσεις και αποκλεισμούς ευπαθών κοινωνικών ομάδων (παιδιά, άτομα με ειδικές ανάγκες, άνεργοι) από διάφορους τομείς των κοινωνικών δραστηριοτήτων. Έτσι δίνεται η δυνατότητα σε αυτές τις κοινωνικά ευαίσθητες ομάδες να βγουν στο προσκήνιο.
- Η καταπολέμηση της φτώχειας και της ανεργίας και η συμμετοχή των κοινωνικών αυτών ομάδων στα κοινωνικά γίνεσθαι, μέσω της πρόσβασης τους στη γνώση και στις ευκαιρίες της αγοράς εργασίας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθόρισε τα βασικότερα σημεία δράσης και έδωσε έγκριση για κάποια προγράμματα, όπου καθορίζονται οι κατευθυντήριες γραμμές και τα ανάλογα χρονοδιαγράμματα που θα ακολουθηθούν, το e-Europe 2002 και το e-Europe 2005. (Παπαδόπουλος, 2007)

Το σχέδιο δράσης e-Europe καθορίζει τα απαραίτητα μέτρα έτσι ώστε να επιτευχθούν μέχρι το τέλος του 2002 οι τρεις βασικοί στόχοι :

- Ένα ταχύτερο, φθηνότερο και ασφαλέστερο Internet

- Επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό και δεξιότητες
- Κίνητρα για χρήση του Internet μέσω της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου και την ψηφιοποίηση των διαφόρων δημοσίων υπηρεσιών.

Για να πραγματοποιηθούν οι παραπάνω στόχοι, εγκρίθηκαν τα ακόλουθα προγράμματα δράσης (Μανουσέλης, 2012):

- Προώθηση του διαδικτύου και των νέων ψηφιακών τεχνολογιών στους νέους, μέσω της ανανέωσης των εκπαιδευτικών συστημάτων, σε ένα περιβάλλον όπου θα είναι εφικτή η πρόσβαση των μαθητών στο διαδίκτυο και στις νέες τεχνολογίες.
- Φθηνότερη και ταχύτερη πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Η επίτευξη αυτού του στόχου θα επιτευχθεί μέσω της διεύρυνσης του φάσματος των εταιρειών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών.
- Ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου. Χάρη στην ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου μπορεί να επιτευχθεί η επέκταση της αγοράς σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.
- Μεγάλης ταχύτητας Internet για φοιτητές και ερευνητές. Αξιοποίηση του διαδικτύου στα πανεπιστημιακά ιδρύματα καθώς εκεί διεξάγεται πληθώρα ερευνών και καινοτομιών είτε από φοιτητές είτε μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς ερευνητές.
- "Εξυπνες κάρτες" για ασφαλή ηλεκτρονική πρόσβαση. Κάνοντας χρήση των καρτών αυτών θα είναι εφικτή η ηλεκτρονική πληρωμή σε διάφορες δημόσιες υπηρεσίες καθώς επίσης θα παρέχει πληθώρα άλλων υπηρεσιών σχετικά με την υγεία, κινητό Internet, συνδρομητική τηλεόραση, υπηρεσίες συκοινωνιών, κλπ.
- Δημόσιοι χώροι δωρεάν πρόσβασης στο διαδίκτυο για όλους τους πολίτες.
- Ηλεκτρονική συμμετοχή για άτομα με ειδικές ανάγκες. Ως αποτέλεσμα των εξελίξεων στην ψηφιακή τεχνολογία θα είναι η παροχή υπηρεσιών σε άτομα με ειδικές ανάγκες, τα όποια μέχρι πρότινος δεν είχαν την δυνατότητα συμμετοχής στα κοινά δρώμενα και παρέμεναν στο περιθώριο.
- Ηλεκτρονική υγειονομική περίθαλψη. Μέσω της ηλεκτρονικής περίθαλψης θα είναι εφικτή η παροχή υπηρεσιών υγείας με αρκετά μικρότερο κόστος.
- Παροχή δημόσιων υπηρεσιών μέσω του διαδικτύου. Στο σύνολο τους οι δημόσιες υπηρεσίες θα μπορούν να είναι στη διάθεση των πολιτών ηλεκτρονικά, καθιστώντας το διαδίκτυο σημαντικότερο στην καθημερινή ζωή και αυξάνοντας τον αριθμό των χρηστών του.

Τελικός στόχος των παραπάνω προσπαθειών ήταν η εξέλιξη της Πληροφορικής, των τηλεπικοινωνιών και των Δικτύων υψηλών ταχυτήτων.

Τα αποτελέσματα αυτής της προσπάθειας ήταν η δημιουργία του e-επιχειρείν, της ηλεκτρονικής υγείας, της ηλεκτρονικής μάθησης και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-government) έως τα τέλη του 2005. (ΨΥΧΟΓΙΟΠΟΥΛΟΣ, 2016)

Παρά προσπάθειες που έγιναν για την εισαγωγή του διαδικτύου και των τεχνολογιών πληροφορικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προέκυψαν προβλήματα σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη και τη καινοτομία. Έτσι λοιπόν οι ηγεσίες των χωρών της Ε.Ε. αποφάσισαν να αναθεωρήσουν τους στόχους τους. Μετά τη συμφωνία της Λισσαβόνας το 2002, αποφασίζοντας για ένα νέο στρατηγικό σχέδιο, το *i-2010 το οποίο επικεντρώνεται σε πέντε βασικούς στόχους που αφορούν την ηλεκτρονική διακυβέρνηση*:

- Κανένας πολίτης δεν θα μένει στο περιθώριο .
- Αποδοτικότερος δημόσιος τομέας.
- Δημιουργία νέων δημοσίων υπηρεσιών για ελάττωση κόστους και κοινωνικό όφελος.
- Ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και ενίσχυση της δημοκρατικότητας στην λήψη αποφάσεων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα δημοκρατικότητας και ελεύθερης έκφρασης απόψεων και προτάσεων είναι τα forum.

Η στρατηγική i-2010 που αποτελεί συνέχεια της συμφωνίας που έγινε στη Λισσαβόνα, καθιστά πλέον την Ευρωπαϊκή Ένωση ως ένα μέρος ελκυστικό σε νέες επενδύσεις και στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. (Μανουσέλης, 2012)

Παρά το γεγονός πως η Ελλάδα υστερεί σημαντικά στην ανάπτυξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης συγκριτικά με άλλα Ευρωπαϊκά κράτη, τα τελευταία χρόνια σημειώνεται σοβαρή προσπάθεια στον τομέα αυτό και στη συγκεκριμένη παράγραφο θα κάνουμε μια αναφορά στην πορεία της ΗΔ στο χρόνο.

Σύμφωνα με το υπουργείο Διοικητικής μεταρρύθμισης (http://www.minadmin.gov.gr/?page_id=12141), το Σχέδιο Δράσης (ΣΔ) για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (eGov Action Plan) αποτελεί το επιχειρησιακό πλάνο υλοποίησης της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Ελλάδας για την περίοδο 2014-2020. Εγκρίθηκε από το Κυβερνητικό Συμβούλιο της Μεταρρύθμισης στις 23 Δεκεμβρίου 2014 μετά και από την ενσωμάτωση των σχολίων και των προτάσεων που κατατέθηκαν κατά την περίοδο της δημόσιας διαβούλευσης.

Εκπονήθηκε υπό την εποπτεία του πρώην Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε στενή συνεργασία με άλλα Υπουργεία και Φορείς από όλη τη Δημόσια Διοίκηση, προκειμένου να διασφαλιστεί θα ενταχθούν στο Σχέδιο Δράσης όλα τα σημαντικά τομεακά Έργα κάθε Υπουργείου και θα αποφευχθούν οι επικαλύψεις και επαναλήψεις Έργων. Στην συγγραφή του έχει υιοθετηθεί η δυναμική δομή παρουσιάζοντας ένα κυλιόμενο πρόγραμμα δράσεων και έργων με διετείς περιόδους υλοποίησης το οποίο θα επανεξετάζεται, θα αξιολογείται και θα αναθεωρείται ετησίως, στοχεύοντας στην κάλυψη των μεταβαλλόμενων αναγκών της Διοικητικής Μεταρρύθμισης (ΔΜ).

Επικεντρώνεται στους στόχους που θέτει η Στρατηγική για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση θέτοντας συγκεκριμένες Δέσμες Δράσεων (ΔΔ) για την επίτευξη τους. Μέσω μίας ακολουθίας στόχων και Δράσεων κάθε ενταγμένο Έργο στο ΣΔ συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση της χώρας μας. (ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, 2013)

Οι στόχοι του ΣΔ οι οποίοι συμβάλλουν στην ολοκλήρωση της Στρατηγικής για την ΗΔ είναι οι:

- Απλούστευση Διαδικασιών με Χρήση ΤΠΕ
- Ηλεκτρονική Διαχείριση Εγγράφων – Ψηφιοποίηση Διεργασιών
- Ενιαία Διαχείριση Πόρων Δημόσιας Διοίκησης
- Ενιαία Διαχείριση Σχέσεων Κράτους – Πολιτών – Επιχειρήσεων
- Δημιουργία Ενιαίου Σημείου Πρόσβασης στις Υπηρεσίες του Δημόσιου Τομέα
- Αυθεντικοποίηση Πολιτών
- Συμμετοχική Δημοκρατία
- Ψηφιακή Ένταξη και Ψηφιακός Αλφαριθμητισμός
- Διασύνδεση Βασικών Μητρώων Δημόσιας Διοίκησης
- Ανοιχτή Διάθεση Δημόσιας Πληροφορίας
- Ενέργειες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στους Κάθετους Τομείς

Παρουσιάζει επίσης, μία συνολική μεθοδολογική προσέγγιση για την ένταξη Έργων στο ΣΔ που περιλαμβάνει τα κριτήρια επιλογής και ιεράρχησης Έργων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΗΔ) και τα οποία πηγάζουν από:

- Τη Στρατηγική για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση 2014-2020 και τις αρχές που αυτή θέτει.
- Τη Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση και τους πυλώνες της.
- Τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας (Ψηφιακό Θεματολόγιο, Διεθνείς Συμφωνίες, κ.λπ.)
- Την βελτίωση των δεικτών παρακολούθησης και υλοποίησης της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. (ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ Υ. , 2014)

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ολοκλήρωση Έργων καταλυτών τα οποία αποτελούν τον κορμό της ΗΔ και αναμένεται να συνεισφέρουν στην δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος (enabling environment) για την επιτυχή πραγματοποίηση του ΣΔ για την ΗΔ. Τα σημαντικότερα από αυτά είναι:

- Η υιοθέτηση και λειτουργία ενιαίου συστήματος Διαχείρισης του Ανθρώπινου Κεφαλαίου της Δημόσιας Διοίκησης (HRMS)
- Η υιοθέτηση μίας Ενιαίας Πολιτικής Δημόσιας Πληροφορικής (ITPolicy) που θα καλύπτει όλες τις πτυχές ασφαλούς σχεδιασμού, προμήθειας, λειτουργίας και συντήρησης των υπηρεσιών και του εξοπλισμού ΤΠΕ από την Δημόσια Διοίκηση, σε συνδυασμό με τις κατάλληλες τεχνολογικές επιλογές, πολιτικές ασφάλειας και ιδιωτικότητας και SLAs (βασισμένα σε πρότυπα).
- Το έργο διαλειτουργικότητας Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Τώρα (eGovNow)
- Η ανάπτυξη ενός κεντρικού συστήματος ολοκληρωμένης χρηματοοικονομικής διαχείρισης (ERP)
- Η υλοποίηση κεντρικής πύλης παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες (CRMS).

Επιπλέον αυτών των Έργων εξαιρετικά σημαντική θεωρείται ότι είναι η ολοκλήρωση και επαναχρησιμοποίηση βασικών δομικών μονάδων ΗΔ όπως είναι: η Ασφαλής, πιστοποιημένη και νομικώς αποδεκτή ανταλλαγή ηλεκτρονικών εγγράφων και πληροφοριών (eDelivery), η Ηλεκτρονική Ταυτοποίηση / Αυθεντικοποίηση (eID), η προτυποποίηση των δομών δεδομένων, η επίτευξη διαλειτουργικότητας μεταξύ των μητρώων της χώρας και η ολοκλήρωση του Κυβερνητικού Υπολογιστικού Νέφους (GCloud) με τον παράλληλο Σχεδιασμό της Στρατηγικής αξιοποίησης του.

Στο κείμενο του σχεδίου δράσης παρατίθενται Έργα τα οποία κατεγράφησαν κατά την περίοδο 2014-2015 και προβλέπεται η οριστικοποίηση και επικαιροποίηση των έργων

αυτών καθώς και των αναφερομένων δράσεων με τη συνεργασία του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης με τα υπόλοιπα Υπουργεία και Φορείς, λαμβάνοντας υπόψη ενδεχόμενους ανασχεδιασμούς, αναθεωρήσεις ή προτάσεις κατά την κατάρτιση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της νέας περιόδου 2014-2020.

2.3 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων έχει υλοποιήσει ένα εκτεταμένο σύνολο υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προς τον πολίτη, τις επιχειρήσεις και τη δημόσια διοίκηση. Η υλοποίηση νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών και η βελτίωση των παλαιότερων αποτελεί καθημερινή δραστηριότητα της Γ.Γ.Π.Σ., η οποία και παρέχει το μεγαλύτερο μέρος των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που παρέχονται σήμερα από το δημόσιο. Όλες οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες σχεδιάζονται προσεκτικά με γνώμονα την ευκολότερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση για τον τελικό χρήστη. (ΥΠΟΙΚ, 2017)

Αυξάνονται οι δημόσιες υπηρεσίες στις οποίες ο πολίτης αποκτά άμεση πρόσβαση με ηλεκτρονικό τρόπο, είτε μέσω της πύλης «Ερμής», είτε μέσω ΚΕΠ και ΚΕΠ online.

Ακόμη, μια ακόμη καινοτομία αποτελεί η δυνατότητα που έχουν οι εξυπηρετούμενοι πολίτες, από τις 9 Νοεμβρίου 2015, να αποκτούν πρόσβαση στις υπηρεσίες της πύλης «Ερμής», μόνο με τους κωδικούς πρόσβασης στο TAXISnet και χωρίς πρόσθετες διαδικασίες. Υπολογίζεται ότι περίπου 6.000.000 πολίτες είναι κάτοχοι κωδικών στο TAXISnet. Με μόνη προϋπόθεση και την κατοχή αυτού του κωδικού, η παραλαβή και η εκτύπωση για παράδειγμα ενός πιστοποιητικού γέννησης είναι πλέον θέμα μερικών κλικ. (<http://www.aftodioikisi.gr/mediafiles/2016/07/ipiresies-sistema.pdf>)

Αναλυτικότερα, με την είσοδό του στον πύλη ΕΡΜΗΣ, ο πολίτης αποκτά αμέσως πρόσβαση στις παρακάτω υπηρεσίες:

- 9 Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες με άμεση παραλαβή αποτελέσματος/πιστοποιητικού από την Πύλη
- 116 Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες με παραλαβή του αποτελέσματος/πιστοποιητικού είτε ηλεκτρονικά σε δεύτερο χρόνο από την ηλεκτρονική του θυρίδα είτε με φυσική παρουσία από το ΚΕΠ της επιλογής του.

- Πληροφορίες για περισσότερες από 1.000 υπηρεσίες/διαδικασίες της δημόσιας διοίκησης
- Δυνατότητα απόκτησης ψηφιακής υπογραφής
- Πρόσβαση στην προσωπική ηλεκτρονική του θυρίδα. Στην ηλεκτρονική θυρίδα αποθηκεύονται σε ηλεκτρονική μορφή τα διάφορα πιστοποιητικά που έχει εκδώσει ο χρήστης μέσω των υπηρεσιών με ηλεκτρονική διεκπεραίωση ή έχουν εισαχθεί από υπαλλήλους ΚΕΠ.
- Δυνατότητα να παρακολουθήσει το ιστορικό των ηλεκτρονικών συναλλαγών του, να πληροφορηθεί για την πορεία των αιτημάτων του αλλά και να λάβει άμεσα την πληροφορία για το που μπορεί να χρησιμοποιήσει το πιστοποιητικό του στην Δημόσια Διοίκηση.

Πλήρως ηλεκτρονικές υπηρεσίες

Ο πολίτης μπορεί να διεκπεραιώσει και να παραλάβει ηλεκτρονικά από τον υπολογιστή του το παραγόμενο πιστοποιητικό, για 9 υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης (ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, 2016):

1.	Απόσπασμα	ατομικού	λογαριασμού	ΙΚΑ
2.	Χορήγηση αντιγράφου	ληξιαρχικής πράξης	γάμου	(Ειδικό Ληξιαρχείο)
3.	Χορήγηση αντιγράφου	ληξιαρχικής πράξης	γέννησης	(Ειδικό Ληξιαρχείο)
4.	Χορήγηση αντιγράφου	ληξιαρχικής πράξης	θανάτου	(Ειδικό Ληξιαρχείο)
5.	Χορήγηση βεβαίωσης ασφαλιστικής	ενημερότητας	(για επιχειρήσεις – εργοδότες)	
6.	Χορήγηση βεβαίωσης	γέννησης	(Εθνικό	Δημοτολόγιο)
7.	Χορήγηση βεβαίωσης	ιθαγένειας	(Εθνικό	Δημοτολόγιο)
8.	Χορήγηση βεβαίωσης οικογενειακής	κατάστασης για ΟΓΑ	(Εθνικό	Δημοτολόγιο)
9.	Χορήγηση βεβαίωσης οικογενειακής	κατάστασης	(Εθνικό	Δημοτολόγιο)

Στην πύλη «Ερμής» αναφέρονται ως «Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες – Άμεση παραλαβή αποτελέσματος» ή «Κατηγορίας 02» και είναι απευθείας προσβάσιμες από το σύνδεσμο: http://www.ermis.gov.gr/portal/page/portal/ermis/elServices?p_type=2

Τα ηλεκτρονικά έγγραφα της συγκεκριμένης κατηγορίας φέρουν στο κάτω μέρος τους ένα μοναδικό «Κωδικό Επαλήθευσης» προκειμένου να μπορούν να επαληθευτούν από οποιονδήποτε αποδέκτη μέσω του μηχανισμού ελέγχου εγκυρότητας εγγράφων που παρέχει η Πύλη «ΕΡΜΗΣ».

Για την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης, απαιτείται υποχρεωτικά να έχει προηγηθεί η σύνδεσή του στην Πύλη «ΕΡΜΗΣ».

116 υπηρεσίες με ηλεκτρονική υποβολή και παραλαβή είτε από τον υπολογιστή (ηλεκτρονική θυρίδα), είτε από ΚΕΠ

Για 116 υπηρεσίες, ο πολίτης μπορεί να υποβάλλει ηλεκτρονική αίτηση προς ένα ΚΕΠ. Ο υπάλληλος του ΚΕΠ αναζητά με φυσικό τρόπο το παραγόμενο αποτέλεσμα από τον αρμόδιο φορέα και απαντά στον πολίτη. Ανάλογα με την επιλογή του πολίτη, η παραλαβή του αποτελέσματος γίνεται:

- Είτε με φυσική παρουσία του πολίτη σε ένα ΚΕΠ της επιλογής του
- Είτε ηλεκτρονικά από την πύλη ΕΡΜΗΣ μέσω της ηλεκτρονικής θυρίδας του πολίτη.

Στην Πύλη αναφέρονται ως «Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες – Όχι άμεση παραλαβή αποτελέσματος» ή «Κατηγορίας 01» και είναι απευθείας προσβάσιμες από το σύνδεσμο: http://www.ermis.gov.gr/portal/page/portal/ermis/elServices?p_type=1

Ο πολίτης υποβάλλει ηλεκτρονική αίτηση για τις υπηρεσίες αυτές, παραλαμβάνοντας το αποτέλεσμα (πιστοποιητικό, βεβαίωση, κλπ) είτε από την ηλεκτρονική του θυρίδα είτε από το ΚΕΠ που δηλώνει κατά την υποβολή της αίτησης. (Ζαμπάκας, 2016)

Κατά την υποβολή της αίτησης, ζητείται από τον πολίτη η επιλογή ενός ΚΕΠ το οποίο θα διαχειριστεί την υπόθεσή του. Εάν επιθυμεί το αποτέλεσμα της αίτησης να αποθηκευτεί απευθείας στην ηλεκτρονική του θυρίδα θα πρέπει να επιλέξει στο πρώτο βήμα, ΚΕΠ με δυνατότητα ψηφιοποίησης εγγράφων. Επισημαίνεται ότι το έγγραφο αυτό μπορεί να το εκτυπώσει και να το χρησιμοποιήσει στις συναλλαγές του με τη δημόσια διοίκηση, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4250/2014 (ΦΕΚ 74 /Α΄/26.03.2014).

Εάν η ηλεκτρονική αίτηση απαιτεί δικαιολογητικά τότε θα πρέπει να επισυνάψει τα αντίστοιχα ηλεκτρονικά έγγραφα μέσω της ηλεκτρονικής του θυρίδας. Την πορεία της αίτησης μπορεί να την παρακολουθήσετε από τον φάκελο υποθέσεών του. Για την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης, απαιτείται υποχρεωτικά να έχει προηγηθεί η σύνδεσή του στην Πύλη «ΕΡΜΗΣ».

Υπηρεσίες για τις οποίες παρέχονται πληροφορίες και τα απαραίτητα έντυπα

Για περισσότερες από 1.000 υπηρεσίες, ο πολίτης μπορεί να ενημερωθεί για τα απαραίτητα δικαιολογητικά, το θεσμικό πλαίσιο και τα βήματα εκτέλεσης της διαδικασίας. Πρόκειται για πιστοποιημένες διαδικασίες που παρέχονται από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών της χώρας.

Στην Πύλη μπορούν να αναζητηθούν στην καρτέλα «Υπηρεσίες και Πληροφορίες» ή απευθείας από τον σύνδεσμο: <http://www.ermis.gov.gr/portal/page/portal/ermis/egcl>.

Για να αναζητήσει ένας πολίτης κάποια από αυτές τις διαδικασίες, έχουν υλοποιηθεί 3 διαφορετικοί τρόποι αναζήτησης:

- Αναζήτηση υπηρεσίας ανάλογα με το θεματικό αντικείμενο
- Αναζήτηση υπηρεσίας ανάλογα με το γεγονός,
- Ευρετήριο ομάδων κοινού

Υπηρεσίες που παρέχονται από άλλους ιστοχώρους

Στην Πύλη μπορούν να αναζητηθούν στην καρτέλα «Υπηρεσίες άλλων ιστοχώρων», υπηρεσίες που παρέχονται στους πολίτες από άλλους ιστοχώρους φορέων της δημόσιας διοίκησης. Σκοπός είναι ο πολίτης να μπορεί να ενημερωθεί για υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά. Παράδειγμα τέτοιας υπηρεσίας αποτελεί το ασφαλιστικό βιογραφικό μέσω της εφαρμογής ΑΤΛΑΣ ή ο Φάκελος Υγείας μέσω της ιστοσελίδας του ΕΟΠΥΥ.

Παρεχόμενες υπηρεσίες από το ΚΕΠ – Online

Για περισσότερες από 1.000 υπηρεσίες, ο πολίτης μπορεί να εξυπηρετηθεί από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών της χώρας. Τα ΚΕΠ επικοινωνούν με τον αρμόδιο φορέα που εκδίδει το αποτέλεσμα της υπηρεσίας και την παρέχουν στον πολίτη χωρίς αυτός να απαιτείται να γνωρίζει την δομή και τις διαδικασίες της δημόσιας διοίκησης.

Για επιλεγμένες υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης (60 συνολικά) , τα ΚΕΠ έχουν διασυνδεθεί ηλεκτρονικά με τα πληροφοριακά σύστημα του Φορέα που τις παρέχει. Το αποτέλεσμα της υπηρεσίας (π.χ. πιστοποιητικό γέννησης) παραδίδεται αυτόματα στον πολίτη χωρίς να απαιτούνται 2 επισκέψεις στο ΚΕΠ (μία για αίτηση και μία για παραλαβή).

Στόχος η επέκταση

Τα ΚΕΠ αποτελούν έναν θεσμό καταξιωμένο στην συνείδηση της κοινής γνώμης. Διάταξη που συμπεριλήφθηκε στο νομοσχέδιο του υπουργείου Εσωτερικών για την Δημόσια Διοίκηση (Μητρώο Επιτελικών Στελεχών, Αξιολόγηση κλπ.) και συγκεκριμένα το άρθρο 34, προβλέπει:

α) Σε περίπτωση που ο πολίτης τηρεί ηλεκτρονική θυρίδα χρήστη της Κεντρικής Διαδικτυακής Πύλης του Ελληνικού Δημοσίου, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει να αναζητεί τα απαραίτητα για την διεκπεραίωση της διαδικασίας έγγραφα, πιστοποιητικά και βεβαιώσεις από τα αποθηκευμένα στην ηλεκτρονική θυρίδα έγγραφα.

β) «Θωράκιση» των παρεχόμενων από τα ΚΕΠ υπηρεσιών, καθώς οι διαδικασίες που έχουν καθοριστεί να διεκπεραιώνονται μέσω αυτών, δεν θα μπορούν να τροποποιούνται με μονομερή ενέργεια από τον αρμόδιο υπουργό, αλλά μόνο με έγκριση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Μεταρρύθμισης.

Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες επέφεραν εξοικονόμηση χρόνου και κόστους για τη Δημόσια Διοίκηση και αυτό μπορεί εύκολα να εξηγηθεί στο παρακάτω παράδειγμα.
(<http://www.aftodioikisi.gr/mediafiles/2016/07>)

Θεωρώντας ότι ο χρόνος ενασχόλησης κάθε υπαλλήλου (δημοτικοί υπάλληλοι και εκπαιδευτικοί) στην περίπτωση π.χ. της αυτεπάγγελτης αναζήτησης ενός πιστοποιητικού ανέρχεται σε 5 λεπτά για τον καθέναν, η αναζήτηση 1.400.000 πιστοποιητικών γέννησης που θα πραγματοποιηθεί κάποια στιγμή τουλάχιστον μία φορά για το σύνολο των μαθητών, αντιστοιχεί σε 233.333 εργατοώρες ή 33.333 εργατοημέρες. Οι ημέρες αυτές αντιστοιχούν σε ετήσια εργασία 159 υπαλλήλων. Επίσης, κάθε έτος για τις εγγραφές στα Νηπιαγωγεία και τα Δημοτικά απαιτούνται περίπου 240.000 πιστοποιητικά που αντιστοιχούν σε 40.000 εργατοώρες ή 5.714 εργατοημέρες. Οι ημέρες αυτές αντιστοιχούν σε εργασία 27 υπαλλήλων ανά έτος. Τέλος, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και η εξοικονόμηση που προκύπτει από την κατάργηση των εκτυπώσεων καθώς και από τα τέλη επικοινωνίας (ΦΑΞ, Τηλέφωνα) Το σημαντικότερο όμως είναι η εξοικονόμηση κόστους και χρόνου για τους πολίτες! (Ζαμπάκας, 2016)

2.4 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

2.4.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ηλεκτρονικό σύστημα προμηθειών και οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις αφορούν τη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) από κρατικούς Φορείς και δημόσιους οργανισμούς σε διαγωνιστικές διαδικασίες προμηθειών, υπηρεσιών και δημοσίων έργων. (Κατσούλης, 2014)

Τόσο το Κοινοτικό, όσο και το εθνικό θεσμικό πλαίσιο για τις Ηλεκτρονικές Δημόσιες Συμβάσεις διαμορφώθηκε και συνεχίζει να διαμορφώνεται σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό σχεδιασμό για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, στον οποίο αναφερθήκαμε συνοπτικά στο κεφάλαιο 2. Με την Κοινοτική Οδηγία 18/2004 Ε.Κ. (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο 2004) για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων

έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, ενθαρρύνθηκε η χρήση των ηλεκτρονικών μέσων στη διαδικασία σύναψης των δημοσίων συμβάσεων. Στην Ελλάδα η χρήση των ηλεκτρονικών μέσων για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων προβλέπεται αρχικά στο Π.Δ. 60/2007 με το οποίο ενσωματώθηκε η παραπάνω Κοινοτική Οδηγία στην εθνική νομοθεσία και ακολούθησαν οι Νόμοι : Ν.4013/2011

«Σύσταση Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΦΕΚ 204/Α/15-9-2011), Ν.4155/2013 «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 120/Α/29-5-2013), η Υπ.Απόφαση Π1/2390 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΦΕΚ 2677/Β/21-10-2013) και τέλος η Κοινή Υπουργική Απόφαση ΚΥΑ Π1/2380 «Ρύθμιση των ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων» (ΦΕΚ 3400/Β/20-12-2012). (Κατσούλης, 2014)

Ειδικότερα με το Νόμο 4013/2011 συνιστάται η **Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων**, (ΕΑΑΔΗΣΥ) που έχει ως «σκοπό την ανάπτυξη και προαγωγή της εθνικής στρατηγικής, πολιτικής και δράσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, τη διασφάλιση της διαφάνειας, αποτελεσματικότητας, συνοχής και εναρμόνισης των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων προς το εθνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο, τη διαρκή βελτίωση του νομικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, καθώς και τον έλεγχο της τήρησης του από τα δημόσια όργανα και τις αναθέτουσες αρχές. Η Αρχή απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα ή άλλη ανεξάρτητη ή διοικητική αρχή. Η Αρχή υπόκειται στον έλεγχο της Βουλής των Ελλήνων».

Το 2015 η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων έκλεισε τα τρία πρώτα χρόνια λειτουργίας της. Στο διάστημα αυτό στελεχώθηκε με εξειδικευμένο προσωπικό, ανέπτυξε σταδιακά το εύρος των δραστηριοτήτων της και έθεσε βάσεις για μια ανοδική πορεία. Ταυτόχρονα, ανέλαβε και ολοκλήρωσε την εκπόνηση, για πρώτη φορά στο ελληνικό κράτος, ενός συνεκτικού σχεδίου εθνικής στρατηγικής του τομέα των δημοσίων συμβάσεων. (ΕΑΑΔΗΣΥ, Έτήσια έκθεση πεπραγμένων 2015, 2016)

2.4.2. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ.

Στην πραγματοποίηση του ηλεκτρονικού συστήματος προμηθειών δημοσίων συμβάσεων διακρίνουμε τρεις φάσεις :

A. Εκδήλωση των αναγκών και των προγραμματισμών των προμηθειών σε ετήσια βάση.

Στη φάση αυτή οι κυριότερες διαδικασίες που πραγματοποιούνται είναι:

- Καταχώρηση των αιτημάτων προμηθειών από φορείς του Δημοσίου. (Ηλεκτρονικές φόρμες, τυποποιημένοι κωδικοί προϊόντων κωδικολόγιο ειδών)
- Υποβολή αιτημάτων στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου προς αξιολόγηση. (Ηλεκτρονική διαχείριση ροής εγκρίσεων, καταγραφή ιστορικού)
- Έγκριση Αιτημάτων Προμηθειών από Γ.Γ.Ε.

B. Διακήρυξη του διαγωνισμού, εξεύρεση της πιο συμφέρουσας προσφοράς και σύναψη της σύμβασης. Στη φάση αυτή για την προετοιμασία των ηλεκτρονικών διαγωνισμών οι κυριότερες διαδικασίες είναι:

- Ομαδοποίηση των αιτημάτων Προμηθειών
- Ηλεκτρονική διαμόρφωση διακήρυξης
- Διαδικασίες διαβούλευσης
- Δημοσίευση στη διαδικτυακή πύλη με ενημέρωση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στο στάδιο της εκτέλεσης των ηλεκτρονικών διαγωνισμών κατά την φάση αυτή οι κυριότερες διαδικασίες είναι:

- Υποβολή προσφορών (Διαγωνισμοί, Ηλεκτρονικές Δημοπρασίες, Συμφωνίες πλαίσιο)
- Αξιολόγηση προσφορών
- Ανάθεση
- Διαχείριση ενστάσεων
- Ηλεκτρονική διαχείριση δικαιολογητικών

Στο στάδιο της σύναψης σύμβασης οι κυριότερες διαδικασίες περιλαμβάνουν:

- Ηλεκτρονική σύνταξη σύμβασης με βάση τα στοιχεία του διαγωνισμού
- Έγκριση – Οριστικοποίηση της σύμβασης
- Διαχείριση ενστάσεων
- Ηλεκτρονική διαχείριση δικαιολογητικών

Γ. Διαχείριση της σύμβασης. Στην φάση αυτή στο στάδιο της εκτέλεσης σύμβασης οι κυριότερες διαδικασίες αφορούν:

- Παράδοση προϊόντων σύμβασης
- Παραλαβή προϊόντων σύμβασης
- Παραλαβή – έγκριση – αποδοχή τιμολογίων (Ηλεκτρονική τιμολόγηση)
- Διαχείριση Ενστάσεων

Στο στάδιο της εκτέλεσης σύμβασης, οι κυριότερες διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα από τη μεριά του αναδόχου είναι :

- Ηλεκτρονική παρακολούθηση πορείας από τον ανάδοχο
- Προγραμματισμός αποστολών / παραδόσεων
- Υποβολή παραστατικών (ηλεκτρονική τιμολόγηση)
- Διαχείριση ενστάσεων

(Κατσούλης, 2014)

Κύριοι εκφραστές του ηλεκτρονικού συστήματος προμηθειών είναι η ΔΙΑΥΓΕΙΑ το ΚΗΜΔΗΣ και ο ΕΣΗΔΗΣ.

2.4.3 ΔΙΑΥΓΕΙΑ

Στην πλατφόρμα αυτή αναρτώνται αποφάσεις διοικητικού και οικονομικού περιεχομένου από όλους τους φορείς του δημοσίου και τα εποπτευόμενα ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ τους.

Σύμφωνα με τον επίσημο διαδικτυακό χώρο του Διαύγεια:

«Το πρόγραμμα Δια@ύγεια στοχεύει στην επίτευξη της μέγιστης δυνατής δημοσιότητας της κυβερνητικής πολιτικής και της διοικητικής δραστηριότητας, τη διασφάλιση της διαφάνειας και την εμπέδωση της υπευθυνότητας και της λογοδοσίας από την πλευρά των φορέων άσκησης της δημόσιας εξουσίας».

Από τον Οκτώβριο 2010 αναρτώνται σε ένα σημείο στο διαδίκτυο όλες οι αποφάσεις πράξεων των κυβερνητικών και διοικητικών οργάνων, λαμβάνοντας ειδική μέριμνα για τις πράξεις που αφορούν στην εθνική άμυνα και τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.

Σήμερα στο πρόγραμμα Διαύγεια είναι ενταγμένοι 3.660 φορείς του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α και Β βαθμού, ενώ έχουν αναρτηθεί περισσότερες από 11.500.000 πράξεις» (Μπρά, 2017)

2.4.4 Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ

Στην πλατφόρμα αυτή αναρτώνται έγγραφα που αφορούν προμήθειες – εργασίες – υπηρεσίες από όλους τους φορείς του δημοσίου και τα εποπτευόμενα ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ τους. Σύμφωνα με τον επίσημο διαδικτυακό χώρο του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.:

«Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων - ΚΗΜΔΗΣ αποτελεί πληροφοριακό σύστημα καταχώρισης δεδομένων από τις αναθέτουσες αρχές και δημόσιους φορείς με σκοπό τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσίευση στοιχείων που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις στο σύνολο τους, ήτοι δημόσιες προμήθειες, υπηρεσίες και έργα ανεξαρτήτως αξίας. Αναπτύσσεται στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου (Γ.Γ.Ε.) του Υπουργείου Οικονομίας Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού. Η Αρχή βάσει των αρμοδιοτήτων της, παρακολουθεί και αξιολογεί τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσίευση σ' αυτό, των στοιχείων δημοσίων συμβάσεων από τις αναθέτουσες αρχές και τους αρμόδιους δημόσιους φορείς. Συστάθηκε στο Υπουργείο Ανάπτυξης βάσει του άρθρου 11 του Ν.4013/2011 (ΦΕΚ 204/Α/15.09.2011) και ειδικότερα στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου (ΓΓΕ).»

Το Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. περιλαμβάνει στοιχεία όλων των δημοσίων συμβάσεων άνω των 1.000 ευρώ για προϊόντα, υπηρεσίες και δημόσια έργα, όλων των φορέων του Δημόσιου Τομέα. Επιπρόσθετα αποτελεί το επίσημο εθνικό πληροφοριακό σύστημα για την απευθείας ηλεκτρονική υποβολή προκηρύξεων δημοσίων συμβάσεων στο Tenders Electronic Daily (TED)*.

Το Μητρώο διασυνδέεται:

α) Με το «Πρόγραμμα Διαύγεια», προκειμένου, με την καταχώριση των στοιχείων, να ενημερώνεται ταυτόχρονα με τις βάσεις δεδομένων του «Διαύγεια» και το Μητρώο, σύμφωνα με τον τεχνικό σχεδιασμό του πληροφοριακού συστήματος που θα υποστηρίζει το Μητρώο. Η έκδοση ξεχωριστών Αριθμών Διαδικτυακής Ανάρτησης (ΑΔΑΜ) αφορά σε όλα τα έγγραφα που θα καταχωρίζονται στο Μητρώο και με βάση αυτούς συνδέονται οι σχετικές μεταξύ τους αντίστοιχες πράξεις και

β) Με το Μητρώο Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, για την παρακολούθηση της εύρυθμης εκτέλεσης του προϋπολογισμού των φορέων του δημοσίου τομέα, ως προς το σκέλος της έγκρισης και πληρωμής δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων. (ΦΕΚ, 2011)

Στο σύστημα καταχωρούνται από τις αναθέτουσες αρχές / Φορείς και τις κεντρικές αρχές προμηθειών ηλεκτρονικά στοιχεία των ακόλουθων σταδίων για τις δημόσιες συμβάσεις :

- Πίνακας προγραμματισμού
- Το πρωτογενές αίτημα
- Το εγκεκριμένο αίτημα
- Οι προκηρύξεις και η διακήρυξη
- Η απόφαση ανάθεσης ή κατακύρωσης
- Η σύμβαση
- Κάθε εντολή πληρωμής
- Το αποδεικτικό κάθε πληρωμής

Οι απαιτούμενες διαδικασίες για την εγγραφή του είναι:

- Ηλεκτρονική αίτηση εγγραφής προμηθευτή του δημοσίου
- Πιστοποίηση και έγκριση εγγραφής από τη Γεν. Γραμμ. Εμπορίου
- Εμπλουτισμός στοιχείων / δεδομένων προμηθευτή
- Ηλεκτρονική διαχείριση δικαιολογητικών. (Κατσούλης, 2014)

2.4.5 Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.

Στην πλατφόρμα αυτή διενεργούνται διαγωνισμοί για την σύναψη δημόσιων συμβάσεων από όλους τους φορείς του δημοσίου και τα εποπτευόμενα ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ τους. Σύμφωνα με τον επίσημο διαδικτυακό χώρο του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ:

«Είναι ένα έργο σύνθετο και πρωτότυπο για τη χώρα, η εφαρμογή του οποίου θα αποδώσει αφενός σημαντικά οικονομικά οφέλη και αφετέρου θα εκσυγχρονίσει τις διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων, επιφέροντας σημαντικές αλλαγές νομοθετικού περιεχομένου και τρόπου λειτουργίας της διοίκησης, που θα επηρεάσουν όλους τους φορείς του Ελληνικού Δημοσίου και τους προμηθευτές τους.

Το ΕΣΗΔΗΣ διαθέτει πλατφόρμα μέσω της οποίας όλοι οι φορείς του Δημοσίου Τομέα, σταδιακά, θα πραγματοποιούν με ηλεκτρονικό τρόπο όλη τη διαγωνιστική διαδικασία μιας δημόσιας σύμβασης. Συγκεκριμένα, μέσω του συστήματος υποστηρίζονται διαδικασίες όπως είναι η κατάρτιση και δημοσίευση της διακήρυξης ενός διαγωνισμού, η υποβολή των προσφορών από τους υποψηφίους, η αξιολόγησή τους, η κατάρτιση και σύναψη της σύμβασης του διαγωνισμού. Επίσης, μέσω του συστήματος παρακολουθείται η εκτέλεση των συμβάσεων, περιλαμβάνοντας διαδικασίες όπως η ηλεκτρονική παραγγελία, η ηλεκτρονική τιμολόγηση και η ηλεκτρονική πληρωμή. Μέσω του συστήματος, δίνεται επιπρόσθετα η δυνατότητα σε όλους τους

φορείς του Δημοσίου να εφαρμόσουν νέες τεχνικές στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων, όπως είναι ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, τα δυναμικά συστήματα αγορών, ο ανταγωνιστικός διάλογος και η συμφωνία πλαίσιο».

Η λειτουργία της πλατφόρμας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. είναι υποχρεωτική για τη διενέργεια ηλεκτρονικών διαγωνισμών προϋπολογισμού μεγαλύτερου των 60.000ευρώ.

Παρά τις καθυστερήσεις και τα προβλήματα φαίνεται ότι τόσο οι φορείς του δημοσίου, όσο και οι επιχειρήσεις εξοικειώνονται σταδιακά με το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων, με όφελος τόσο για το κόστος των προμηθειών του δημοσίου, όσο και για το χρόνο εκτέλεσής των συμβάσεων αυτών, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του μηνιαίου δελτίου στατιστικών και απολογιστικών στοιχείων του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.).

Σύμφωνα με τα στοιχεία, η αξία των διαγωνισμών από 2,4 εκατ. ευρώ που ήταν το 2013, ανήλθαν στα 373 εκατ. ευρώ το 2014, στα 1,391 δισ. ευρώ το 2015 και σε άνω του 2,1 δισ. ευρώ το πρώτο εξάμηνο του 2016. (enikonomia.gr, 2016)

Παράλληλα ο μέσος χρόνος μεταξύ της διενέργειας του διαγωνισμού έως την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών μειώθηκε από τις 57 ημέρες που ήταν το 2014 και 52 που ήταν το 2015, στις 35 ημέρες.

Σύμφωνα με την Κοινωνία της Πληροφορίας έρευνα i2000 μόλις 3,9% των επιχειρήσεων στη χώρα μας χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να προσφέρουν αγαθά ή υπηρεσίες προς τις δημόσιες αρχές μέσω Ηλεκτρονικών Συστημάτων Υποβολής Προσφορών (eTendering) και μόλις 1% χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να προσφέρουν αγαθά ή υπηρεσίες προς τις δημόσιες αρχές σε άλλες χώρες της Ε.Ε. μέσω Ηλεκτρονικών Συστημάτων Υποβολής Προσφορών (eTendering). (ΚτΠ, 2016)

2.4.6 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Στα οφέλη που έχουν προκύψει από την υιοθέτηση των ηλεκτρονικών προμηθειών καταγράφονται άμεσα μετρήσιμα οφέλη, εμμέσως μετρήσιμα και άυλα οφέλη. Στα πρώτα καταγράφονται:

- η αυτοματοποίηση της διαδικασίας αγοράς με μείωση του χρόνου προμήθειας και του διοικητικού κόστους από 50% ως 80%

- η μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα από την εκμετάλλευση νέων πρακτικών όπως ηλεκτρονικοί κατάλογοι, ηλεκτρονικές δημοπρασίες κλπ
- ηλεκτρονική τιμολόγηση και ταχύτερες πληρωμές
- μείωση τιμών περίπου 5% μέσω της αύξησης του ανταγωνισμού
- μείωση κόστους συμμετοχής στους διαγωνισμούς για τις επιχειρήσεις
- ορθολογισμός της εφοδιαστικής βάσης
- βελτίωση της επικοινωνίας των εμπλεκόμενων με πληρέστερη πληροφόρηση

Στα έμμεσα μετρήσιμα οφέλη υπολογίζονται η απελευθέρωση χρόνου του προσωπικού, που ασχολείται με τις προμήθειες, η καλύτερη παρακολούθηση της εξέλιξης των παραγγελιών και η βελτίωση της διακυβέρνησης στις προμήθειες με ευκολότερη παροχή στατιστικών, οικονομικών στοιχείων, αξιολόγηση προμηθευτών κλπ.

Στα άυλα οφέλη μπορούμε να καταγράψουμε τον εκσυγχρονισμό της διαδικασίας και την αλλαγή νοοτροπίας, τη διασφάλιση της διαφάνειας, την καταπολέμηση της διαφθοράς και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στη δημόσια διοίκηση και περιβαλλοντικά οφέλη. (Κατσούλης, 2014)

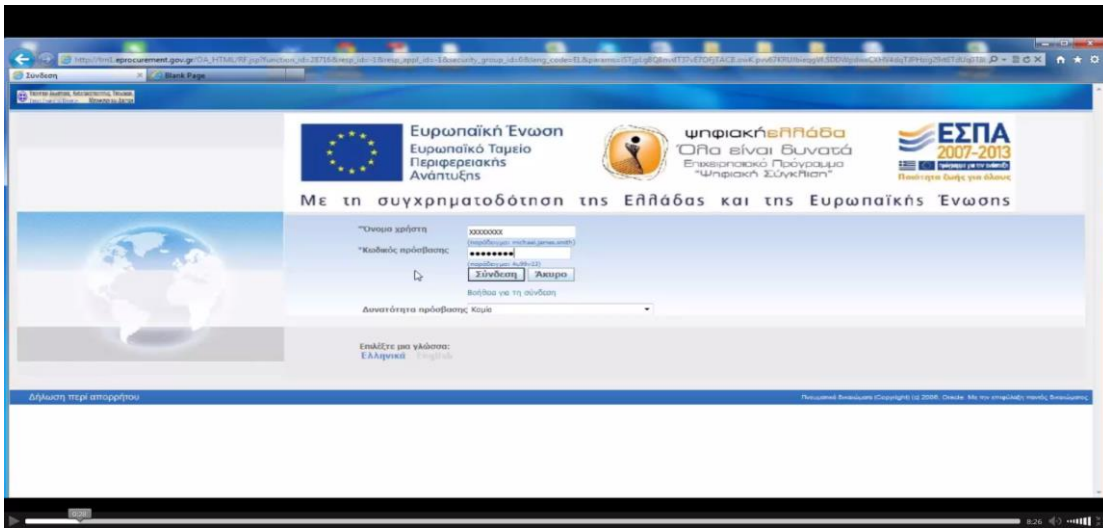

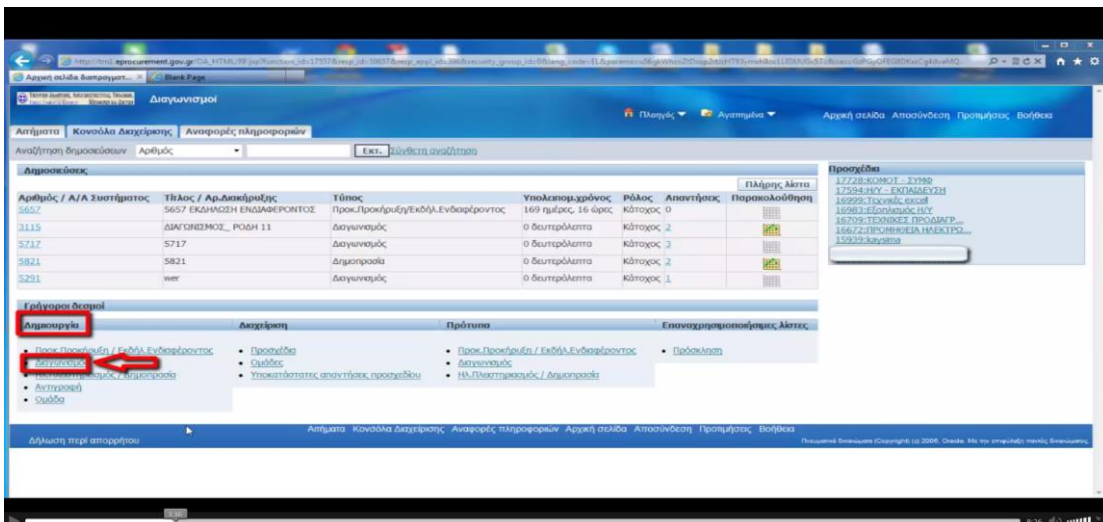
3. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

3.1 ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Στη συγκεκριμένη ενότητα θα δούμε πως μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα διαγωνισμό με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή. Αρχικά για την είσοδό μας στην εφαρμογή δίνουμε το όνομα χρήστη και τον προσωπικό κωδικό πρόσβασης.

Από το βασικό μενού επιλέγουμε: “Σχεδιασμός/ Προετοιμασία Διαγωνισμού – Συντάκτης σχεδίου Διαχείρισης” και βρίσκουμε το σύνδεσμο “Σχεδιασμός/ Προετοιμασία Διαγωνισμού – Αρχική Σελίδα”. Μεταβαίνουμε στην κονσόλα διαχείρισης και κάνουμε κλικ στην επιλογή “Δημιουργία - Διαγωνισμός”.

Μεταβαίνουμε στη “Κεφαλίδα” του Διαγωνισμού μας ο οποίος βρίσκεται σε φάση προσχεδίου και πήρε από το σύστημα έναν αύξοντα αριθμό ο οποίος θα τον ακολουθήσει σε όλη του τη πορεία. Ξεκινάμε καταχωρώντας τα υποχρεωτικά πεδία της κεφαλίδας (τίτλος του Διαγωνισμού) και τσεκάρουμε την επιλογή: “Διαδικασία δύο σταδίων” και στο πεδίο περιγραφή καταχωρούμε μια σύντομη περιγραφή που αποτυπώνει το αντικείμενο του Διαγωνισμού μας. Στη συνέχεια καταχωρούμε στο “Πρόσθετες Παράμετροι κεφαλίδας” τον αριθμό για τις ημέρες ισχύος προσφορών καθώς και για την πρώτη παράταση.

The screenshot shows the ESHDHS website interface. The 'Additional bid parameters' section is highlighted with a red box. It contains the following fields:

- * Ημέρες ισχύος προσφορών
- * Πρώτη παράταση

Below this section, there is a table with columns: Τίτλος, Τύπος, Περιγραφή, Κατηγορία, Τελ.ενημέρωση από, Τελευταία ενημέρωση, Ενημέρωση, and Διαγραφή. The table contains one row with the title 'Δεν βρέθηκαν αποτελέσματα'.

Στη κεφαλίδα μας προσέχουμε ότι υπάρχει το παράρτημα των τεχνικών προδιαγραφών στο οποίο επισυνάπτουμε τις τεχνικές προδιαγραφές του Διαγωνισμού. Στο Τμήμα “Σημειώσεις και συνημμένα” επισυνάπτουμε – όταν είμαστε έτοιμοι - το Αρχείο της Διακήρυξης που πρόκειται να δημοσιευτεί στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ.

Ειδικότερα: πατάμε το κουμπί “Προσθήκη συνημμένου” και μεταφερόμαστε στις πληροφορίες σύναψης συνημμένου. Δίνουμε ένα τίτλο και μια περιγραφή του εκάστοτε αρχείου που θέλουμε να επισυνάψουμε. Στην επιλογή κατηγορίας επιλέγουμε “Προς προμηθευτή : Διακήρυξη και Δημοσίευση στο portal”, κατόπιν πατάμε την επιλογή “Browse” και αναζητάμε το προς σύναψη Αρχείο μας, που στη συγκεκριμένη στιγμή είναι η διακήρυξη σε pdf αρχείο ψηφιακά υπογεγραμμένη από τον τελικό υπογράφο. Στη συνέχεια πατάμε το κουμπί εφαρμογή και Αποθήκευση ως προσχέδιο για να αποθηκεύσουμε τις αλλαγές.

Συνεχίζουμε το διαγωνισμό μας κάνοντας κλικ στην επιλογή “Γραμμές”, στις “Ενέργειες” πατάμε το κουμπί μετάβαση για τη δημιουργία μιας γραμμής και μεταφερόμαστε έτσι σε μια οθόνη που καταχωρούμε το CPV. Με την επιλογή μας εμφανίζεται και η μονάδα

μέτρησης, η οποία εάν επιθυμούμε μπορούμε να το αλλάξουμε. Καταχωρούμε την “Ποσότητα” και την “Προϋπολογισθείσα τιμή” ανα τεμάχιο χωρίς το ΦΠΑ. Στη “Διεύθυνση αποστολής” σβήνουμε την προεπιλογή και αναζητούμε τον κωδικό της τοποθεσίας μας.

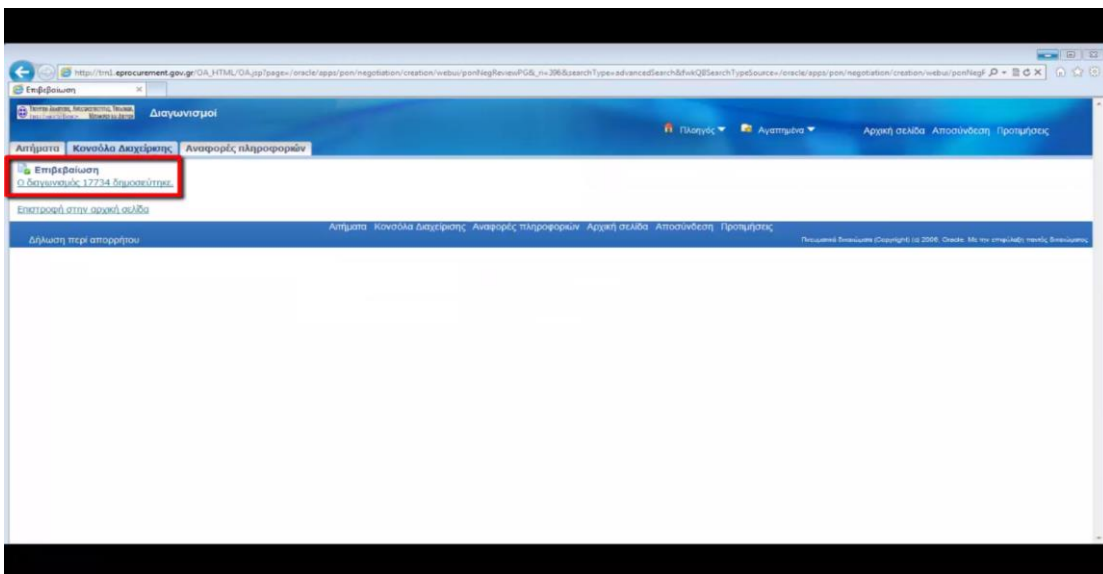
Τέλος πατάμε εφαρμογή και επιστρέφουμε στην προηγούμενη μας σελίδα.

Επιλέγουμε τα στοιχεία ελέγχου και μεταβαίνουμε στο τελευταίο βήμα. Στην Ημ/νία προεπισκόπησης πατάμε πάνω στο ημερολόγιο και επιλέγουμε την ημερομηνία που θέλουμε να δημοσιευτεί η διακήρυξή μας στην διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ. Την ακριβή ώρα την αλλάζουμε κατευθείαν πάνω στο πεδίο της ημερομηνίας.

Με τον ίδιο τρόπο αλλάζουμε και την “Ημ/νία έναρξης υποβολής των προσφορών” και την “Καταληκτική Ημ/νία έναρξης υποβολής προφορών”.

Στους “Κανόνες απάντησης” τσεκάρουμε τα πεδία που μας ενδιαφέρουν ακλουθώντας τους όρους της διακήρυξης. “Αποθηκεύουμε ως προσχέδιο”. Πατάμε το κουμπί “Εξέταση” και μεταφερόμαστε σε μια ανασκόπηση των μέχρι τώρα ενέργειών μας και εάν διαπιστώσουμε κάποιο λάθος ή ελλείψεις πατάμε το κουμπί “Ενημέρωση” και προχωρούμε στις αλλαγές που θέλουμε. Είμαστε πλέον έτοιμοι να προχωρήσουμε στη δημοσίευση του διαγωνισμού μας και πατάμε το κουμπί “Δημοσιοποίηση”. Εμφανίζεται η “Επιβεβαίωση” ότι ο διαγωνισμός δημοσιεύτηκε.

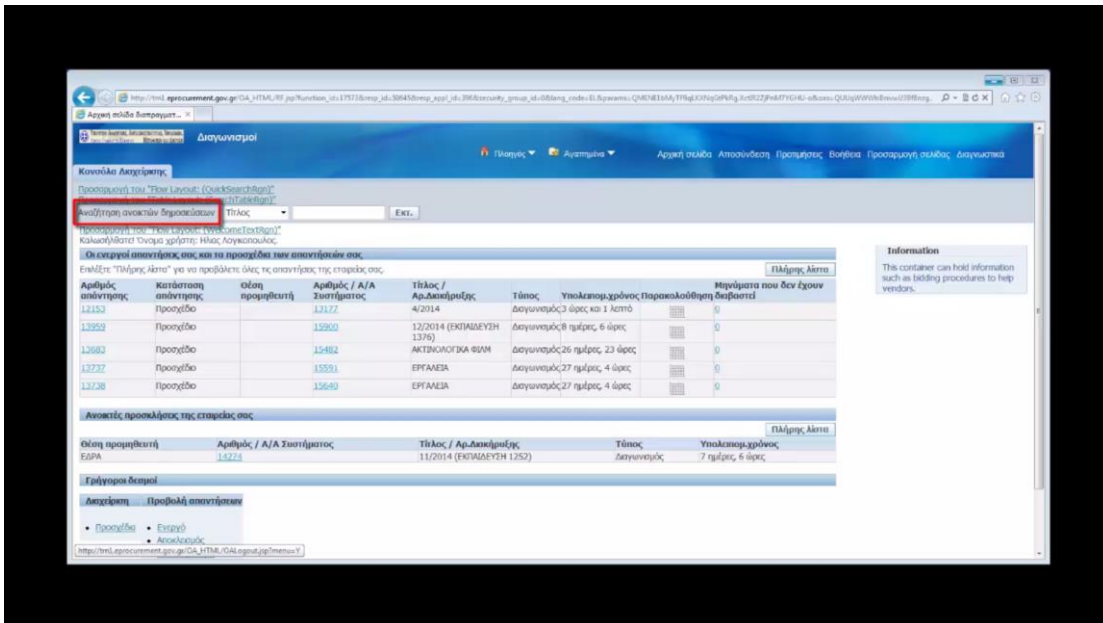

3.2 ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Στη συγκεκριμένη ενότητα θα δούμε πως μπορεί ένας προμηθευτής να καταθέσει μία προσφορά.

Αρχικά για την είσοδό του στην εφαρμογή δίνει το όνομα χρήστη και τον προσωπικό κωδικό πρόσβασης.

Εμφανίζεται η αρχική σελίδα της εφαρμογής. Στο δεξί μέρος της εφαρμογής εμφανίζονται οι “εκκρεμείς ειδοποιήσεις” σχετικά με διαγωνισμούς τους οποίους έχει συμμετάσχει. Στο αριστερό μέρος της σελίδας εμφανίζεται το “Βασικό μενού” και επιλέγουμε στην αρχή “Διαγωνισμοί/Δημοπρασίες – Υποβολή Προσφορών - Προμηθευτής” και στη συνέχεια “Διαγωνισμοί/Δημοπρασίες – Υποβολή Προσφορών – Αρχική σελίδα”.

Εμφανίζεται η “Κονσόλα διαχείρισης” του προμηθευτή και στο πάνω αριστερό μέρος η “Αναζήτηση ανοικτών δημοσιεύσεων” με την οποία μπορεί να αναζητήσει τους ενεργούς διαγωνισμούς στους οποίους μπορεί να λάβει μέρος. Στο πεδίο “Οι ενεργείς απαντήσεις σας και τα προσχέδια των απαντήσεών σας” βρίσκονται όλες οι προσφορές τις οποίες έχει υποβάλει. Στο πεδίο “Ανοικτές προσκλήσεις της εταιρείας σας” βρίσκονται οι προσκλήσεις που έχει η εταιρεία σας για συμμετοχή σε κλειστούς διαγωνισμούς. Για να υποβάλει μια προσφορά σε ένα διαγωνισμό πηγαίνει στην “Αναζήτηση ανοικτών δημοσιεύσεων”. Πατάμε πάνω στο βελάκι επιλέγουμε το “Αριθμός” και στο κενό πεδίο δίπλα συμπληρώνει τον αριθμό της διακήρυξης που θέλει να συμμετάσχει και στη συνέχεια το κουμπί “Εκτ.”.

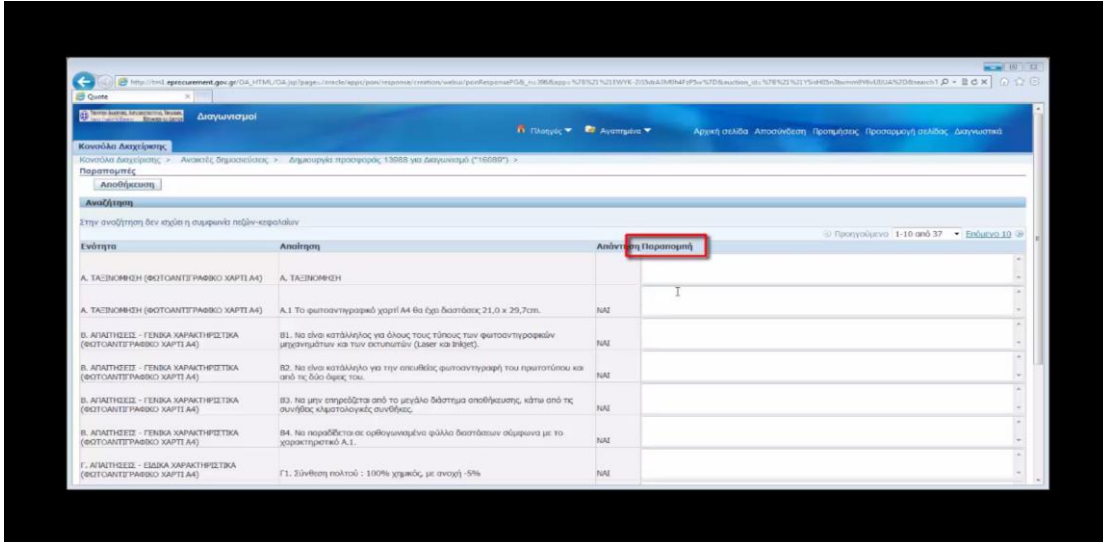
Στη συνέχεια επιλέγουμε το διαγωνισμό και πατάμε το πλήκτρο “Απάντηση”. Εμφανίζεται η οθόνη δημιουργίας προσφοράς του συγκεκριμένου διαγωνισμού η οποία χωρίζεται σε δυο μέρη στην κεφαλίδα και στις γραμμές. Στην κεφαλίδα στο πεδίο “Συνημμένα” πατάμε προσθήκη συνημμένου για να βάλουμε όλα τα δικαιολογητικά που ζητάει η διακήρυξη. Στο πεδίο “τίτλος” γράφουμε τον τίτλο του εγγράφου μας, στο πεδίο “Κατηγορία” ορίζουμε σε πιο στάδιο θα αποσφραγιστεί το έγγραφο, στο πεδίο “Αρχείο” πατάμε το κουμπί αναζήτησης για να βρούμε το αρχείο το οποίο πρέπει να επισυνάψουμε και στη συνέχεια πατάμε το κουμπί “Εφαρμογή”.

Στην ενότητα “Τεχνικές Προδιαγραφές” συμπληρώνουμε τον πίνακα συμμόρφωσης απαντώντας στις απαιτήσεις και μόλις τελειώσουμε πατάμε το κουμπί “Αποθηκ.”.

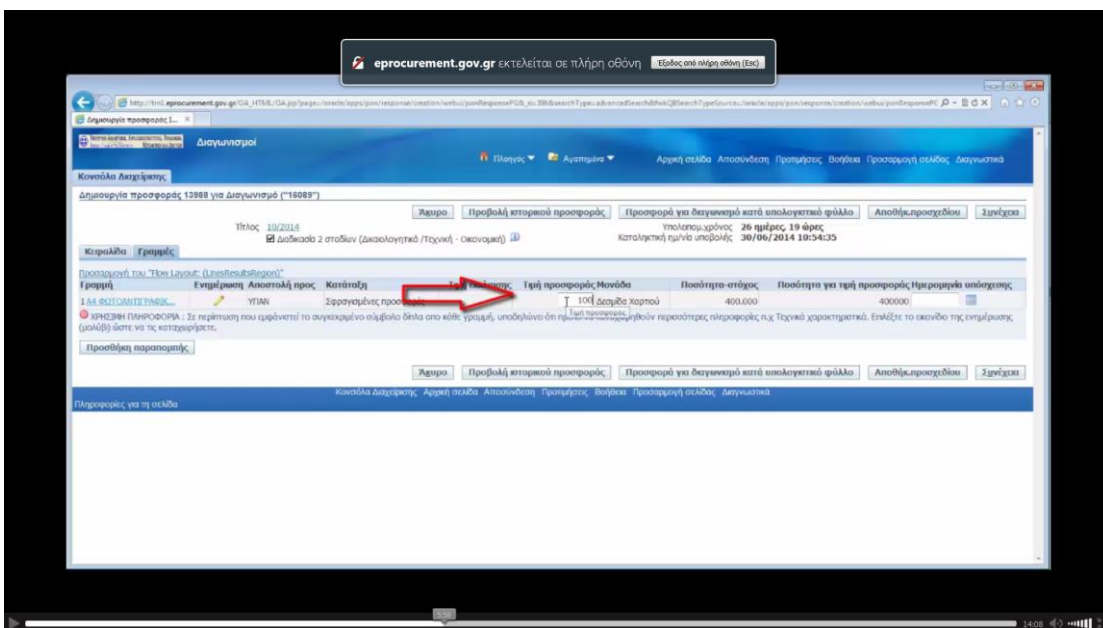

προσχεδίου” για να αποθηκεύσουμε όλα όσα έχουμε καταχωρήσει. Στη συνέχεια στο κάτω αριστερό άκρο της οθόνης πατάμε το κουμπί “Προσθήκη παραπομπής”.

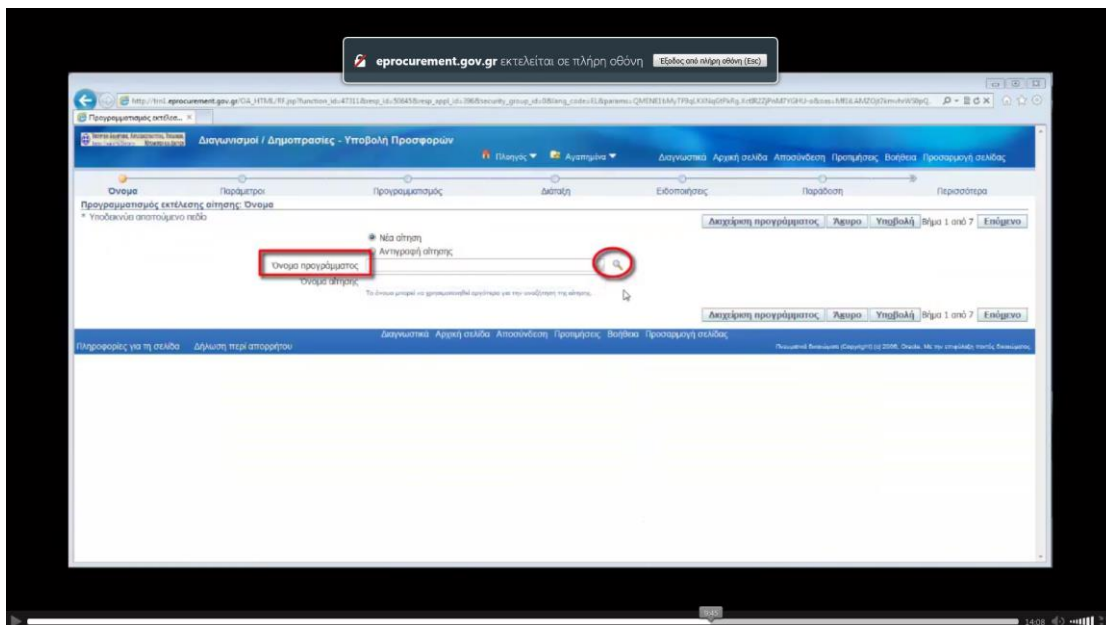
Στο σημείο αυτό συμπληρώνουμε για κάθε απαίτηση την παραπομπή μας και αφού συμπληρώσουμε τις παραπομπές πατάμε το κουμπί “Αποθήκευση” στο πάνω αριστερό μέρος της οθόνης. Επιστρέφουμε στην κεφαλίδα του διαγωνισμού πατώντας το κουμπί “Επιστροφή” στο κάτω μέρος της οθόνης.

Στη συνέχεια πατάμε στην ενότητα “Γραμμές” για να δώσουμε την τιμή της προσφορά μας. Η τιμή πρέπει να δοθεί ανά μονάδα μέτρησης, χωρίς ΦΠΑ όπως ορίζεται στη διακήρυξη. Στο σημείο αυτό πατάμε πάλι “Αποθήκ. προσχεδίου”

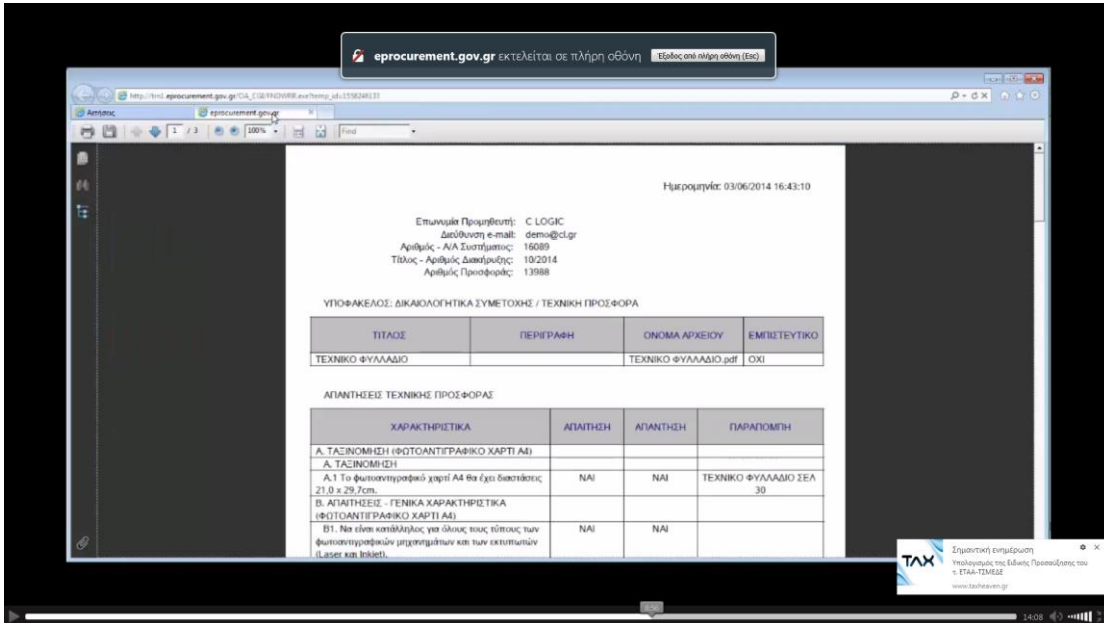

Στη συνέχεια επιστρέφουμε στην αρχική σελίδα για να παραγάγουμε από το σύστημα δύο εκτυπώσεις, η μια αφορά τα δικαιολογητικά και την τεχνική προσφορά και η άλλη την οικονομική προσφορά. Οι εκτυπώσεις αυτές θα πρέπει να είναι σε αρχείο pdf, να υπογραφούν ηλεκτρονικά και να τις επισυνάψουμε στην προσφορά μας. Από την αρχική σελίδα αριστερά στο “Βασικό μενού” επιλέγουμε εκτυπώσεις. Στο πρώτο βήμα των εκτυπώσεων στο “Όνομα προγράμματος” θα κάνουμε αναζήτηση, πατώντας πάνω στο εικονίδιο του φακού ανοίγει το αναδυόμενο παράθυρο και πατώντας πάνω στο κουμπί “εκτέλεση” επιλέγουμε το εικονίδιο της γρήγορης επιλογής προκειμένου να επιλέξουμε την τεχνική προσφορά.

Για να πάμε στο επόμενο βήμα πατάμε το πλήκτρο “Επόμενο”. Στο πεδίο “ΑΑ Συστήματος” θα γράψουμε τον αριθμό του διαγωνισμού στον οποίο αντιστοιχεί η προσφορά μας και πατάμε το κουμπί “Υποβολή” προκειμένου να εμφανιστεί η προεπισκόπηση της εκτύπωσής μας και στη συνέχεια πατάμε ξανά υποβολή.

Η εκτύπωσή μας παίρνει έναν αναγνωριστικό αριθμό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί αργότερα για την αναζήτησή της. Πατώντας το κουμπί “Οκ” μεταφερόμαστε στην οθόνη των εκτυπώσεών μας και πατώντας το πλήκτρο “Ανανέωση” ενημερώνουμε τη λίστα με τις εκτυπώσεις μας.

Στη στήλη έξοδος επιλέγουμε το εικονίδιο για να ανοίξει το έγγραφο και πηγαίνουμε στη νέα καρτέλα που δημιουργήθηκε για να ελέγξουμε το έγγραφό μας, το αποθηκεύουμε τοπικά στον υπολογιστή μας και στη συνέχεια το υπογράφουμε ψηφιακά. Για να κάνουμε το ίδιο και για την οικονομική προσφορά πατάμε το πλήκτρο “Υποβολή αίτησης” και ακολουθούμε την ίδια διαδικασία.

Επιστρέφουμε στην κεφαλίδα του προσχεδίου μας για να επισυνάψουμε τα δύο PDF αρχεία που εκτυπώσαμε. Στο πεδίο “Συνημμένα” πατάμε “Προσθήκη συνημμένου” και στον τίτλο γράφουμε το όνομα του αρχείου π.χ. τεχνική προσφορά, στην “κατηγορία” επιλέγουμε δικαιολογητικά συμμετοχής – τεχνική προσφορά. Από το κουμπί “Αναζήτηση” επιλέγουμε το αρχείο μας που έχουμε υπογράψει ηλεκτρονικά και πατάμε το κουμπί νέα προσθήκη για να προσθέσουμε το νέο συνημμένο.

Τέλος πατάμε το κουμπί εφαρμογή και στο σημείο αυτό θα πατήσουμε το πλήκτρο “Συνέχεια” και θα εμφανιστεί ένα προειδοποιητικό μήνυμα αναφορικά με το διαγωνισμό και στη συνέχεια θα πατήσουμε το πλήκτρο “Υποβολή” για να ολοκληρώσουμε την υποβολή προσφοράς.

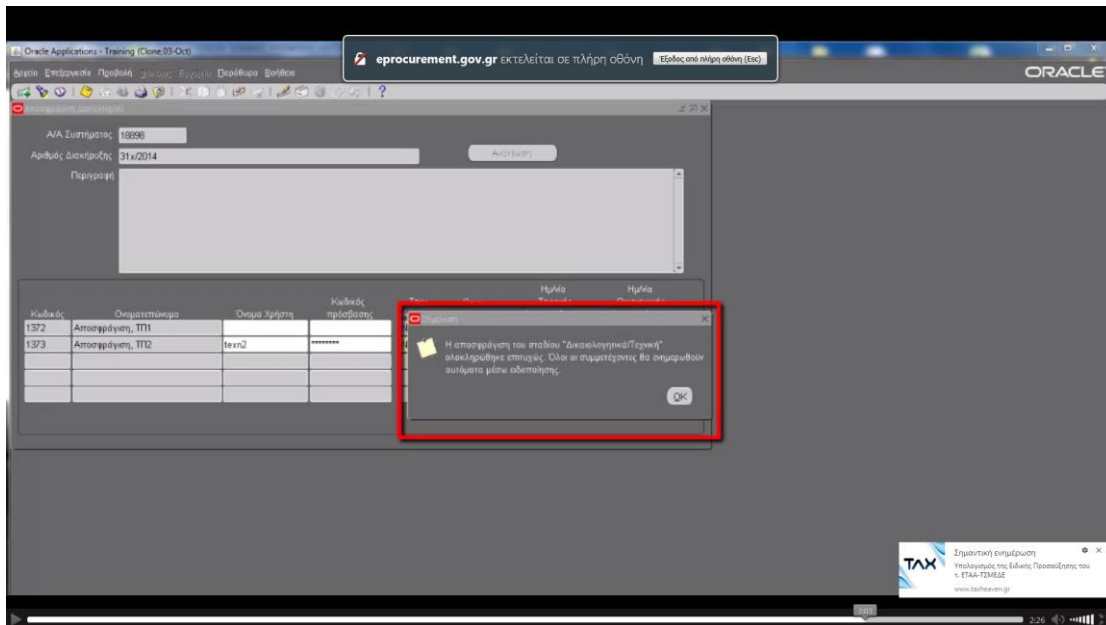

3.3 ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ/ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

3.3.1 ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ.

Αρχικά εισάγουμε σαν όνομα χρήστη: aposf και κωδικό πρόσβασης: a1234567 και πατάμε το πλήκτρο “Σύνδεση” . Από το βασικό μενού επιλέγουμε: “Σχεδιασμός/ Προετοιμασία Διαγωνισμού – Αποσφράγιση” και από το φάκελο “Αποσφράγιση - Εκτέλεση” επιλέγουμε “Αποσφράγιση Διαγωνισμού”.

Στο πεδίο “Α/Α Συστήματος” καταχωρούμε τον αριθμό του διαγωνισμού και πατάμε enter. Το σύστημα μας επιστρέφει τον αριθμό διακήρυξης, την περιγραφή καθώς και τα μέλη της επιτροπής αποσφράγισης του διαγωνισμού. Στο σημείο αυτό το πρώτο μέλος της επιτροπής εισάγει το όνομα χρήστη και τον κωδικό πρόσβασης και αφού πατήσει το πλήκτρο της αποθήκευσης επιλέγει ΝΑΙ από το πεδίο “Τεχν Αποσφρ” .

Το σύστημα εμφανίζει την ημερομηνία και ώρα που το μέλος της επιτροπής αποσφράγισης καταχώρησε τα στοιχεία του. Η διαδικασία συνεχίζεται και για τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής.

Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία εμφανίζεται η αντίστοιχη ειδοποίηση και αποστέλλονται ειδοποιήσεις σε όλους τους συμμετέχοντες. Η αποσφράγιση των δικαιολογητικών και των τεχνικών προσφορών έχει ολοκληρωθεί.

3.3.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ.

Αρχικά για την είσοδό μας στην εφαρμογή δίνουμε το όνομα χρήστη και τον προσωπικό κωδικό πρόσβασης του διαχειριστή του συστήματος και πατάμε “Σύνδεση”.

Από το βασικό μενού επιλέγουμε: “Σχεδιασμός/ Προετοιμασία Διαγωνισμού – Συντάκτης σχεδίου Διαχείρισης” και βρίσκουμε το σύνδεσμο “Σχεδιασμός/ Προετοιμασία Διαγωνισμού – Αρχική Σελίδα”. Ακολουθεί η εισαγωγή μας στην κονσόλα διαχείρισης. Από την “Αναζήτηση δημοσιεύσεων” μπορούμε να βρούμε τον διαγωνισμό μας είτε με τον αριθμό του είτε με τον τίτλο του και πατάμε το πλήκτρο “Εκτέλεση”. Στη συνέχεια από τις “Ενέργειες” επιλέγουμε Ανάλυση κατά προσφορά για Διαγωνισμό και πατάμε “Εκτέλεση”.

The screenshot shows a table with the following data:

Εταιρεία	Συντ.Βαρότητας / Απαίτηση	C MAGIC	C SHOP	C LOGIC
Μητ.Τεσσαλοσ, Μπαμπας		15347	15348	15349
Τσαμπετανλει, Νικολος				
Δημοπουλοσ, Ηλιασ				
Συνολική βαθμολογία	100	0	0	0
Ενότητα: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΟΘΟΝΗΣ	100			
Οθόνη LED	NA1	NA1	NA1	NA1
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης	20			
Διαγώνια διάσταση (inches) της οθόνης	>=18.5	18.5	18.5	20
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης	20			
Φωτεινότητα (Brightness) της οθόνης	>=250 cd/m2	250 cd/m2	250 cd/m2	300 cd/m2
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης	20			
Χρόνος απόκρισης της οθόνης	>=5 ms	5 ms	5 ms	5 ms
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης	20			
Η οθόνη να φέρει σήμανση CE και να αναγράφουν όλες οι παραμέτρους που διαθέτει (π.χ Energy Star, TCO, RoHS, κλπ).	NA1	NA1	NA1	NA1
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης	10			
Εγγύηση καλής λειτουργίας της οθόνης με onsite υποστήριξη	>=3 έτη	3 έτη	3 έτη	5 έτη
Αποτέλεσμα βαθμολόγησης	10			

Στη συνέχεια εμφανίζεται η συγκεντρωτική οθόνη προσφορών και από τη στήλη Προσφορά μπορούμε να επιλέξουμε την προσφορά της οποίας θέλουμε να αξιολογήσουμε τα δικαιολογητικά. Εμφανίζεται η οθόνη της προσφοράς και από τη στήλη τίτλος επιλέγουμε το συνημμένο δικαιολογητικό που θέλουμε να αξιολογήσουμε. Με αυτό τον τρόπο μπορούμε να αξιολογήσουμε όλα τα δικαιολογητικά των προσφορών μας. Επιλέγουμε το “Επιστροφή στο ανάλυση κατά προσφορά για διαγωνισμό” για να επιστρέψουμε στην οθόνη προσφοράς.

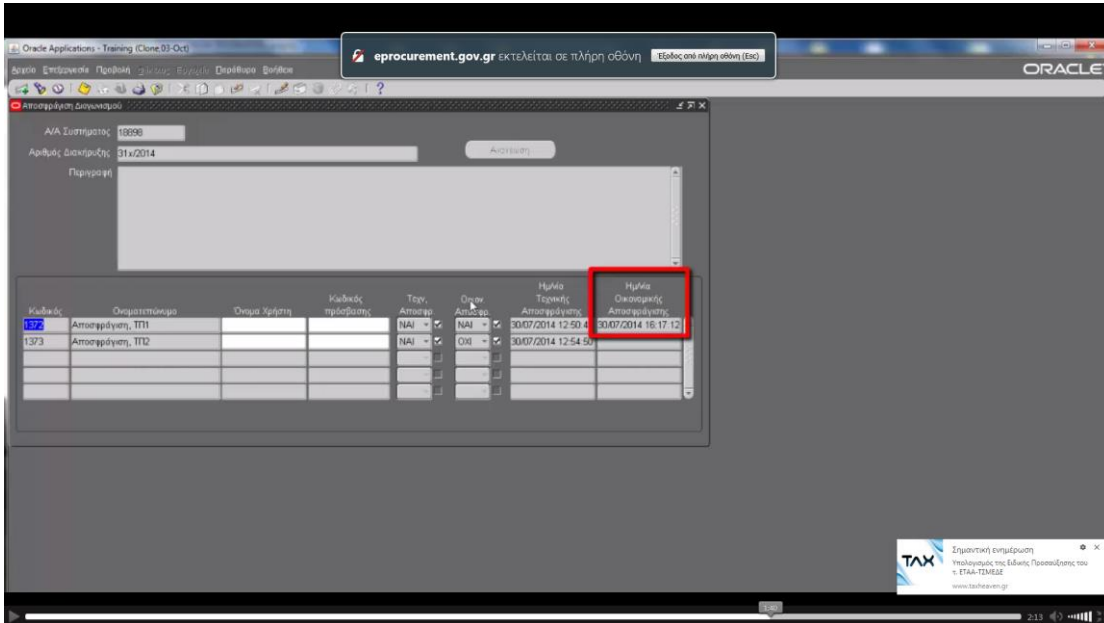

Για να αξιολογήσουμε τις τεχνικές προσφορές των προμηθευτών επιλέγουμε τη συντόμευση “Επιλογή όλων” για να επιλεγούν όλες και πατάμε το κουμπί “Σύγκριση απαντήσεων ανα Στάδιο Διαδικασίας” και εμφανίζεται η οθόνη σύγκρισης απαντήσεων επι των τεχνικών προδιαγραφών και μπορούμε να αξιολογήσουμε τις τεχνικές προσφορές των προμηθευτών. Στη περίπτωση που θέλουμε να αξιολογήσουμε τα συνημμένα αρχεία της προσφοράς, μπορούμε να επιλέξουμε τον αριθμό της προσφοράς. Εμφανίζεται η οθόνη προσφοράς και από τη στήλη “τίτλος” επιλέγουμε το συνημμένο δικαιολογητικό που θέλουμε να αξιολογήσουμε. Η αξιολόγηση των δικαιολογητικών και των τεχνικών προσφορών έχει ολοκληρωθεί και πατάμε “Αποσύνδεση” για έξοδο από την εφαρμογή.

3.3.3 ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ.

Αρχικά εισάγουμε σαν όνομα χρήστη: aposf και κωδικό πρόσβασης: a1234567 και πατάμε το πλήκτρο “Σύνδεση” . Από το βασικό μενού επιλέγουμε: “Σχεδιασμός/ Προετοιμασία Διαγωνισμού – Αποσφράγιση” και από το φάκελο “Αποσφράγιση - Εκτέλεση” επιλέγουμε “Αποσφράγιση Διαγωνισμού”.

Στο πεδίο “Α/Α Συστήματος” καταχωρούμε τον αριθμό του διαγωνισμού και πατάμε enter. Το σύστημα μας επιστρέφει τον αριθμό διακήρυξης, την περιγραφή καθώς και τα μέλη της επιτροπής αποσφράγισης του διαγωνισμού. Στο σημείο αυτό το πρώτο μέλος της επιτροπής εισάγει το όνομα χρήστη και τον κωδικό πρόσβασης και αφού πατήσει το πλήκτρο της αποθήκευσης επιλέγει ΝΑΙ από το πεδίο “Οικον Αποσφρ” .

Το σύστημα εμφανίζει την ημερομηνία και ώρα που το μέλος της επιτροπής αποσφράγισης καταχώρησε τα στοιχεία του. Η διαδικασία συνεχίζεται και για τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής. Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία εμφανίζεται η αντίστοιχη ειδοποίηση και αποστέλλονται ειδοποιήσεις σε όλους τους συμμετέχοντες. Η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών έχει ολοκληρωθεί.

3.3.4 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ.

Αρχικά για την είσοδό μας στην εφαρμογή δίνουμε το όνομα χρήστη και τον προσωπικό κωδικό πρόσβασης του διαχειριστή του συστήματος και πατάμε “Σύνδεση”.

Από το βασικό μενού επιλέγουμε: “Σχεδιασμός/ Προετοιμασία Διαγωνισμού – Συντάκτης σχεδίου Διαχείρισης” και βρίσκουμε το σύνδεσμο “Σχεδιασμός/ Προετοιμασία Διαγωνισμού – Αρχική Σελίδα”. Ακολουθεί η εισαγωγή μας στην κονσόλα διαχείρισης. Από την “Αναζήτηση δημοσιεύσεων” μπορούμε να βρούμε τον διαγωνισμό μας είτε με τον αριθμό του είτε με τον τίτλο του και πατάμε το πλήκτρο “Εκτέλεση”. Στη συνέχεια από τις “Ενέργειες” επιλέγουμε Κατακύρωση κατά προσφορά για Διαγωνισμό και πατάμε “Εκτέλεση”.

Επιλογή Προμηθευτή/ Προμηθευτής	Αριθμός	Προσφορά (ισοβελούγ.)	Σύνολο προσφορών για Διαγωνισμό (Πήραμο προσφορών για Διαγωνισμό)	Σύνολο προσφορών για Διαγωνισμό (EUR)	Σύνολο κατακύρωσης (EUR) Λόγος (Α) Κ/Β	Τελική Αίτια	
☐ C.LOGIC	Δρακουλάς, Ηλίας	13348	108	4.900,00 (EUR)	4.900,00	0,00 40	✓
☐ C.SHOE	Σουμπαστάκης, Νικόλαος	13358	103	4.900,00 (EUR)	4.900,00	0,00 46,6666666666667	✓
☐ C.MAGS	Ματθαιουλάς, Μανώλης	13347	109	5.000,00 (EUR)	5.000,00	0,00 50	✓

Στη συνέχεια εμφανίζεται η συγκεντρωτική οθόνη προσφορών και από τη στήλη Προσφορά μπορούμε να επιλέξουμε την προσφορά της οποίας θέλουμε να αξιολογήσουμε την οικονομική προσφορά. Εμφανίζεται η οθόνη της προσφοράς και από τη στήλη τίτλος επιλέγουμε τη συνημμένη οικονομική προσφορά που θέλουμε να αξιολογήσουμε. Με αυτό τον τρόπο μπορούμε να αξιολογήσουμε όλες τις οικονομικές προσφορές. Η αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών έχει ολοκληρωθεί και πατάμε “Αποσύνδεση” για έξοδο από την εφαρμογή.

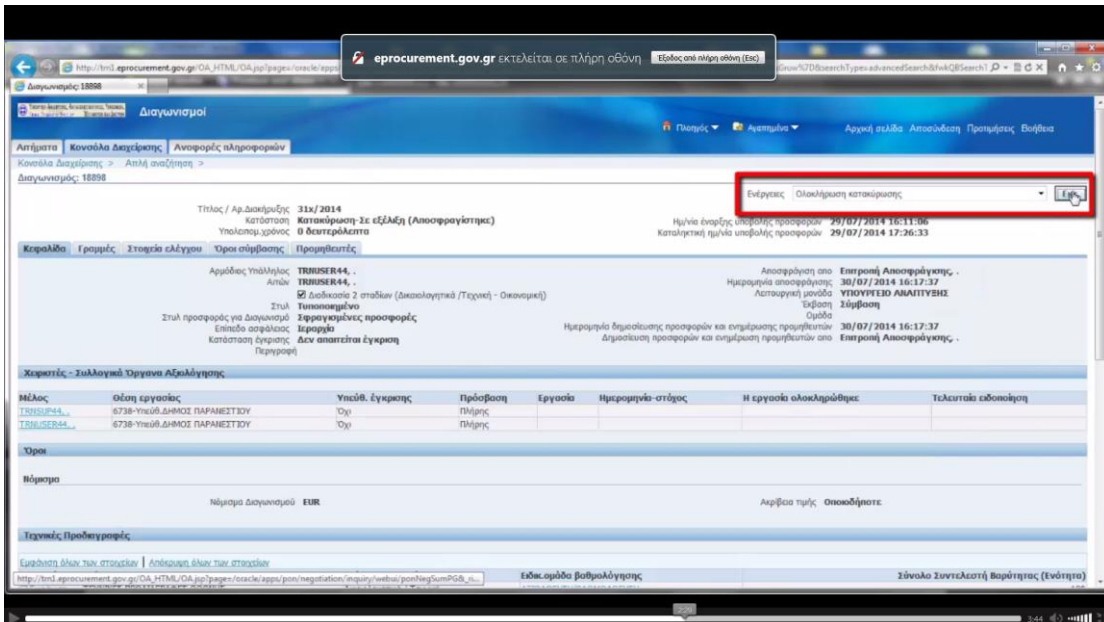
3.4 ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ.

Στη συγκεκριμένη ενότητα θα παρουσιαστούν τα βήματα κατακύρωσης ενός διαγωνισμού. Αρχικά για την είσοδό μας στην εφαρμογή δίνουμε το όνομα χρήστη και τον προσωπικό κωδικό πρόσβασης.

Από το βασικό μενού επιλέγουμε: “Σχεδιασμός/ Προετοιμασία Διαγωνισμού – Συντάκτης σχεδίου Διαχείρισης” και βρίσκουμε το σύνδεσμο “Σχεδιασμός/ Προετοιμασία Διαγωνισμού – Αρχική Σελίδα” και ακολουθεί η εισαγωγή μας στην κονσόλα διαχείρισης. Από την “Αναζήτηση δημοσιεύσεων” μπορούμε να βρούμε τον διαγωνισμό μας είτε με τον αριθμό του είτε με τον τίτλο του και πατάμε το πλήκτρο “Εκτέλεση” όπου στη συνέχεια εμφανίζεται η κεφαλίδα του καθώς και όλα τα στοιχεία του. Στη συνέχεια από τις “Ενέργειες” επιλέγουμε Κατακύρωση κατά προσφορά για Διαγωνισμό και πατάμε

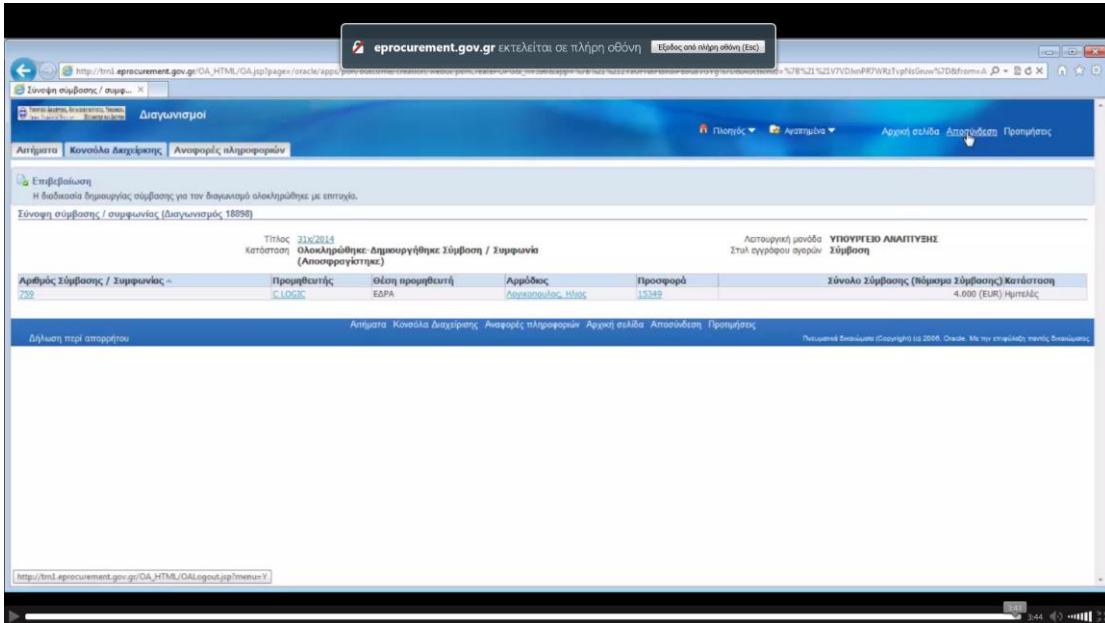

“Εκτέλεση”. Εμφανίζεται η συγκεντρωτική οθόνη έγκυρων προσφορών, επιλέγουμε την προσφορά του προμηθευτή στον οποίο θέλουμε να κατακυρώσουμε το διαγωνισμό και πατάμε το κουμπί “Ανάθεση”. Εμφανίζεται η οθόνη Κατακύρωση προσφοράς για διαγωνισμό και από τη γραμμή Ανάθεση επιλέγουμε το αντίστοιχο πεδίο. Στη συνέχεια από τις “Ενέργειες” επιλέγουμε Αποθήκευση κατακύρωσης και πατάμε “Εκτέλεση”. Το σύστημα εμφανίζει μήνυμα επιβεβαίωσης της κατακύρωσης ως προσχέδιο και επιστρέφουμε στην Αρχική οθόνη του διαγωνισμού. Από το πεδίο “Ενέργειες” επιλέγουμε ολοκλήρωση κατακύρωσης, πατάμε “Εκτέλεση” και εμφανίζεται η πληροφορία ότι εάν συνεχίσουμε δε θα έχουμε τη δυνατότητα να κάνουμε άλλες αλλαγές.

Επιλέγουμε τα πεδία “Δημιουργία Σύμβασης”, “Άμεση γνωστοποίηση στους προμηθευτές” και στη συνέχεια το κουμπί “Υποβολή”. Το σύστημα εμφανίζει Επιβεβαίωση ότι η κατακύρωση του διαγωνισμού ολοκληρώθηκε και εμφανίζεται η οθόνη δημιουργίας προσχεδίου σύμβασης. Το πεδίο “Εκκίνηση διαδικασίας έγκρισης δεν πρέπει να είναι επιλεγμένο” αλλά επιλέγουμε το πεδίο “Υποβολή”. Το σύστημα εμφανίζει μήνυμα επιβεβαίωσης δημιουργίας προσχεδίου σύμβασης και εμφανίζεται η οθόνη Σύνοψη προσχεδίου σύμβασης που περιέχει μια συνοπτική εικόνα διαγωνισμού που ολοκληρώθηκε και του προσχεδίου σύμβασης που δημιουργήθηκε. Πατάμε αποσύνδεση για έξοδο από την εφαρμογή.

(ΕΣΗΔΗΣ, 2018)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

*“Απόστολος Σάββας”, “Ηλεκτρονικό Διαδραστικό
Δημοσίον Προμηθευτών—Υπαρξουσών, η Γρήγορη του
ΕΣΣΗΜΗΣ”*

ΜΕΡΟΣ Β ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

δ) ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ

4.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Για την αξιολόγηση της λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ δημιουργήθηκαν δύο κατάλληλα σχεδιασμένα ερωτηματολόγια τα οποία απευθύνονταν:

Το ένα σε προσωπικό των Αναθετουσών Αρχών που είναι χρήστες του συστήματος και το άλλο σε έμπειρα στελέχη Οικονομικών Φορέων.

Διανεμήθηκαν ηλεκτρονικά σε στελέχη που συμμετείχαν σε ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς από διάφορους φορείς ή αρχές, ώστε μέσα από τις εκάστοτε απαντήσεις να ανιχνευτούν η ευκολία ή δυσκολία εφαρμογής του νέου συστήματος, καθώς και προβλήματα που αντιμετώπισαν.

Τα ερωτηματολόγια (αντίγραφα των οποίων παρατίθενται στο Παράρτημα Α της εργασίας) δημιουργήθηκαν με γνώμονα την άντληση απόψεων και εμπειριών ώστε, αφενός να μπορεί να εκτιμηθεί η συνολική αντίληψη περί της εφαρμογής του ηλεκτρονικού συστήματος ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων στη χώρα, αφετέρου να αναδειχθούν ενδεχόμενα προβλήματα και αδυναμίες που χρήζουν βελτίωσης.

Τα ερωτηματολόγια σχεδιάστηκαν με τρόπο που να είναι απόλυτα κατανοητά και εύκολα στην συμπλήρωσή τους. Ένας επιπλέον σημαντικός παράγοντας που λήφθηκε υπόψη ήταν το ελάχιστο δυνατό πλήθος των ερωτημάτων που θα περιελάμβανε, ώστε να καλύπτει πλήρως όλες τις πτυχές της έρευνας, αλλά συγχρόνως να είναι σύντομο, ελκυστικό και να μην κουράζει, προϋποθέσεις που ενισχύουν τη διάθεση για τη συμπλήρωσή του.

Για να δημιουργηθούν πιο εμφανίσιμα και ευκολόχρηστα ερωτηματολόγια χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό Google Drive (<https://drive.google.com>). Επιλέχθηκε να περιλαμβάνονται αρκετές ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών (κλειστού τύπου) για να διευκολύνονται οι συμμετέχοντες, αλλά και η εκ των υστέρων επεξεργασία των απαντήσεων. Στις ερωτήσεις που περιείχαν διαβαθμισμένη κλίμακα απαντήσεων, υπήρχαν τρεις (3) ή πέντε (5) πιθανές επιλογές.

Για την περαιτέρω παρότρυνση της συμμετοχής, γινόταν ξεκάθαρο ότι οι απαντήσεις τους θα ήταν απόλυτα εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για τους συγκεκριμένους ερευνητικούς σκοπούς. Επιπλέον, αναγραφόταν τα στοιχεία επικοινωνίας για τυχόν απορίες – ερωτήσεις.

Το δείγμα που θα αποτελούσε αντικείμενο μελέτης της παρούσας έρευνας προέρχεται, όπως ήδη έχουμε προαναφέρει από διαχειριστές του συστήματος που προέρχονται από Αναθέτουσες Αρχές και Οικονομικούς φορείς. Ως αναφορά τα στελέχη των οικονομικών φορέων ανταποκρίθηκαν 12 από τους 21 συνολικά ερωτηθέντες ενώ για τους διαχειριστές του συστήματος των Αναθετουσών Αρχών ανταποκρίθηκαν 23 από τους 25 ερωτηθέντες.

Για την καταγραφή, επεξεργασία και αξιολόγηση των δεδομένων έγινε χρήση κατάλληλων λογισμικών Η/Υ (Google Drive, Google Chrome, Microsoft Word).

4.2 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Τα σημαντικότερα θέματα που αναδύθηκαν από την επεξεργασία των 35 συνολικά απαντήσεων που δόθηκαν στα Ερωτηματολόγια αυτής της έρευνας έχουν ως εξής:

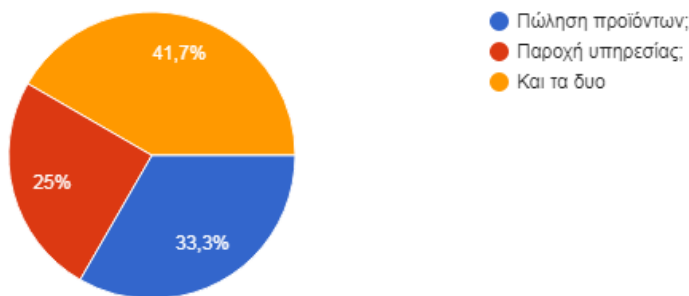
4.2.1 ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ

A. Ερωτηματολόγιο Οικονομικών φορέων

Οι ερωτηθέντες προέρχονται από επιχειρήσεις που ασχολούνται με τη πώληση προϊόντων το 25%, τη παροχή υπηρεσίας το 33,3% και με τα δύο το 41,7%. (εικόνα 1)

1. ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ;

12 απαντήσεις

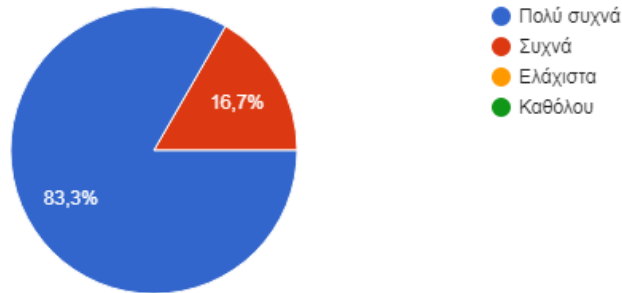
Εικόνα 1

Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις του δεύτερου ερωτήματος το 83,3% των ερωτηθέντων έχουν συνεργαστεί πολύ συχνά με το Δημόσιο, ενώ το 16,7 έχουν συνεργαστεί συχνά σε όλες τις διαγωνιστικές διαδικασίες. (εικόνα 2)

2. ΕΧΕΤΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ;

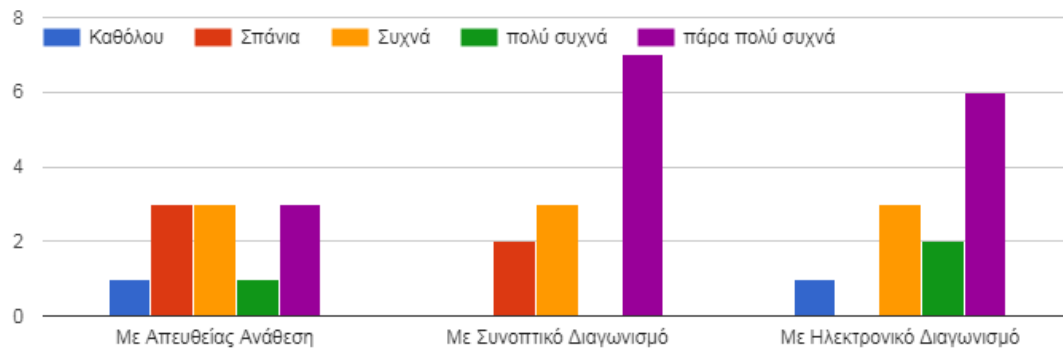
12 απαντήσεις

Εικόνα 2

Σχετικά με τον τρόπο διαγωνιστικής διαδικασίας που έχουν συνεργαστεί με το Δημόσιο το 92% δηλώνει ότι έχει συμμετάσχει σε ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς σε συχνότητα από συχνά έως πάρα πολύ συχνά, έχουν λάβει μέρος όλοι σε συνοπτικούς διαγωνισμούς και σχεδόν όλοι 92% έχουν συνεργαστεί και με απ'ευθείας αναθέσεις. (εικόνα 3)

4. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΤΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΤΕ

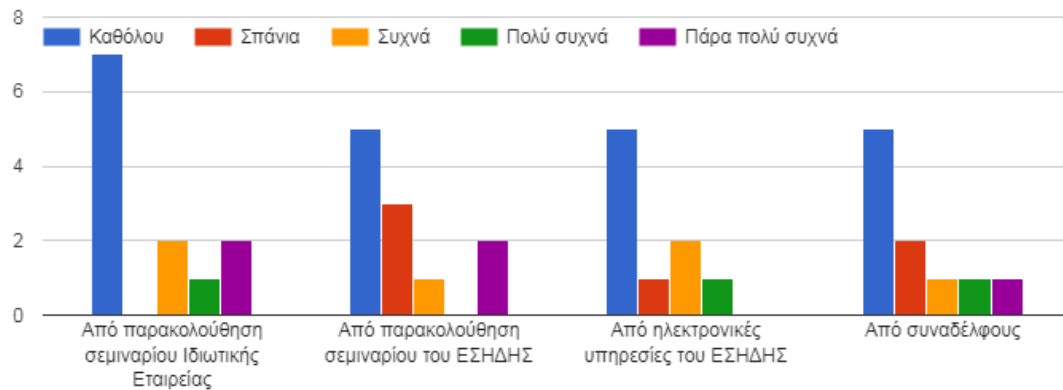

Εικόνα 3

Όσον αφορά την εκπαίδευση των χρηστών παρατηρούμε ότι είναι μοιρασμένοι σε όλες τις μορφές επιμόρφωσης κάτι που είναι θετικό για την πορεία της έρευνας. (εικόνα 4)

6. ΕΧΕΤΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΙ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ ΚΑΙ ΕΑΝ ΝΑΙ ΑΠΟ ΠΟΥ;

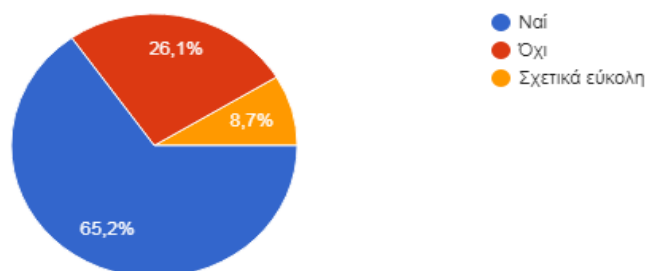
Εικόνα 4

B. Ερωτηματολόγιο Αναθετούσων Αρχών

Από τις απαντήσεις του πρώτου ερωτήματος το 65,2 % των ερωτηθέντων είναι πιστοποιημένοι χρήστες του συστήματος. Πιστοποιημένος θεωρείται ένας χρήστης όταν έχει παρακολουθήσει επιμορφωτικά σεμινάρια του ΕΚΔΔ και έχει εξεταστεί επιτυχώς. (εικόνα 5)

1. ΕΙΣΤΕ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΧΡΗΣΤΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

23 απαντήσεις

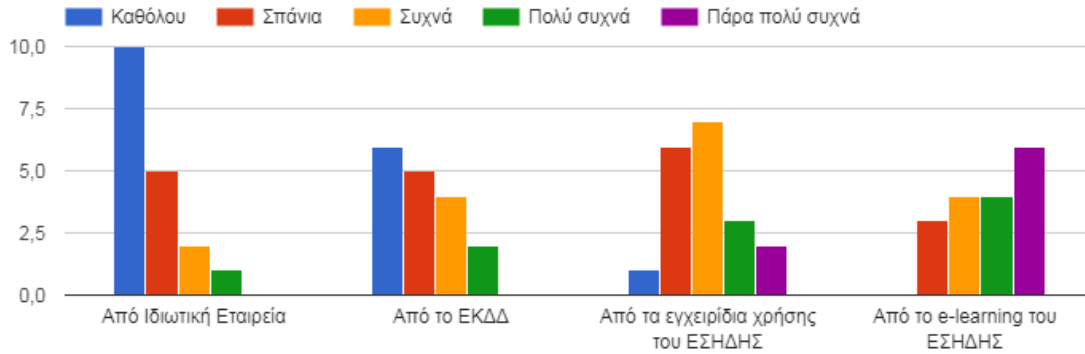

Εικόνα 5

Στο τρίτο ερώτημα οι χρήστες πρωτίστως δείχνουν να χρησιμοποιούν από συχνά έως πάρα πολύ συχνά τα “εργαλεία” της ιστοσελίδας του ΕΣΗΔΗΣ (e-learning και εγχειρίδια χρήσης) ενώ το 48% δείχνει ότι έχει παρακολουθήσει σεμινάρια του ΕΚΔΔ και το 35% σεμινάρια ιδιωτικής εταιρείας. (εικόνα 6)

3. ΑΠΟ ΠΟΥ ΕΧΕΤΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΙ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ;

Εικόνα 6

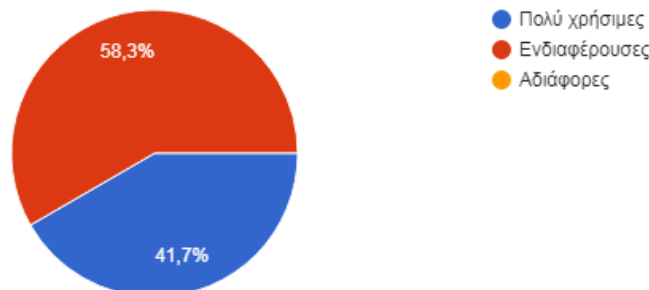
4.2.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ “promitheus.gov.gr”

Α. Ερωτηματολόγιο Οικονομικών φορέων

Στο ερώτημα πως αξιολογείτε τις πληροφορίες που παρουσιάζονται στη διαδικτυακή πύλη του “promitheus.gov.gr”, το 41,7% τη βρίσκει πολύ χρήσιμη και το 58,3% ενδιαφέρουσα. (εικόνα 7)

5. ΠΩΣ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΔΥΚΤΙΑΚΗ ΠΥΛΗ "promitheus.gov.gr";

12 απαντήσεις

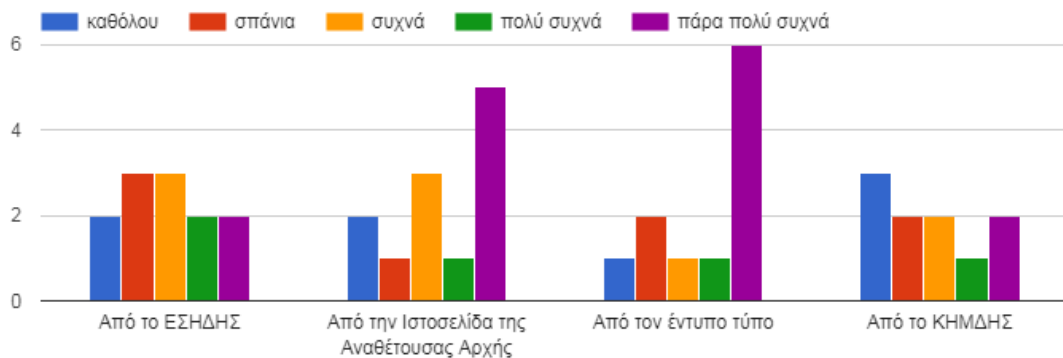

Εικόνα 7

Στο παρακάτω ερώτημα οι απαντήσεις που αφορούν την πλατφόρμα του “promitheus.gov.gr” δηλαδή τον ΕΣΗΔΗΣ και το ΚΗΜΔΗΣ δείχνει ότι το 17% και το 25% αντίστοιχα δεν το έχουν χρησιμοποιήσει καθόλου προκειμένου να ενημερωθούν, ενώ συχνότερα ενημερώνονται από την ιστοσελίδα της Αναθέτουσας Αρχής και το τον έντυπο τύπο. (εικόνα 8)

3. ΑΠΟ ΠΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΣΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΑΕΙ Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ;

Εικόνα 8

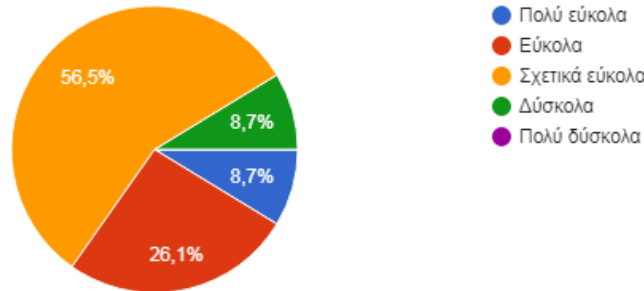
Β. Ερωτηματολόγιο Αναθετουσών Αρχών

Στο ερώτημα κατά πόσο δυσκόλεψαν ή όχι τις αναθέτουσες αρχές οι απαιτήσεις του συστήματος το 56,5% θεώρησε ότι ανταποκρίθηκε σχετικά εύκολα, το 26,1% εύκολα το 8,7% πολύ εύκολα αλλά και το 8,7 δύσκολα. (εικόνα 9)

4. Ο ΦΟΡΕΑΣ ΣΑΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΗΚΕ ΕΥΚΟΛΑ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ;

23 απαντήσεις

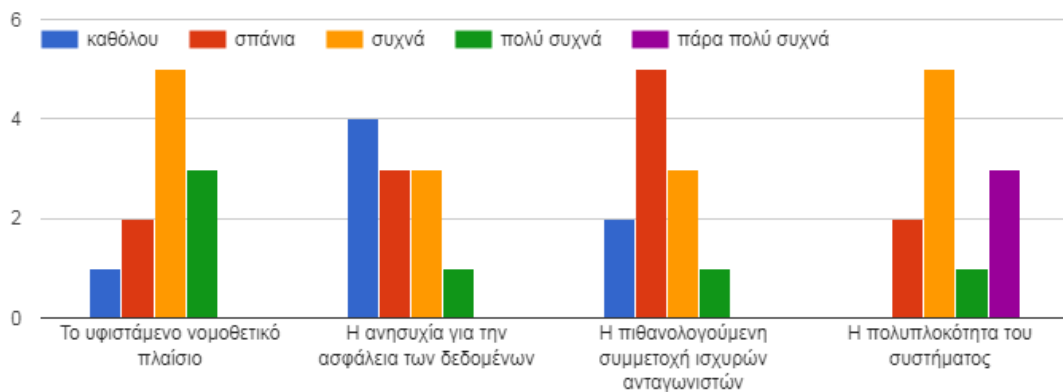
Εικόνα 9

4.2.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ “ΕΣΗΔΗΣ”

Α. Ερωτηματολόγιο Οικονομικών φορέων

Στο επόμενο ερώτημα το 66% απάντησε ότι ο ίδιος ο Νόμος αποτελεί συχνά και πολύ συχνά τροχοπέδη, ενώ η πολυπλοκότητα του συστήματος (ΕΣΗΔΗΣ) σε ποσοστό 75% είναι ο κύριος ανασταλτικός παράγοντας. Παρόλα αυτά το 58% από αυτούς δεν ανησυχούν για την ασφάλεια των δεδομένων ούτε τους επηρεάζει η πιθανή ύπαρξη ισχυρών ανταγωνιστών. (εικόνα 10)

8. ΠΟΙΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ;

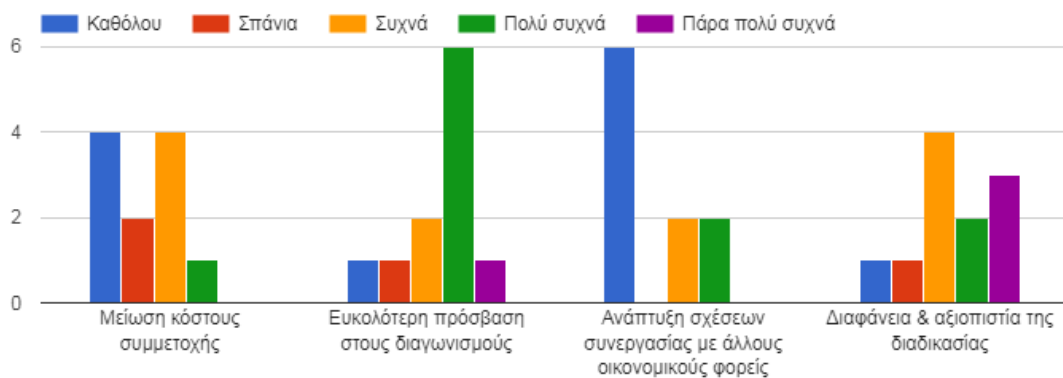
Εικόνα 10

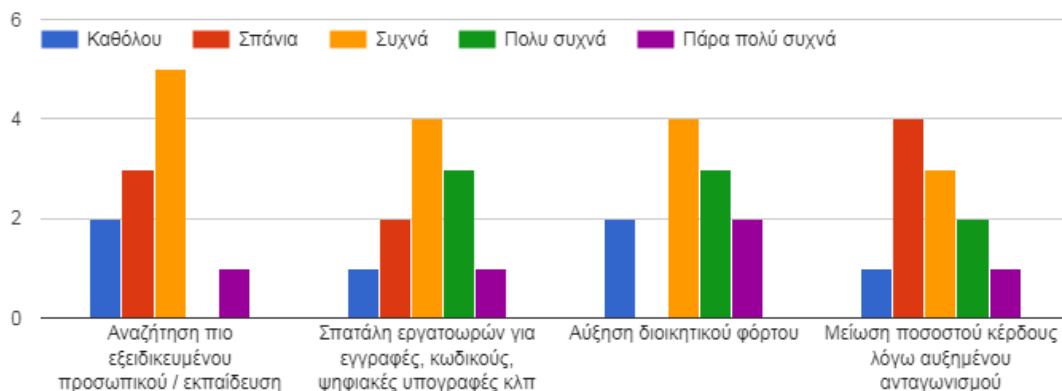
Στο ερώτημα ποια πιστεύεται ότι είναι τα οφέλη της επιχείρησής σας από τη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, το 75% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι υπάρχει περισσότερη διαφάνεια και αξιοπιστία όπως επίσης και ευκολότερη πρόσβαση στους διαγωνισμούς. Οι απόψεις μοιράζονται σε αυτούς που πιστεύουν ότι έχει επιφέρει ανάπτυξη σχέσεων με άλλους οικονομικούς φορείς και στη μείωση των εξόδων συμμετοχής. (εικόνα 11)

11. ΠΟΙΑ ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ

Εικόνα 11

Στο επόμενο ερώτημα σε ποσοστό 75% οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι έχει αυξηθεί ο διοικητικός φόρτος εργασίας, ενώ το 66% βρίσκει πιθανό ο φόρτος αυτός να οφείλεται στις διαδικασίες απόκτησης δικαιωμάτων συμμετοχής με επακόλουθο την αναζήτηση πιο εξειδικευμένου προσωπικού σε ποσοστό 50%. Επίσης οδήγησε σε μείωση του ποσοστού κέρδους λόγω αυξημένου ανταγωνισμού σε ποσοστό 50%. (εικόνα 12)

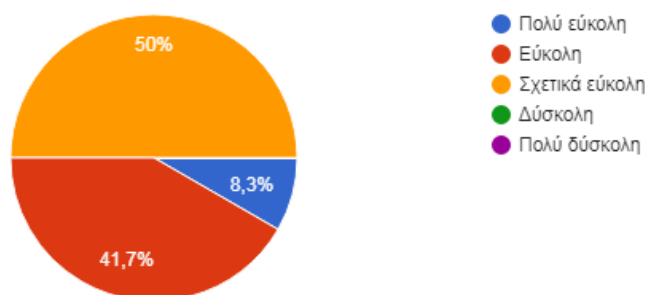
12. ΠΟΙΕΣ ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΖΗΜΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΑΠΟ
ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ;

Εικόνα 12

Συγκεντρωτικά πάντως σε ποσοστό 100% οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι είναι από σχετικά εύκολη μέχρι πολύ εύκολη η χρήση του ΕΣΗΔΗΣ. (εικόνα 13)

7. ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΥΚΟΛΗ Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΤΟΥ
ΕΣΗΔΗΣ;

12 απαντήσεις

Εικόνα 13

Αξιοσημείωτες είναι και οι παρατηρήσεις των ερωτηθέντων τις οποίες παραθέτω παρακάτω:

Το σημαντικότερο μειονέκτημα του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ είναι η συνεχής ανάγκη του για την φόρτωση/επισύναψη αρχείων της κάθε εταιρείας.

Ακόμη ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζεται κατά την χρήση του συστήματος είναι ο μεγάλος όγκος έντυπων εγγράφων που πρέπει να αποστέλνει ο οικονομικός φορέας στην αναθέτουσα αρχή, παρά το γεγονός ότι τα έγγραφα αυτά έχουν αποσταλεί σε ηλεκτρονική

μορφή. Στην ουσία με την διαδικασία αυτή ο εκάστοτε οικονομικός φορέας πρέπει να αφιερώσει επιπλέον εργατοώρες προκειμένου να δημιουργήσει τον έντυπο φάκελο προσφοράς που θα αποστείλει στην αναθέτουσα αρχή.

Σημαντικό θα είναι να οριοθετηθεί αυστηρότερα το πλαίσιο σχετικά με την δυνατότητα των οικονομικών φορέων να υπογράφουν ψηφιακά διάφορα έγγραφα, διότι πολλές φορές παρατηρείται κάποιος οικονομικός φορέας να υπογράφει ψηφιακά έγγραφα τα οποία δεν του ανήκουν, είτε αυτά αποτελούν ιδιοκτησία άλλης εταιρείας είτε του δημοσίου, χωρίς καμία απολύτως επίπτωση.

Η πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ τίθεται συχνά εκτός λειτουργίας λόγω τεχνικών προβλημάτων με αποτέλεσμα να μην μπορούμε να υποβάλλουμε προσφορές.

Να βελτιωθεί η πλατφόρμα σε ότι αφορά στον σχεδιασμό της διεπαφής και να παρέχονται κατανοητά μηνύματα σφαλμάτων.

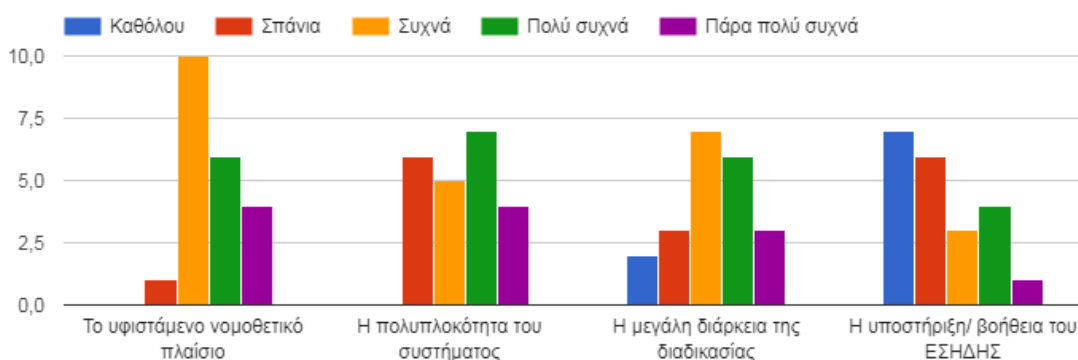
Το σύστημα του ΕΣΗΔΗΣ αρκετές φορές "κολλάει" και αργεί πολύ είτε να ανεβάσει δεδομένα είτε τη στιγμή που υποβάλλουμε διαγωνισμούς.

B. Ερωτηματολόγιο Αναθετουσών Αρχών

Στην πιο κάτω ερώτηση, στο κατά πόσο δηλαδή το σύστημα επηρεάζεται από το νομοθετικό πλαίσιο, το 86% πιστεύει ότι συμβαίνει από συχνά έως πάρα πολύ συχνά. Σε ποσοστά 70% πιστεύουν επίσης ότι ευθύνεται η πολυπλοκότητα του συστήματος και η μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας. Το 65% όμως “βλέπει” υποστήριξη από τον ΕΣΗΔΗΣ.
(εικόνα 14)

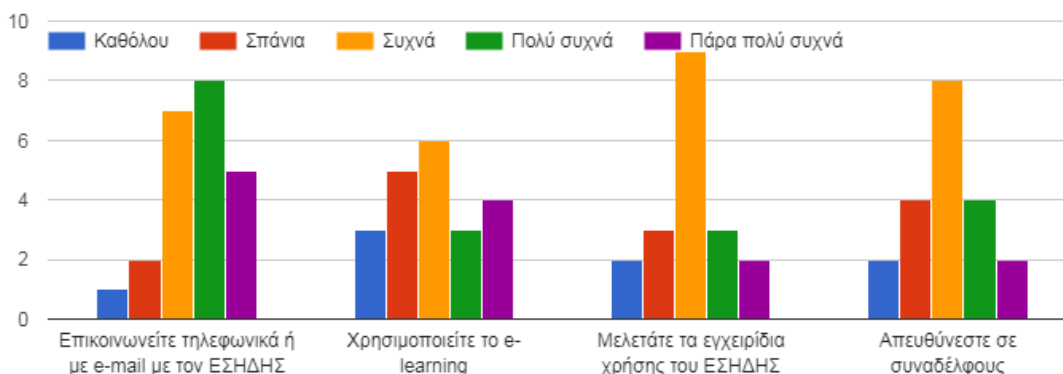
6. ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ;

Εικόνα 14

Όσον αφορά την αντιμετώπιση τεχνικών δυσκολιών οι χρήστες των αναθετουσών αρχών χρησιμοποιούν από συχνά έως πάρα πολύ συχνά όλες τις δυνατότητες που τους παρέχει ο ΕΣΗΔΗΣ σε μεγάλα ποσοστά με τους περισσότερους 87% να προτιμούν την άμεση επικοινωνία του τηλεφώνου ή e-mail. Αρκετοί βέβαια είναι και αυτοί που απευθύνονται σε συναδέλφους. (εικόνα 15)

7. ΓΙΑ ΤΗ ΛΥΣΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΕΣΤΕ;

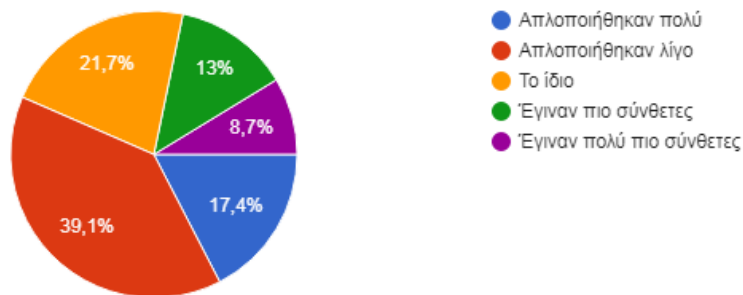
Εικόνα 15

Συγκεντρωτικά πάντως το 56,5% πιστεύει ότι απλοποιήθηκαν οι διαγωνιστικές διαδικασίες, ενώ το 21,7 ότι έγιναν πιο σύνθετες ή ότι παρέμειναν ίδιες. (εικόνα 16)

8. ΑΠΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΜΕ ΤΟΝ ΕΣΗΔΗΣ;

23 απαντήσεις

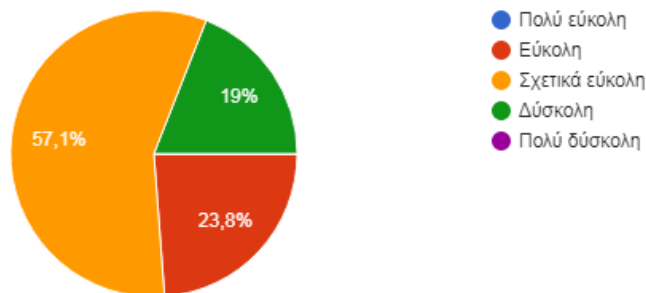

Εικόνα 16

Μεγαλύτερα είναι όμως τα ποσοστά (81%) αυτών που θεωρούν ότι είναι σχετικά εύκολη και εύκολη η χρήση του ΕΣΗΔΗΣ. (εικόνα 17)

2. ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΥΚΟΛΗ Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ;

21 απαντήσεις

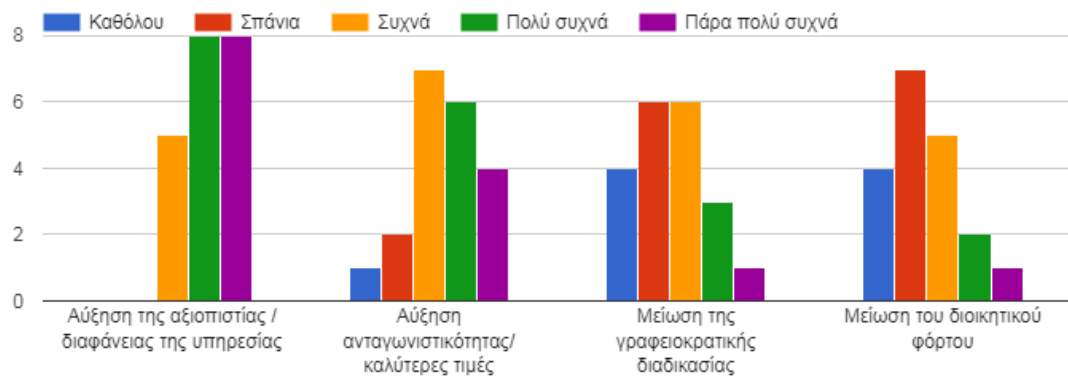
Εικόνα 17

Στο ερώτημα που έχει ωφεληθεί ο φορέας, το 100% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι έχει αυξηθεί η αξιοπιστία/ διαφάνεια, το 87% ότι έχει αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα, ενώ

από συχνά έως πολύ συχνά το 43% πιστεύει ότι μειώθηκε η γραφειοκρατία και το 35% ότι έχουμε και μείωση του διοικητικού φόρτου. (εικόνα 18)

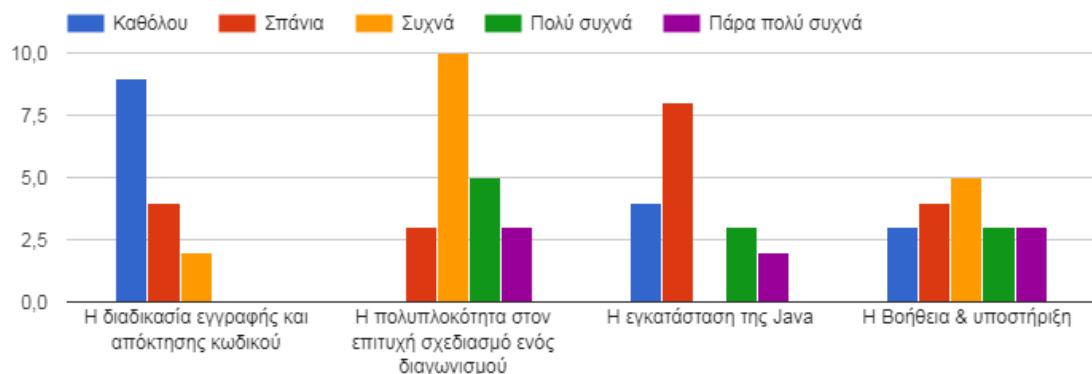
11. ΠΟΣΟ ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΩΦΕΛΗΘΕΙ Ο ΦΟΡΕΑΣ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ;

Εικόνα 18

Στο ερώτημα ποιο είναι το πιο σημαντικό πρόβλημα του ΕΣΗΔΗΣ σε ποσοστό 100% οι ερωτηθέντες απάντησαν ότι είναι η πολυπλοκότητα στον επιτυχή σχεδιασμό ενός διαγωνισμού. (εικόνα 19)

12. ΠΟΙΟ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΕΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΤΟ ΕΣΗΔΗΣ;

Εικόνα 19

Αξιοσημείωτες είναι και οι παρατηρήσεις των ερωτηθέντων τις οποίες παραθέτω παρακάτω:

- Καλύτερη και πιο συχνή επιμόρφωση των χρηστών.
- Ο χρήστης δεν έχει τη δυνατότητα περισσότερων επιλογών κατά την εκτέλεση των αιτημάτων όπως για παράδειγμα κατά τον έλεγχο ομαλότητας στου διαγωνισμού των έργων και η μη έκδοση πρότυπων εγγράφων πρακτικών ή συμβάσεων.
- Σχετικά με την ερώτηση 14 απάντησα όχι γιατί υπάρχει ακόμη πολύ γραφειοκρατία. Συγκεκριμένα οι οικονομικοί φορείς ενώ "ανεβάζουν" τα έγγραφα, πρέπει ακόμη και σήμερα να τα στέλνουν ταχυδρομικά εντός 3 εργάσιμων ημερών. Σημαντικό πρόβλημα είναι ακόμη η υποχρέωση να στέλνουν ταχυδρομικά έγγραφα τα οποία αναρτούν στην σελίδα του ΕΣΗΔΗΣ. Εδώ θα μπορούσε να υπάρχει πρόβλεψη μόνο για τον προσωρινό ανάδοχο προκειμένου να γίνει οριστικός.
- Πληροφόρηση των οικονομικών φορέων και των λογιστών τους.
- Να γίνει πιο χρηστική η πλατφόρμα και πιο περιεκτική έτσι ώστε να είναι πιο εύκολη για όλους και επίσης να σε προστατεύει από τυχόν λάθος καταχωρήσεις.

4.2.3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

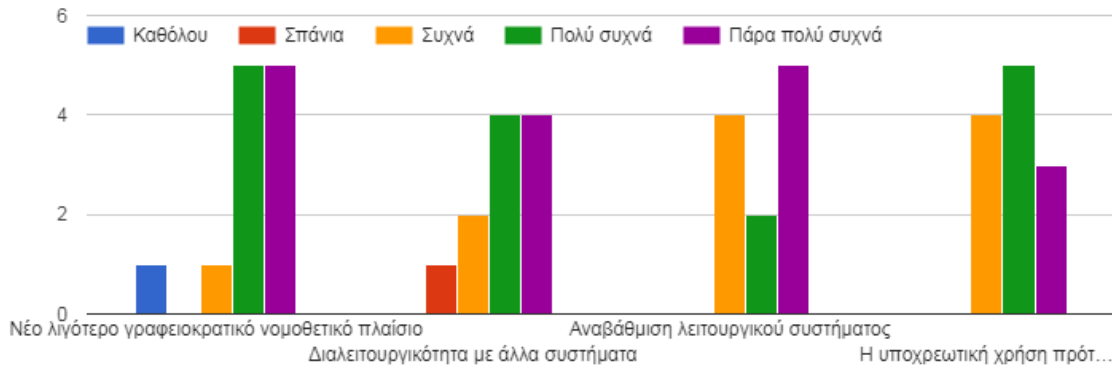
A. Ερωματολόγιο Οικονομικών φορέων

Στο ερώτημα τι πιστεύετε ότι πρέπει να γίνει για να λυθούν τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν το 100% υποστηρίζουν την υποχρεωτική χρήση πρότυπων διακηρύξεων και τεχνικών προδιαγραφών. Σε ποσοστό 92% πιστεύουν σε ένα νέο λιγότερο γραφειοκρατικό πλαίσιο και σε αναβάθμιση του λειτουργικού συστήματος. Στη διαλειτουργικότητα με άλλα συστήματα πιστεύουν το 83% ότι μπορεί να φέρει αποτελέσματα. (εικόνα 20)

13. ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΛΥΘΟΥΝ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΑΝ;

Εικόνα 20

Στις παρατηρήσεις τους ένας από τους ερωτηθέντες προτείνει την εξής λύση στο πρόβλημα για τη συνεχή ανάγκη φόρτωσης / επισύναψης των αρχείων :

“Η λύση του προβλήματος αυτού θα επέλθει, όταν το σύστημα μπορέσει να υποστηρίξει την δυνατότητα στην οποία ο κάθε οικονομικός φορέας θα μπορεί να επισυνάπτει και να αποθηκεύει τα αρχεία της εταιρείας του στο σύστημα από την αρχή της δημιουργίας του λογαριασμού του, καθώς και να τα συμπληρώνει όποτε αυτό απαιτείται. Έπειτα κατά την δημιουργία απάντησης σε κάποιον διαγωνισμό, ο οικονομικός φορέας να χρειάζεται μόνο να επιλέγει τα πλέον κατάλληλα αρχεία ώστε να τα αποστείλει στην αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εκάστοτε διακήρυξης (και όχι να πρέπει σε κάθε απάντηση να φορτώνει/επισυνάπτει τα ίδια αρχεία στο σύστημα, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα αρκετές εργατοώρες). Η προαναφερθείσα διαδικασία θα μειώσει σε μεγάλο ποσοστό τον χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας απάντησης ενός ηλεκτρονικού διαγωνισμού.”

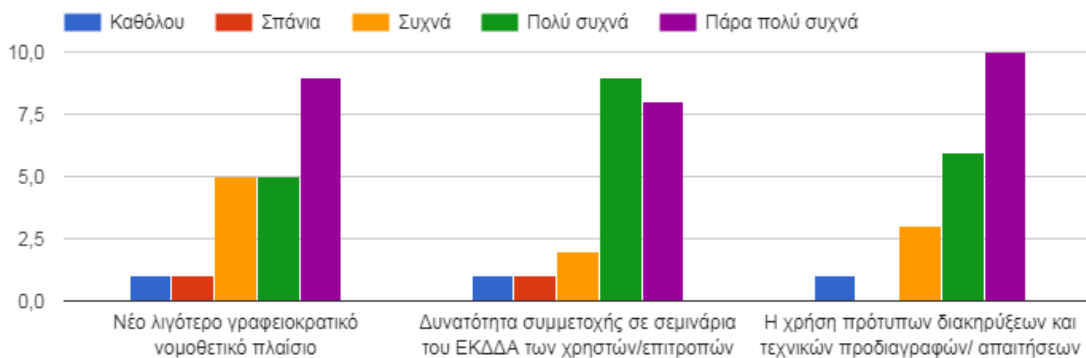
Β. Ερωτηματολόγιο Αναθετουσών Αρχών

Καθολικές σχεδόν (83%) είναι οι απαντήσεις στο επόμενο ερώτημα, με τους χρήστες να πιστεύουν ότι και τα τρία θέματα που δόθηκαν μπορούν να δώσουν λύση στα υφιστάμενα προβλήματα. Οπότε ένα νέο λιγότερο γραφειοκρατικό νομοθετικό πλαίσιο, η δυνατότητα

συμμετοχής σε σεμινάρια του ΕΚΔΔ και η χρήση πρότυπων διακηρύξεων και τεχνικών προδιαγραφών αποτελούν μονόδρομο. (εικόνα 21)

13. ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΛΥΘΟΥΝ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΑΝ;

Εικόνα 21

Πρόταση για τη λύση ενός προβλήματος καταθέτει και ένας χρήστης, την οποία παραθέτω παρακάτω:

- Καλύτερη απεικόνιση στην οθόνη των ειδών ενός διαγωνισμού με την συμπλήρωση των γραμμών (άμεση εμφάνιση στήλης προϋπολογισθείσης δαπάνης που θα προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό τιμής μονάδος με ποσότητα και συνολικό άθροισμα στο τέλος) και εξαγωγή σε αρχείο Excel. Η Τεχνική αξιολόγηση θα πρέπει να γίνεται συστηματικά από την επιτροπή αξιολόγησης σε αντίστοιχη στήλη μετά την Απαίτηση/Απάντηση/Παραπομπή, η οποία να έχει τον τίτλο Αξιολόγηση. Η στήλη παραπομπή να μπορεί να συνδεθεί εκ μέρους του προσφέροντος με link απευθείας στη ανάλογη σελίδα του prospectus. Δηλαδή η επιτροπή θα βλέπει την τεχνική προσφορά με τις τεχνικές απαιτήσεις και πατώντας το σχετικό link να μπορεί να επαληθεύει και να απαντά άμεσα εάν κρίνεται αποδεκτή ή εάν απορρίπτεται και για ποιούς λόγους. Εφόσον δεν υπάρχει ακόμα από το Υπ. Υγείας κεντρική αναλυτική ενιαία κωδικοποίηση ειδών (δηλαδή αντικειμενική περιγραφή, προδιαγραφές, μονάδα μέτρησης κλπ) και σύνδεση αυτών με τους αντίστοιχους κωδικούς CPV, ΚΑΕ (κατά την άποψη του Υπ.Υγείας και όχι κατά την υποκειμενική κρίση του κάθε χρήστη), να καταργηθεί ως υποχρεωτικό πεδίο η αντιστοίχιση με τους κωδικούς του Παρατηρητηρίου Τιμών της ΕΠΥ.

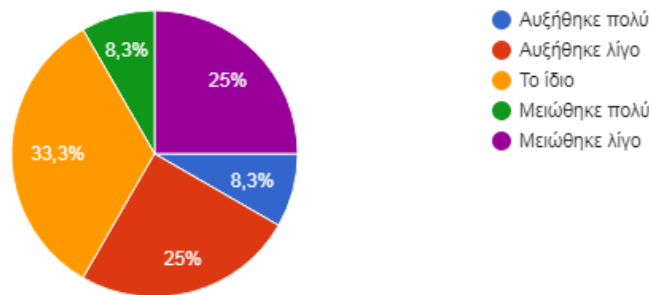
4.2.4 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΣΗΔΗΣ

Α. Ερωματολόγιο Οικονομικών φορέων

Στο ερώτημα εάν αυξήθηκε ή μειώθηκε η διάρκεια μιας (χωρίς ενστάσεις) διαδικασίας, οι απαντήσεις είναι μοιρασμένες με τα ποσοστά του 33% να κυριαρχούν, καθώς τα ποσοστά μοιράζονται στο εάν αυξήθηκε, έμεινε το ίδιο ή μειώθηκε η διάρκεια μιας διαδικασίας. (εικόνα 22)

9. ΑΥΞΗΘΗΚΕ ή ΜΕΙΩΘΗΚΕ Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΑΣ (ΧΩΡΙΣ ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ) ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

12 απαντήσεις

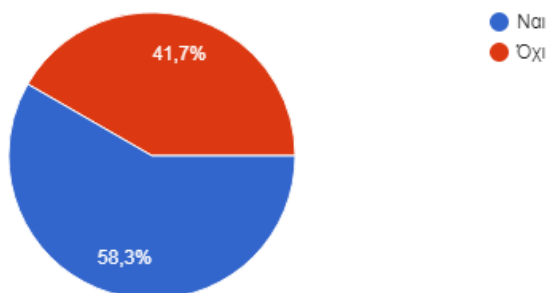

Εικόνα 22

Στο ερώτημα 14 εάν πιστεύετε ότι οι ηλεκτρονικοί διαγωνισμοί πρέπει να εφαρμοστούν αναλογικά σε όλες τις μορφές διαγωνιστικών διαδικασιών, το 58,3 % πιστεύει ότι ΝΑΙ πρέπει να εφαρμοστούν παντού. (εικόνα 23)

14. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΟΥΝ ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ...ΡΦΕΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

12 απαντήσεις

Εικόνα 23

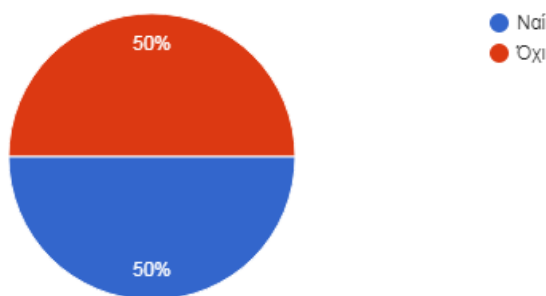

Β. Ερωτηματολόγιο Αναθετουσών Αρχών

Στο παρακάτω ερώτημα οι απαντήσεις είναι μοιρασμένες με τους ερωτηθέντες να απαντούν θετικά και στις δύο επιλογές. (εικόνα 24)

14. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΟΥΝ ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΣΑ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 60.000,00 ΕΥΡΩ;

22 απαντήσεις

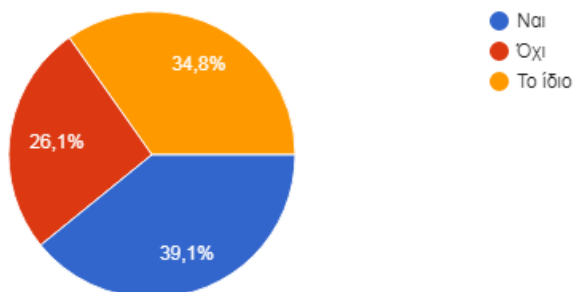

Εικόνα 24

Στην πλειοψηφία τους οι ερωτηθέντες σε ποσοστό 39,1% πιστεύουν ότι οι ηλεκτρονικοί διαγωνισμοί προσελκύουν περισσότερους οικονομικούς φορείς, ενώ με μικρή διαφορά 34,8% πιστεύουν ότι είναι το ίδιο και το 26,1% ότι προσελκύουν λιγότερους. (εικόνα 25)

5. ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΟΤΙ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣΕΛΚΥΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΥΣ ΟΙΚΟΝ...ΟΡΕΙΣ ΝΑ ΚΑΤΑΘΕΣΟΥΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ;

23 απαντήσεις

Εικόνα 25

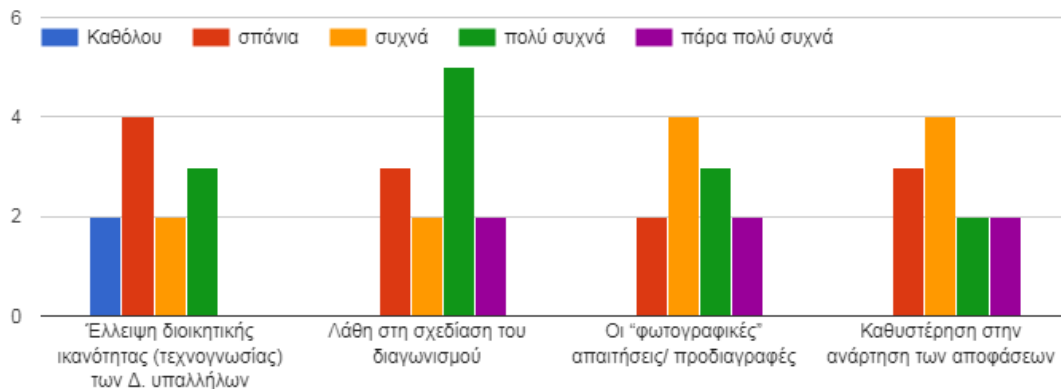
4.2.5 “ΕΞΩΣΥΣΤΗΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ”

Εκτός των προβλημάτων που τυχόν παρουσιάζονται στο σύστημα υπάρχουν και άλλοι παράγοντες οι οποίοι με τον τρόπο τους επηρεάζουν την ομαλή διαδικασία περαίωσης ενός διαγωνισμού και παρακάτω θα δούμε την άποψη των χρηστών γι’ αυτούς τους παράγοντες.

A. Ερωτηματολόγιο Οικονομικών φορέων

Στο παρακάτω ερώτημα οι χρήστες των οικονομικών φορέων πιστεύουν σε ποσοστό 75% - με συχνότητα από συχνά έως πολύ συχνά - ότι παρουσιάζονται λάθη στη σχεδίαση του διαγωνισμού και ότι οι απαιτήσεις/προδιαγραφές των διαγωνισμών είναι φωτογραφικές. Πιστεύουν επίσης σε ποσοστό 66% ότι υπάρχουν καθυστερήσεις στην ανάρτηση των αποφάσεων και σε ποσοστό 41% ότι υπάρχει έλλειψη τεχνογνωσίας από τους χρήστες των Αναθετουσών Αρχών. (εικόνα 26)

10. ΠΟΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΜΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΣΥΧΝΟΤΕΡΑ;

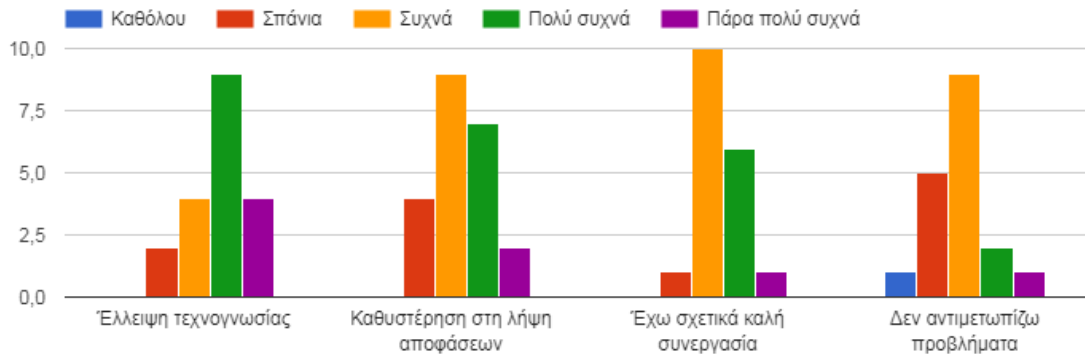
Εικόνα 26

B. Ερωτηματολόγιο Αναθετουσών Αρχών

Ένας σημαντικός κριτικός στην αλυσίδα διενέργειας των διαγωνισμών είναι και οι επιτροπές αξιολόγησης για τις οποίες οι χρήστες των Αναθετουσών Αρχών πιστεύουν, από συχνά έως πάρα πολύ συχνά, σε ποσοστό 78% ότι καθυστερούν στη λήψη αποφάσεων και σε ποσοστό 74% ότι υπάρχει έλλειψη τεχνογνωσίας. Παρόλα αυτά υπάρχει σχετικά καλή συνεργασία μεταξύ τους, πιστεύει το 74% . (εικόνα 27)

9. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ;

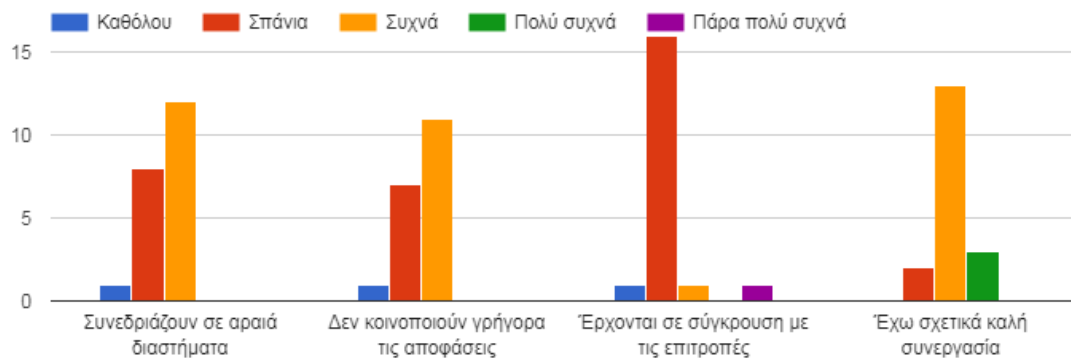
Εικόνα 27

Τα αρμόδια συλλογικά όργανα είναι αυτά τα οποία αποφασίζουν, εγκρίνουν ή απορρίπτουν τις προτάσεις των επιτροπών ενός διαγωνισμού και η απόφασή τους αναρτάται στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ για την ενημέρωση των διαγωνιζόμενων. Σημαντική είναι η σχέση τους με τις επιτροπές αξιολόγησης, κάτι για το οποίο οι χρήστες του συστήματος των αναθετουσών αρχών πιστεύουν ότι είναι καλές, καθώς το 74% από καθόλου έως σπάνια παρατήρησε συγκρούσεις μεταξύ τους, ενώ έχουν σχετικά καλή συνεργασία, οι χρήστες με τα αρμόδια όργανα, από συχνά έως πολύ συχνά σε ποσοστό 70%. Προβλήματα όμως υπάρχουν, συχνά, όπως πιστεύει το 52% στο ότι συνεδριάζουν σε αραιά διαστήματα και στο ότι δεν κοινοποιούν γρήγορα τις αποφάσεις σε ποσοστό 48%. (εικόνα 28)

10. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΜΟΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ;

Εικόνα 28

e) ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η υποχρέωση διενέργειας Ηλεκτρονικών Διαγωνισμών για τη σύναψη Δημοσίων Συμβάσεων στην Ελλάδα, με το Ν.4155/2013, αντικατέστησε την προγενέστερη παραδοσιακή διαδικασία έντυπης μορφής, σε μια προσπάθεια μείωσης των χρονοβόρων διαδικασιών, μείωσης της γραφειοκρατίας, καταπολέμησης της διαφθοράς και ενίσχυσης της διαφάνειας, στοχεύοντας στην εξοικονόμηση δαπανών του δημοσίου γενικότερα.

Με βάση τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας διαπιστώθηκε, για τους **Οικονομικούς Φορείς** ότι το προσωπικό που ασχολείται με τους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς προέρχεται από επιχειρήσεις που ασχολούνται με την παροχή υπηρεσίας και την εμπορία προϊόντων. Στο σύνολό τους έχουν συνεργαστεί με το δημόσιο σε όλες τις διαγωνιστικές διαδικασίες. Το 92% αυτών έχουν συμμετάσχει σε ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς και έχουν πλέον εξοικειωθεί αρκετά με την ηλεκτρονική πλατφόρμα του

ΕΣΗΔΗΣ, που σε γενικές γραμμές τη θεωρούν εύκολη, χωρίς μάλιστα να έχουν εκπαιδευτεί κατάλληλα.

Οι χρήστες των Αναθετουσών Αρχών σε ποσοστό 65,2% είναι πιστοποιημένοι χρήστες του συστήματος, έχουν εκπαιδευτεί σε σεμινάρια του ΕΚΔΔΑ αλλά και σε σεμινάρια που διοργανώνονται από Ιδιωτικές εταιρείες επιμόρφωσης. Παρόλα αυτά, το 19% των χρηστών θεωρεί δύσκολη τη χρήση της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ και το 81% εύκολη ή σχετικά εύκολη. Πάντως το 83% αυτών θεωρούν ότι πρέπει να επιμορφωθούν καλύτερα μέσω σεμιναρίων του ΕΚΔΔΑ.

Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι το προφίλ των ερωτηθέντων είναι το πλέον κατάλληλο για τη παρούσα έρευνα, μιας και έχει ασχοληθεί έμπρακτα με το αντικείμενο των ηλεκτρονικών διαγωνισμών και αντιπροσωπεύει και τους δυο εμπλεκόμενους φορείς, το Δημόσιο που διενεργεί τους διαγωνισμούς και τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν με την κατάθεση των προσφορών τους.

Η πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ μαζί με το ΚΗΜΔΗΣ βρίσκονται στην ιστοσελίδα **“promitheus.gov.gr”** την οποία **οι χρήστες των οικονομικών φορέων** αν και δεν την χρησιμοποιούν συχνά προκειμένου να ενημερωθούν για διαγωνισμούς ή άλλες δαπάνες του Δημοσίου τη βρίσκουν στο σύνολό τους ενδιαφέρουσα και πολύ χρήσιμη. Οι τεχνολογικές απαιτήσεις της πάντως, δεν δυσκόλεψαν ιδιαίτερα ούτε τις Αναθέτουσες Αρχές.

Αξιολογώντας την ίδια την πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ, **οι χρήστες των οικονομικών φορέων** την θεωρούν ότι είναι εύκολη στη χρήση της αλλά ταυτόχρονα προβληματίζονται έντονα για την πολυπλοκότητα του συστήματος. Πάντως πιστεύουν ότι δεν συντρέχουν ιδιαίτεροι λόγοι ανησυχίας για την ασφάλεια των δεδομένων. Από τις παρατηρήσεις τους, φαίνεται να προβληματίζονται οι περισσότεροι σε τεχνικής φύσεως προβλήματα, όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν : “κολλάει και αργεί πολύ”, “υπάρχει η συνεχής ανάγκη του για την φόρτωση”, “τίθεται συχνά εκτός λειτουργίας”. Από την άλλη όμως έγινε ευκολότερη η πρόσβαση των οικονομικών φορέων στους διαγωνισμούς και αυξήθηκε η διαφάνεια και η αξιοπιστία της διαδικασίας με διαφορούμενες τις απόψεις περί μείωσης του κόστους συμμετοχής. Μείωση όμως επήλθε στο ποσοστό κέρδους λόγω αυξημένου ανταγωνισμού και αύξηση του διοικητικού φόρτου εργασίας με επακόλουθο την αναζήτηση νέου πιο ειδικευμένου προσωπικού.

Οι χρήστες των αναθετουσών Αρχών θεωρούν ότι είναι σχετικά εύκολη η χρήση της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ αλλά και αυτοί προβληματίζονται για την πολυπλοκότητα του συστήματος, ενώ βρίσκουν υποστήριξη για λύση των προβλημάτων τους από το σύστημα. Η άμεση επικοινωνία (τηλέφωνα, e-mail), τα εγχειρίδια χρήσης που είναι αναρτημένα και το e-learning χρησιμοποιούνται κατά κόρον από τους χρήστες προκειμένου να αντιμετωπίσουν προβλήματα που τυχόν θα παρουσιαστούν. Σε γενικές γραμμές πάντως πιστεύουν ότι οι διαγωνιστικές διαδικασίες απλοποιήθηκαν, αυξήθηκε η αξιοπιστία/διαφάνεια της διαδικασίας και επήλθαν καλύτερες τιμές από τη αύξηση της ανταγωνιστικότητας, ενώ απεναντίας αυξήθηκε η γραφειοκρατία και ο διοικητικός φόρτος. Το σημαντικότερο πρόβλημα όμως είναι η πολυπλοκότητα στον επιτυχή σχεδιασμό ενός διαγωνισμού, κάτι που φαίνεται και στις παρατηρήσεις τους, καθώς αναφέρουν “κατά τον έλεγχο ομαλότητας στους διαγωνισμούς” ή “να σε προστατεύει από τυχόν λάθος καταχωρήσεις”.

Το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, δηλαδή ο Ν. 4412/2016, είναι και για τα δύο μέρη η μεγαλύτερη τροχοπέδη του συστήματος, με τους χρήστες να προτείνουν ένα νέο λιγότερο γραφειοκρατικό νομοθετικό πλαίσιο. Η υποχρεωτική χρήση πρότυπων διακηρύξεων και τεχνικών προδιαγραφών, η αναβάθμιση του λειτουργικού συστήματος, η διαλειτουργικότητα και η δυνατότητα συμμετοχής σε σεμινάρια του ΕΚΔΔΑ αποτελούν για τους χρήστες μονόδρομο για την επίλυση των προβλημάτων που δημιουργούνται. Αν και υπάρχουν μοιρασμένες απόψεις για το αν αυξήθηκε ή μειώθηκε τελικά η διάρκεια της συνολικής διαδικασίας ενός διαγωνισμού, οι χρήστες πιστεύουν ότι πρέπει αναλογικά να εφαρμοστούν σε όλες τις διαγωνιστικές διαδικασίες μιας και προσελκύουν περισσότερους οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τους χρήστες των Αναθετουσών Αρχών.

Υπάρχουν όμως και εξωσυστημικοί παράγοντες που επηρεάζουν την διαδικασία ενός διαγωνισμού, παράγοντες δηλαδή που είναι “δορυφόροι” του συστήματος και χαρακτηρίζουν έναν διαγωνισμό. Έτσι η έλλειψη διοικητικής ικανότητας των χρηστών των Αναθετουσών Αρχών επιφέρει συνήθως λάθη στη σχεδίαση ενός διαγωνισμού. Σύνηθες φαινόμενο είναι επίσης οι “φωτογραφικές” απαιτήσεις/ προδιαγραφές ενός διαγωνισμού και η καθυστέρηση στην ανάρτηση των αποφάσεων. Οι επιτροπές αξιολόγησης των διαγωνισμών αν και συνήθως έχουν καλή συνεργασία με τους χρήστες

του συστήματος, έχοντας έλλειψη τεχνογνωσίας πολλές φορές καθυστερούν στη λήψη αποφάσεων. Ένα άλλο μεγάλο κομμάτι του “παζλ” που λέγεται Διαγωνισμός είναι και τα Αρμόδια Συλλογικά Όργανα τα οποία συνεδριάζουν σε αραιά διαστήματα και δεν κοινοποιούνται γρήγορα οι αποφάσεις που κρίνουν την συνέχεια στο επόμενο στάδιο, δηλαδή το μέλλον ενός διαγωνισμού.

Τελικά, από την αξιολόγηση των ερωτηματολογίων τεκμαίρεται ότι παρά τους προβληματισμούς και τις δυσκολίες του ηλεκτρονικού συστήματος διενέργειας των διαγωνισμών, διαπιστώνεται ένας πολύ μεγάλος βαθμός αποδοχής και χρήσης του.

Σημαντικό είναι το γεγονός ότι παρατηρείται μία υγιής εξέλιξη στην υιοθέτηση του Ηλεκτρονικού Συστήματος, αφού με την πάροδο του χρόνου και παρά την οικονομική κρίση, όλο και μεγαλύτερης αξίας Ηλεκτρονικοί Διαγωνισμοί δημοσιεύονται. Με βάση την διαχρονική εξέλιξη υποβολής προσφορών συνολικά στους e-Διαγωνισμούς, έγινε φανερό ότι από την έναρξη λειτουργίας του ηλεκτρονικού συστήματος έως τη διενέργεια της παρούσας έρευνας, το πλήθος των ενδιαφερόμενων Οικονομικών Φορέων συνεχώς αυξάνεται, αποτυπώνοντας με αυτό τον τρόπο το ενδιαφέρον της αγοράς. Ένα από τα πολλά πλεονέκτημα του ηλεκτρονικού συστήματος είναι η δυνατότητα που παρέχεται σε κάθε Οικονομικό Φορέα, για ταυτόχρονη υποβολή προσφορών σε οποιαδήποτε απομακρυσμένη γεωγραφική θέση ανά την Ελλάδα, μηδενίζοντας τις δαπάνες μετακίνησης. Αυτό βέβαια αυξάνει τον ανταγωνισμό και είναι προς το συμφέρον του Δημοσίου γιατί υποβάλλονται μικρότερες προσφερόμενες τιμές αλλά δεν είναι το ίδιο για μια μικρή ντόπια επιχείρηση η οποία “βλέπει” να συμπιέζονται τα κέρδη της καθώς δε μπορεί να ανταγωνιστεί μεγαλύτερες επιχειρήσεις του κλάδου. Σημαντική μείωση του χρόνου στις διαδικασίες των δημόσιων διαγωνισμών προβλέπεται να επέλθει μετά την πλήρη αυτοματοποίηση και ολοκλήρωση των διαδικασιών διαλειτουργικότητας με τα διάφορα πληροφοριακά συστήματα, Υπηρεσίες και Μητρώα του Δημοσίου. Στη βελτίωση της διάρκειας διεξαγωγής των διαγωνισμών θα συμβάλει και η δημιουργία αποκλειστικά πρότυπων διακηρύξεων και τεχνικών προδιαγραφών (έχουν ήδη αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ), καθώς με αυτό τον τρόπο θα ελαχιστοποιηθούν οι σημαντικές καθυστερήσεις που εγείρονται από την υποβολή ενστάσεων και προσφυγών κατά τη φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Συμπερασματικά, είναι ξεκάθαρο ότι με τη συμμετοχή περισσότερων επιχειρήσεων στους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς επιτυγχάνεται οικονομία και ορθολογικότερη χρήση των Δημόσιων κονδυλίων. Ο ανταγωνισμός που προσφέρει η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών επιφέρει οικονομικό όφελος στις Αναθέτουσες Αρχές καθώς μειώνονται τα ποσοστά κέρδους και εξαλείφονται τα έξοδα των ενδιαφερόμενων Οικονομικών Φορέων, είτε λόγω της μη μετάβασης στην έδρα της Αναθέτουσας Αρχής, είτε μείωσης της γραφειοκρατίας.

Σε κάθε περίπτωση, είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι οι ηλεκτρονικές διαδικασίες έχουν συμβάλει στη μείωση του κόστους και του συνολικού χρόνου υλοποίησης κάθε Διαγωνισμού.

5.1 ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ / ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Είναι γεγονός ότι η ανάπτυξη των ηλεκτρονικών διαγωνισμών δύναται να συμβάλλει στην πιο αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των διαδικασιών, στη διαφάνεια και στην αξιοπιστία της Δημόσιας Διοίκησης, στην ενδυνάμωση του ανταγωνισμού, διασφαλίζοντας την αποδοτικότερη χρήση των δημοσίων πόρων.

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε, έγινε δυνατό να εξαχθούν διαπιστώσεις και προτάσεις που αφορούν:

- A. Έγινε φανερό ότι σε σχετικά με **το νομοθετικό πλαίσιο** που διέπει τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις η πολυπλοκότητα και η χρήση ανόμοιων

προδιαγραφών που χαρακτηρίζονται “φωτογραφικές” αποτελούν τροχοπέδη στην εξέλιξη των διαγωνισμών. Δεν λείπουν οι περιπτώσεις που η ερμηνεία των εκάστοτε νομικών διατάξεων είναι εντελώς διαφορετική και ασυνεπής. Αυτά οδηγούν στη δημιουργία παρατυπιών με άμεσο επακόλουθο την ύπαρξη ενστάσεων που συχνά καθυστερούν ή ακυρώνουν τους διαγωνισμούς, δημιουργώντας περαιτέρω κινδύνους, προσφυγές, κλπ. Πάντως ένα χρόνο μετά την δημοσίευση του Ν 4412/2016 γίνεται μια πολύ σοβαρή προσπάθεια από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ) η οποία στην ιστοσελίδα της (<http://www.eaadhsy.gr/>) έχει αναρτήσει πρότυπα τεύχη και υποδείγματα διακηρύξεων τα οποία είναι οι πλέον αξιόπιστοι οδηγοί για τη σύνταξη διαγωνισμών και αποτελούν μεγάλο στήριγμα για τους χρήστες - διαχειριστές των Αναθετούσων Αρχών. Επίσης γίνεται προσπάθεια – από την ίδια Αρχή - για την ύπαρξη ενός μητρώου ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών που σε συνάρτηση με τις κατευθυντήριες οδηγίες που συχνά παρέχει, να προσδώσει τα εχέγγυα εκείνα για μια δίκαιη και αξιόπιστη διακήρυξη. Είναι λοιπόν απαραίτητο να γίνουν εκείνες οι διοικητικές μεταρρυθμίσεις που θα επιφέρουν αλλαγή νοοτροπίας και μια νέα ψηφιακή αντίληψη των δεδομένων τόσο για τις Αναθέτουσες Αρχές όσο και για τους Οικονομικούς φορείς. Πρώτα και κύρια οι Αναθέτουσες Αρχές οφείλουν να επιλέγουν με προσοχή τους χρήστες- διαχειριστές του ΕΣΗΔΗΣ, τα μέλη των επιτροπών αξιολόγησης των Ηλεκτρονικών Διαγωνισμών και να μεριμνούν για την περαιτέρω εκπαίδευση-επιμόρφωσή τους, καθώς παρατηρείται το φαινόμενο ανάθεσης αυτών των αρμοδιοτήτων σε υπαλλήλους με ανεπαρκείς γνώσεις οι οποίοι οδηγούνται σε σφάλματα κατά την διαδικασία ανάρτησης των διαγωνισμών ή της αξιολόγησης των προσφορών. Η περαιτέρω εκπαίδευσή τους κρίνεται απαραίτητη, όχι μόνο για το υπαλληλικό προσωπικό των Αναθετούσων Αρχών, αλλά και για τους χρήστες των Οικονομικών Φορέων. Πολλές επιχειρήσεις – επικαλούμενες την οικονομική δυσπραγία – δεν επιμορφώνουν το προσωπικό τους, το οποίο χρειάζεται καθοδήγηση για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νέου αυτού Ηλεκτρονικού Συστήματος, για να μπορέσουν έτσι να απαγκιστρωθούν από μικροαντιλήψεις απόρριψης της νέας αυτής τεχνολογίας, και να

μπορέσουν να είναι ενεργοί στη νέα αυτή διαδικασία. Το ΕΣΗΔΗΣ δίνει αυτή τη δυνατότητα μέσω της καλά ενημερωμένης ιστοσελίδας του αλλά υπάρχει και η δυνατότητα για συμμετοχή σε σεμινάρια, τα οποία όμως απευθυνόταν σε λίγους σχετικά με τις ανάγκες που υπάρχουν. Επιπλέον, έγινε αντιληπτό από την έρευνα ότι η έλλειψη της διοικητικής ικανότητας των χρηστών δεν σχετίζεται μόνο με τις Αναθέτουσες Αρχές, αλλά και με τις αρχές που είναι υπεύθυνες για τον έλεγχο και την παρακολούθηση των διαδικασιών σύναψης των δημοσίων συμβάσεων. Θα έπρεπε δηλαδή να υπάρχουν δικλίδες ασφαλείας που να αποτρέπουν την ανάρτηση ενός διαγωνισμού όταν υπάρχουν σφάλματα κατά την καταχώρηση των δεδομένων ενός διαγωνισμού.

- B. Ένα άλλο θέμα το οποίο προέκυψε είναι ο παράγοντας «ταχύτητα», ο οποίος όμως δεν αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της ηλεκτρονικής εφαρμογής, αλλά εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό και από την κατάλληλη τεχνολογική υποδομή των χρηστών-Φορέων, που σε αρκετές περιπτώσεις δεν είναι η ενδεδειγμένη, ή δεν χρησιμοποιείται από τους κατάλληλους χρήστες, με αποτέλεσμα τα φαινόμενα αυτά να γίνονται εντονότερα. Συνεπώς κρίνεται αναγκαίος ο εκσυγχρονισμός των τεχνολογικών υποδομών των χρηστών, η χρήση τους από ειδικευμένο προσωπικό και ο ανασχεδιασμός της παραμετροποίησης του Ηλεκτρονικού Συστήματος, ώστε να διασφαλιστεί η ομαλή διεξαγωγή των διαδικασιών. Ένας από τους στόχους που θέτουν οι εμπνευστές του όλου εγχειρήματος των Ηλεκτρονικών Διαγωνισμών είναι και η μείωση της διάρκειας της διαδικασίας. Οι γνώμες δεν είναι ακόμα ξεκάθαρες και αυτό οφείλεται μάλλον στο ότι οι διαδικασίες θεωρούνται ακόμα καινούργιες, με συνέπεια να γίνονται λάθη τα οποία με τη σειρά τους επιφέρουν καθυστερήσεις, ενστάσεις κλπ. Τα νέα δεδομένα πάντως δείχνουν να ενισχύεται η άποψη ότι μειώνεται ο χρόνος διάρκειας ενός διαγωνισμού καθώς :
- α) Μειώθηκε ο χρόνος προθεσμιών υποβολής προσφορών σε 30 ημέρες από 52 όταν ο διαγωνισμός γίνεται μέσω ΕΣΗΔΗΣ. β). Απαιτείται πλέον μόνο μια απόφαση με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής, της τεχνικής προσφοράς και της οικονομικής προσφοράς, ενώ πριν χρειαζόταν δύο. (Άρθρο 100 παρ.4 Ν

4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 107 του Ν. 4497/2017). Στο θέμα της διάρκειας βοήθησε πολύ το ΕΝΙΑΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ΕΕΕΣ) το οποίο είναι το μόνο έντυπο το οποίο συμπληρώνουν και καταθέτουν οι Οικονομικοί φορείς κατά τη διαδικασία αξιολόγησής τους. Το ΕΕΕΣ λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής και τη μη συνδρομή λόγων αποκλεισμού. Η υποβολή των δικαιολογητικών γίνεται τελικά μόνο από τον Ανάδοχο, κάτι που διευκολύνει και τις επιτροπές και τους Οικονομικούς Φορείς. Επιτυγχάνετε έτσι μεγαλύτερη ταχύτητα, μικρότερη διάρκεια και λιγότερη γραφειοκρατία. Αυτά από μόνα τους αρκούν να μειώσουν τη διάρκεια ενός διαγωνισμού και εάν συνδυαστούν με πιο αποτελεσματικές επιτροπές θα υπάρχουν καλύτερα αποτελέσματα. Για να επιτευχθεί όμως αυτό πρέπει να γίνουν πιο συχνές συνεδριάσεις και να συνδυάζονται με αποφάσεις

- C. Ένα ζήτημα όμως το οποίο και αποτελεί καθολική και επιτακτική ανάγκη για το Δημόσιο είναι η **διαλειτουργικότητα**. Η αυτεπάγγελτη αναζήτηση των δεδομένων μέσω της διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων και χωρίς την ανθρώπινη παρέμβαση, αποτελεί στρατηγικής σημασίας στόχο της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, ώστε τελικά να μειωθεί ή/και να εξαλειφθεί ο αριθμός των απαιτούμενων δικαιολογητικών και ενδιάμεσων σταδίων των διαγωνισμών. Το σίγουρο είναι ότι ο συνολικός χρόνος ολοκλήρωσης των ηλεκτρονικών διαδικασιών θα βελτιωθεί αισθητά, όταν ενεργοποιηθεί η δυνατότητα αυτόματου ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής (αυτόματη επιβεβαίωση της ύπαρξης και της ισχύος τους), μέσω αυτής της διαλειτουργικότητας και της αυτοματοποιημένης ανταλλαγής δεδομένων των διαφόρων πληροφοριακών συστημάτων του Δημοσίου, τόσο με τα πληροφοριακά συστήματα των Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ, ΔΙΑΥΓΕΙΑ, ΟΠΣ), όσο και με τα διάφορα Μητρώα και Υπηρεσίες του Δημοσίου (ΤΑΧΙΣΝΕΤ, ΓΕΜΗ), ενώ έχει αναφερθεί ότι μεγάλη καθυστέρηση για το συγκεκριμένο ζήτημα υπάρχει από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Επομένως, ο νέος σχεδιασμός κάποιων χρονοβόρων λειτουργιών του Δημοσίου με καθιέρωση ενιαίων διαδικασιών, καθώς και η πλήρη ηλεκτρονική μορφή των διαδικασιών με μείωση των διοικητικών

βαρών, θα έχουν οφέλη, τόσο για τις Αναθέτουσες Αρχές, όσο και για τους ενδιαφερόμενους Οικονομικούς Φορείς.

- D. Το ερώτημα που τίθεται όμως είναι : θα αποβούν όμως όλα αυτά **σε όφελος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στην Ελλάδα;** Η Ε.Ε. έθεσε σαν στόχο με τις αλληπάλληλες οδηγίες της τη διευκόλυνση πρόσβασης των εταιρειών αυτών σε διαγωνισμούς καθώς σκοπός της ήταν μέσω των ηλεκτρονικών διαγωνισμών να επέλθει ισονομία παίρνοντας μέτρα ενίσχυσης για την πρόσβαση των ΜΜΕ, όπως η απαίτηση ελαχίστου κύκλου εργασιών και την υποδιαίρεση των συμβάσεων σε παρτίδες / τμήματα. Μια πρώτη εκτίμηση δείχνει ότι αυτό είναι εφικτό και δίνει μια ώθηση στις ΜΜΕ να συμμετάσχουν σε περισσότερους διαγωνισμούς καθώς η δημοσιότητα, η διαφάνεια και η αξιοπιστία συνηγορούν στην ενθάρρυνση των επιχειρήσεων για συμμετοχή. Το ζήτημα όμως που γεννιέται είναι εάν μπορούν οι Ελληνικές ΜΜΕ να ανταγωνιστούν τις Ευρωπαϊκές δεδομένου ότι το ζητούμενο των επιχειρήσεων στην Ελλάδα της κρίσης είναι η εξωστρέφεια. Είναι όμως ιδιαίτερα ανησυχητικό ότι οι Ελληνικές ΜΜΕ συνεχίζουν να αποκλίνουν από τις ευρωπαϊκές επιδόσεις σε όλους τους επιμέρους δείκτες αναφορικά με την παρουσία, το μέγεθος και την αποδοτικότητα. Οι αδυναμίες γενικότερα της Ελληνικής Οικονομίας καθιστούν τις Ελληνικές εταιρίες μη ανταγωνιστικές και ως εκ τούτου φαίνεται να μην μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις που διαμορφώνονται. Στο πλαίσιο αυτό ιδιαίτερης σημασίας, είναι η ανάγκη για οικονομική και παραγωγική μεγέθυνση των ΜΜΕ στην Ελλάδα μέσω συνεργασιών, συγχωνεύσεων και συμπράξεων, προκειμένου να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες που τους δίνουν οι νέες αυτές εφαρμογές.
- E. Το **οικονομικό όφελος** της Δημόσιας Διοίκησης είναι αδιαμφισβήτητο και με δυνατότητες βελτίωσης. Η καθολική χρήση προτύπων διακηρύξεων και τεχνικών προδιαγραφών είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και μπορούν να οδηγήσουν στην απόκτηση αγαθών/ υπηρεσιών της υψηλότερης διαθέσιμης ποσότητας στην καλύτερη τιμή υπο συνθήκες πραγματικού έντονου διαγωνισμού.

Συμπερασματικά, η εισαγωγή των ηλεκτρονικών μηχανισμών για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για την ενίσχυση και την εδραίωση της αξιοπιστίας της Δημόσιας Διοίκησης. Η αποτελεσματική και ταυτόχρονα αποδοτική εφαρμογή του συστήματος των Ηλεκτρονικών Διαγωνισμών ΕΣΗΔΗΣ είναι επιτακτική και θα καθορίσει τις εξελίξεις στον τομέα των Δημοσίων Συμβάσεων τα επόμενα χρόνια. Βασικό μέλημα θα πρέπει να αποτελέσει η επίτευξη των αναμενόμενων ωφελειών στο μέγιστο δυνατό βαθμό με το ελάχιστο δυνατό κόστος στο πλαίσιο της χρηστής Δημοσιονομικής Διοίκησης.

f) ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- 4412/2016, Ν. (n.d.). Ορισμοί (άρθρο 2 και άρθρο 33 παρ. 1 εδάφιο β Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 Οδηγίας 2014/25/ΕΕ).
- Commission, E. (2016). *europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2039_el.htm*. Ανάκτηση από europa.eu.
- enikonomia.gr. (2016). *Το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων μείωσε το κόστος προμηθειών*. Ανάκτηση από <http://www.enikonomia.gr/timeliness>.
- Maciejewski, M. (2017, 11). *Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση*. Ανάκτηση από <http://www.europarl.europa.eu/>.
- SIMAP, E. (2017). Ανάκτηση από <https://simap.ted.europa.eu/el/web/simap/european-public-procurement>.
- ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, Υ. (2014). *www.minadmin.gov.gr*. Ανάκτηση από www.minadmin.gov.gr/?page_id=12141.
- ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, Υ. Δ. (2013). *www.minadmin.gov.gr/?page_id=12126*. Ανάκτηση από www.minadmin.gov.gr.
- ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ. (2016). *http://www.aftodioikisi.gr*. Ανάκτηση από <http://www.aftodioikisi.gr/proto-thema/ermis-pistopoiitika-m-ena-klik-poia-engrafa-boreite-na-paralavete-ston-ipologisti-sas-lista>.
- ΕΑΑΔΗΣΥ. (2016, Ιούλιος). *Έτήσια έκθεση πεπραγμένων 2015*. Ανάκτηση από www.eaadhsy.gr.
- ΕΑΑΔΗΣΥ. (n.d.). *ΕΑΑΔΗΣΥ - ΚΕΜΕΝΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ*. Ανάκτηση από www.eaadhsy.gr/n4412/n4412fulltext.html.
- ΕΑΑΔΗΣΥ, Κ. Ο. (2017). *www.eaadhsy.gr*.
- ΕΣΗΔΗΣ. (2018). <https://ebs.eprocurement.gov.gr>.
- Ζαμπάκας, Σ. (2016). Ποιες υπηρεσίες διεκπεραιώνονται ηλεκτρονικά [λίστα & παραδείγματα]. *ΕΦΣΥΝ*.
- Κατσούλης, Σ. (2014). Ηλεκτρονικό σύστημα προμηθειών - Δημόσιες συμβάσεις. *ΕΜΠ*. Πάτρα.
- ΚτΠ. (2016). <http://www.ktpae.gr>.
- ΛΑΠΠΑ, Ε. (2016). *www.lappalaw.gr*. Ανάκτηση από www.lappalaw.gr/blog/download/7_b7cac737fb1617e2cb07f4f08a9a4dd4.

- Μανουσέλης, Ε. (2012). Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. *Διπλωματική Εργασία*. Πάτρα.
- Μπρά, Ε. (2017). *Η ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στην Ελλάδα*. Ηράκλειο Κρήτης.
- Ν. 4412/2016 - ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ, Ε. (2016). www.eaadhsy.gr/n4412/n4412fulltext.html.
- Παπαδόπουλος, Π. (2007). Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στην Ευρώπη και την Ελλάδα.
Διπλωματική εργασία. Θεσ/νίκη.
- ΥΠΟΙΚ. (2017). *ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ*. Ανάκτηση από
http://www.gsis.gr/gsis/info/gsis_site/Services/.
- ΦΕΚ. (2011). Ν. 4013/2011.
- ΨΥΧΟΓΙΟΠΟΥΛΟΣ. (2016). ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ. *ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ*.
ΠΑΤΡΑ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Πίνακας Ερωτηματολογίου 1

Στα πλαίσια της ανάπτυξης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στη Δημόσια Διοίκηση, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στον εκσυγχρονισμό και την απλοποίηση των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων αλλά και της υποστήριξης των ενδιαφερομένων (πολιτών, αναθετουσών αρχών, προμηθευτών και εποπτικών αρχών). Η εφαρμογή των παραπάνω διαδικασιών παίρνει μορφή μέσα από την ηλεκτρονική σελίδα PROMITHEUS.GOV.GR η οποία αποτελείται από έναν κεντρικό ηλεκτρονικό κόμβο τον ΕΣΗΔΗΣ και το βασικό συστατικό του στοιχείο το ΚΗΜΔΗΣ.

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία θα γίνει παρουσίαση της Ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, της υφιστάμενης κατάστασης που την χαρακτηρίζει, το Νομοθετικό πλαίσιο που τη διέπει και τους ευνοϊκούς ή /και τους ανασταλτικούς παράγοντες που ενδεχομένως να επηρεάζουν την εφαρμογή της.

Τους παράγοντες αυτούς, θα προσπαθήσουμε να εντοπίσουμε και μέσα από τη διαδικασία της παρούσας έρευνας, με το ερωτηματολόγιο αυτό να απευθύνεται σε χρήστες Οικονομικών Φορέων.

Η συμμετοχή σας είναι εθελοντική και οι απαντήσεις σας είναι απόλυτα εμπιστευτικές δεν θα δημοσιοποιηθούν, αλλά θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας. Είμαι υπεύθυνος για τη συλλογή και μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μου για οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνηση.

Ευχαριστώ για το χρόνο σας.

Σάββας Απόστολος

Δ/ση: Γέφυρα Αράχθου, Άρτα, τ.κ.47132

τηλ. 2681050024

e-mail: asavvas@teiep.gr

1. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

1. ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ;

- Πώληση προϊόντων
- Παροχή υπηρεσίας
- Και τα δύο

2. ΕΧΕΤΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ;

- Πολύ συχνά
- Συχνά
- Ελάχιστα
- Καθόλου

3. ΑΠΟ ΠΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΣΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΖΗΤΑΕΙ Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ;

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Από το ΕΣΗΔΗΣ	☐	☐	☐	☐	☐
Από την ιστοσελίδα της Αναθέτουσας	☐	☐	☐	☐	☐

Αρχής

Από τον έντυπο τύπο	☐	☐	☐	☐	☐
Από το ΚΗΜΔΗΣ	☐	☐	☐	☐	☐

4. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΤΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΤΕ

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Με απ'ευθείας Ανάθεση	☐	☐	☐	☐	☐
Με συνοπτικό Διαγωνισμό	☐	☐	☐	☐	☐
Με συνοπτικό Διαγωνισμό	☐	☐	☐	☐	☐

5. ΠΩΣ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙΤΕ ΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΠΥΛΗ ΤΟΥ “promitheus.gov.gr”

- Πολύ χρήσιμες
- Ενδιαφέρουσες
- Αδιάφορες

6. ΕΧΕΤΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΙ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ ΚΑΙ ΕΑΝ ΝΑΙ ΑΠΟ ΠΟΥ;

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Από παρακολούθηση σεμιναρίου ιδιωτικής εταιρείας	☐	☐	☐	☐	☐
Από παρακολούθηση σεμιναρίου του ΕΣΗΔΗΣ	☐	☐	☐	☐	☐
Από ηλεκτρονικές υπηρεσίες του ΕΣΗΔΗΣ	☐	☐	☐	☐	☐
Από συναδέλφους	☐	☐	☐	☐	☐

7. ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΥΚΟΛΗ Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ

- Πολύ εύκολη
- Εύκολη
- Σχετικά Εύκολη
- Δύσκολη
- Πολύ Δύσκολη

8. ΠΟΙΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ;

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο	☐	☐	☐	☐	☐
Η ανησυχία για την ασφάλεια των δεδομένων	☐	☐	☐	☐	☐
Η συμμετοχή ισχυρών ανταγωνιστών	☐	☐	☐	☐	☐
Η πολυπλοκότητα του συστήματος	☐	☐	☐	☐	☐

9. ΑΥΞΗΘΗΚΕ ή ΜΕΙΩΘΗΚΕ Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΑΣ (ΧΩΡΙΣ ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ) ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

- Αυξήθηκε πολύ
- Αυξήθηκε λίγο
- Το ίδιο
- Μειώθηκε πολύ
- Μειώθηκε λίγο

**10. ΠΟΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ
ΕΜΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΣΥΧΝΟΤΕΡΑ;**

	Καθόλ ου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Έλλειψη διοικητικής ικανότητας (τεχνογνωσίας) των Δ. Υπαλλήλων	☐	☐	☐	☐	☐
Λάθη στη σχεδίαση του διαγωνισμού	☐	☐	☐	☐	☐
Οι “φωτογραφικές” απαιτήσεις/προδιαγρα φές	☐	☐	☐	☐	☐
Καθυστέρηση στην ανάρτηση αποφάσεων	☐	☐	☐	☐	☐

**11. ΠΟΙΑ ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΑΠΟ
ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΗΜΗΣ;**

	Καθόλ ου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Μείωση κόστους συμμετοχής	☐	☐	☐	☐	☐
Ευκολότερη πρόσβαση στους διαγωνισμούς	☐	☐	☐	☐	☐
Ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με άλλους φορείς	☐	☐	☐	☐	☐
Διαφάνεια και αξιοπιστία της διαδικασίας	☐	☐	☐	☐	☐

12. ΠΟΙΕΣ ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΖΗΜΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ;

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Αναζήτηση πιο εξειδικευμένου προσωπικού / εκπαίδευση	☐	☐	☐	☐	☐
Σπατάλη εργατοωρών για εγγραφές, κωδικούς, ψηφιακές υπογραφές κλπ	☐	☐	☐	☐	☐
Αύξηση διοικητικού φόρτου	☐	☐	☐	☐	☐
Μείωση ποσοστού κέρδους λόγω αυξημένου ανταγωνισμού	☐	☐	☐	☐	☐

13. ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΛΥΘΟΥΝ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΑΝ;

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Νέο λιγότερο γραφειοκρατικό νομοθετικό πλαίσιο	☐	☐	☐	☐	☐
Διαλειτουργικότητα με άλλα συστήματα	☐	☐	☐	☐	☐
Αναβάθμιση λειτουργικού συστήματος	☐	☐	☐	☐	☐
Η υποχρεωτική χρήση πρότυπων διακηρύξεων και	☐	☐	☐	☐	☐

τεχνικών
προδιαγραφών /
απαιτήσεων

**14. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ
ΕΦΑΡΜΟΣΤΟΥΝ ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΩΝ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ**

Ναι
 Όχι

**15. ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΟΤΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΛΛΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ
ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙ;**

Κείμενο μακροσκελούς απάντησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: Πίνακας Ερωτηματολογίου 2

Στα πλαίσια της ανάπτυξης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στη Δημόσια Διοίκηση, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στον εκσυγχρονισμό και την απλοποίηση των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων αλλά και της υποστήριξης των ενδιαφερομένων (πολιτών, αναθετουσών αρχών, προμηθευτών και εποπτικών αρχών). Η εφαρμογή των παραπάνω διαδικασιών παίρνει μορφή μέσα από την ηλεκτρονική σελίδα PROMITHEUS.GOV.GR η οποία αποτελείται από έναν κεντρικό ηλεκτρονικό κόμβο τον ΕΣΗΔΗΣ και το βασικό συστατικό του στοιχείο το ΚΗΜΔΗΣ.

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία θα γίνει παρουσίαση της Ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, της υφιστάμενης κατάστασης που την χαρακτηρίζει, το Νομοθετικό πλαίσιο που τη διέπει και τους ευνοϊκούς ή /και τους ανασταλτικούς παράγοντες που ενδεχομένως να επηρεάζουν την εφαρμογή της.

Τους παράγοντες αυτούς, θα προσπαθήσουμε να εντοπίσουμε και μέσα από τη διαδικασία της παρούσας έρευνας, με το ερωτηματολόγιο αυτό να απευθύνεται σε χρήστες Αναθετουσών αρχών.

Η συμμετοχή σας είναι εθελοντική και οι απαντήσεις σας είναι απόλυτα εμπιστευτικές δεν θα δημοσιοποιηθούν, αλλά θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας. Είμαι υπεύθυνος για τη συλλογή και μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μου για οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνηση.

Ευχαριστώ για το χρόνο σας.

Σάββας Απόστολος

Δ/νση: Γέφυρα Αράχθου, Άρτα, τ.κ.47132

τηλ. 2681050024

e-mail: asavvas@teiep.gr

1. ΕΙΣΤΕ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΧΡΗΣΤΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ναι

Όχι

2. ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΥΚΟΛΗ Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΤΟΥ

- Πολύ εύκολη
- Εύκολη
- Σχετικά Εύκολη
- Δύσκολη
- Πολύ Δύσκολη

3. ΑΠΟ ΠΟΥ ΕΧΕΤΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΙ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΗΔΗΣ;

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Από Ιδιωτική Εταιρεία	☐	☐	☐	☐	☐
Από το ΕΚΔΔ	☐	☐	☐	☐	☐
Από τα εγχειρίδια χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ	☐	☐	☐	☐	☐
Από το e-learning του ΕΣΗΔΗΣ	☐	☐	☐	☐	☐

4. Ο ΦΟΡΕΑΣ ΣΑΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΗΚΕ ΕΥΚΟΛΑ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ;

- Πολύ εύκολη
- Εύκολη
- Σχετικά Εύκολη
- Δύσκολη
- Πολύ Δύσκολη

5. ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΟΤΙ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣΕΛΚΥΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΝΑ ΚΑΤΑΘΕΣΟΥΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ;

- Ναι
- Όχι
- Το ίδιο

6. ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ;

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο	☐	☐	☐	☐	☐
Η πολυπλοκότητα του συστήματος	☐	☐	☐	☐	☐
Η μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας	☐	☐	☐	☐	☐

Η υποστήριξη /
 βοήθεια του
 ΕΣΗΔΗΣ

7. ΓΙΑ ΤΗ ΛΥΣΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΕΣΤΕ;

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Επικοινωνείτε τηλεφωνικά ή με e-mail με τον ΕΣΗΔΗΣ	☐	☐	☐	☐	☐
Χρησιμοποιείτε το e-learning	☐	☐	☐	☐	☐
Μελετάτε τα εγχειρίδια χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ	☐	☐	☐	☐	☐
Απευθύνεστε σε συναδέλφους	☐	☐	☐	☐	☐

8. ΑΠΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΜΕ ΤΟΝ ΕΣΗΔΗΣ;

- Απλοποιήθηκαν πολύ
- Απλοποιήθηκαν πολύ
- Το ίδιο
- Έγιναν πιο σύνθετες

9. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Καθόλου Σπάνια Συχνά Πολύ Πάρα πολύ

				Συχνά	συχνά
Έλλειψη τεχνογνωσίας	☐	☐	☐	☐	☐
Καθυστερήση στη λήψη αποφάσεων	☐	☐	☐	☐	☐
Έχω σχετικά καλή συνεργασία	☐	☐	☐	☐	☐
Δεν αντιμετωπίζω προβλήματα	☐	☐	☐	☐	☐

10. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΜΟΔΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Συνεδριάζουν σε αραιά διαστήματα	☐	☐	☐	☐	☐
Δεν κοινοποιούν γρήγορα τις αποφάσεις	☐	☐	☐	☐	☐
Έρχονται σε σύγκρουση με τις επιτροπές	☐	☐	☐	☐	☐
Έχω σχετικά καλή συνεργασία	☐	☐	☐	☐	☐

11. ΠΟΣΟ ΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΩΦΕΛΗΘΕΙ Ο ΦΟΡΕΑΣ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΣΗΜΕΣ;

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Έλλειψη τεχνογνωσίας	☐	☐	☐	☐	☐
Καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων	☐	☐	☐	☐	☐
Έχω σχετικά καλή συνεργασία	☐	☐	☐	☐	☐
Δεν αντιμετωπίζω προβλήματα	☐	☐	☐	☐	☐

**12. ΠΟΙΟ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΥ
ΧΡΗΣΕΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΤΟ ΕΣΗΔΗΣ;**

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Η διαδικασία εγγραφής και απόκτησης κωδικού	☐	☐	☐	☐	☐
Η πολυπλοκότητα στον επιτυχή σχεδιασμό ενός διαγωνισμού	☐	☐	☐	☐	☐
Η εγκατάσταση της java	☐	☐	☐	☐	☐
Η βοήθεια & υποστήριξη	☐	☐	☐	☐	☐

**13. ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΛΥΘΟΥΝ ΤΑ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΑΝ;**

	Καθόλου	Σπάνια	Συχνά	Πολύ Συχνά	Πάρα πολύ συχνά
Μεταπτυχιακή Εργασία	☐	☐	☐	☐	☐

Νέο λιγότερο γραφειοκρατικό νομοθετικό πλάισιο	☐	☐	☐	☐	☐
Δυνατότητα συμμετοχής σε σεμινάρια του ΕΚΔΔ	☐	☐	☐	☐	☐
Η χρήση πρότυπων διακηρύξεων και τεχνικών προδιαγραφών / απαιτήσεων	☐	☐	☐	☐	☐

14. ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΟΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΟΥΝ ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΣΑ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 60.000,00 ΕΥΡΩ;

- Ναί
 Όχι

15. ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΟΤΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΛΛΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙ;

Κείμενο μακροσκελούς απάντησης